

Møteinnkalling

Utval:	Styret for Fagskolen Vestland
Møtestad:	Teams
Dato:	17.12.24
Tid:	Kl. 10:30-12:00

Oppmodar om at avklaring om habilitet vert meldt i forkant av møtet til Pernille.Moseng.Rieber@vlfk.no

Dersom nokon av medlemmene i styret ikkje kan møte og må melda forfall, vert dei bedne om å gjere dette snarleg til Pernille.Moseng.Rieber@vlfk.no

Innkallinga gjeld valde medlemmer i Styret for Fagskolen Vestland. Ved eventuelt forfall frå faste medlemmer vil varamedlemmer bli kalla inn særskilt.

Kl. 10:30 Sakshandsaming

Oddmund Klakegg
Styreleiar

Sakliste

Utvals- saknr	Innhald	Arkiv- saknr	U.Off
GK 19/24	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste	2022/486	
GK 20/24	Godkjenning av møteprotokoll frå 03.12.24	2022/486	

Vedtaksaker

VS 27/24	Ny studieforskrift for Fagskulen Vestland	2022/486	
VS 28/24	Akkreditering av ny utdanning: Energifoverføring og høyspenningsteknologi	2022/486	

Eventuelt

Saksnr: 2022/486-179**Saksbehandlar:** Pernille Moseng Rieber

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Styret for Fagskulen Vestland	VS 27/24	17.12.24

Ny studieforskrift for Fagskulen Vestland

Forslag til vedtak

1. Styret for Fagskulen Vestland vedtek forslaget til ny forskrift om studium ved Fagskulen Vestland med ikraftsetjing 01.01.25. Frå same tid blir forskrift 17. september 2021 nr. 3061 om studium ved Fagskulen Vestland oppheva.

Samandrag

I denne saka blir det lagt fram forslag til ny studieforskrift for Fagskulen Vestland. Forslaget til ny studieforskrift har vore på open høyring. Det er styret ved fagskulen som kan vedta forskrifta. Rektor tilrår at styret vedtek forslaget til ny studieforskrift for Fagskulen Vestland med ikraftsetjing 01.01.25.

Torbjørn Mjelstad

rektor

Adeline Berntsen Landro

prorektor organisasjon og samhandling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Gjennomgang av høringsinnspel til ny studieforskrift
- 2 Forskrift om studium ved Fagskulen Vestland

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Viser til styrets vedtak i VS 07/24. Forslaget til ny studieforskrift har vore på open høyring. Det har kome inn høyringsinnspel frå 11 høyringspartar. Fagskulen Vestland har vurdert høyringsinnspela og har justert forskrifta etter høyringsinnspela. I denne saka blir det lagt fram endeleg forslag til ny studieforskrift for Fagskulen Vestland. Det er styret ved fagskulen som kan vedta forskrifta. Rektor tilrår at styret vedtek forslaget til ny studieforskrift med ikraftsetjing 01.01.25. Frå same tid blir forskrift 17. september 2021 nr. 3061 om studium ved Fagskulen Vestland oppheva.

Vedtakskompetanse

Styret for Fagskulen Vestland skal med heimel i fagskulelova og fagskuleforskrifta lage utfyllande reglar for studia ved fagskulen.

Fagskulelova § 21 siste ledd:

Styret selv gir forskrift om gjennomføring av eksamener, prøver og annet arbeid. Dette omfatter vilkår for å gå opp til en eksamen eller prøve på nytt, adgangen til en ny praksisperiode og oppmelding. Styret kan delegere til en avdeling ved fagskolen å gi utfyllende forskrift om forhold som er særegne for den enkelte eksamen.

Fagskulelova § 26 første ledd:

Fagskolen skal gjennom hele utdanningen gjøre en løpende skikkethetsvurdering av alle studenter som er omfattet av kravet om slik vurdering. Fagskolen fastsetter i forskrift hvilke utdanninger som er omfattet av skikkethetsvurdering. En skikkethetsvurdering skal vise om en student har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve et yrke.

Fagskuleloven § 28 a sist ledd:

Fagskolene kan gi forskrift om permisjon.

Vurderingar og verknader

Viser til vedlegg «Gjennomgang av høyringsinnspel til ny studieforskrift». I vedlegget er alle føresegn som det er kome høyringsinnspel til presentert slik dei opphavelig var foreslått. Under kvar føresegn er alle høyringsinnspela tilknytt den aktuelle føresegna lagt inn i ein tabell. Administrasjonen har vurdert kvart høyringsinnspel. I tabellen har administrasjonen kommentert kor vidt høyringsinnspel er tatt til følgje i det endelege forslaget til ny studieforskrift. For høyringsinnspel som ikkje er teke til følgje skriv administrasjonen om bakgrunnen for dette. Nedanfor tabellen er det endelege forslaget til føresegn presentert. Sjå også vedlegg med forskrifta i sin heilskap slik den no blir foreslått.

Konklusjon

Basert på saksframlegget med tilhøyrande vedlegg vil rektor tilrår at styret vedtek ny forskrift om studium ved Fagskulen Vestland med ikraftsetjing 01.01.25.

Gjennomgang av høyringsinnspel til ny studieforskrift

§ 1-1. Verkeområde

[...]

(3) Lov og forskrift gitt av lovgivar eller NOKUT skal ved motstrid gå framfør føresegner gitt i denne forskrifta.

Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (3):</u> Korrektur: «framfor».	Kommentar: Ordet «framfør» er retta til «framfor», i samsvar med innspelet.
Dekkoffiser: <u>Om heile § 1-1:</u> Innspill: Det burde vært en paragraf i starten som inneheld definisjonar av ulike begrep, som obligatoriske læringsaktiviteter, vurdering, osv.	Kommentar: I staden for ei innleiande føresegn med definisjonar, er det i studieforskrifta valt å gi definisjonar fortløpande etter kvart som definisjonane gjer seg gjeldande. Begge formatval er moglege. Fagskulen ser ikkje tungtvegande grunnar for å justere på formatvalet.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 1-1. Verkeområde

(1) Forskrifta fastset hovudreglane for studium ved Fagskulen Vestland, innanfor rammene av fagskoleloven og sentrale forskrifter frå departementet og NOKUT.

(2) Forskrifta gjeld for alle studium ved Fagskulen Vestland.

(3) Lov og forskrift gitt av lovgivar eller NOKUT skal ved motstrid gå framfor føresegner gitt i denne forskrifta.

§ 2-1. Organisering

(1) Ved Fagskulen Vestland er utdanningane bygd opp av emne.

[...]

Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (1):</u> Fleirtalsbøying: bygde.	Kommentar: Bøyinga av «bygde» er retta i samsvar med innspelet.
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 2-1. Organisering

(1) Ved Fagskulen Vestland er utdanningane bygde opp av emne.

(2) Kvar utdanning skal ha ein studieplan. Studieplanen er ein kontrakt mellom Fagskulen Vestland og studentane, og viser planlagt fagleg progresjon og gjennomføring av utdanninga. Studieplanen er grunnlag for grad og vitnemål.

(3) Studieplanen skal informere om opptakskrav, faginnhald, struktur og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, inkludert praksis, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 siste ledd.

(4) Eit fullt studieår er normert til 60 studiepoeng, jf. fagskoleloven § 17 a første ledd.

§ 2-2. Oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne

[...]

(2) I medhald av fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første ledd skal styret melde NOKUT om

- a. nye utdanningar innanfor eit akkreditert fagområde
- b. nye studiestader for ei utdanning
- c. endring av studiestad for ei utdanning
- d. endring av namnet på ei utdanning
- e. endring av det samla læringsutbyttet for ei utdanning
- f. endring av utdanningsform for ei utdanning.

[...]

(5) Ved endring i utdanningar eller emne for studentar i normerte løp, skal det utarbeidast overgangsordningar som sikrar at studentane får høve til å fullføre utdanninga eller emnet etter opphavleg plan.

(6) Ved nedlegging av utdanningar eller emne for studentar i normerte løp, skal det utarbeidast overgangsordningar som sikrar at studentane får høve til å fullføre utdanninga eller emnet.

Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (2) bokstav e:</u> Greit med ein definisjon på dette. Overordna LUB + emne-LUB?	Kommentar: Fagskulen ser ikkje at det er naudsynt å definere kva som ligg i det «samla læringsutbyttet for ei utdanning» nærare i forskrifta. Omgrepet er henta direkte frå fagskoletilsynsforskrifta. NOKUT har meir rettleiing om vilkåret på sine nettsider: https://www.nokut.no/fagskule-hogare-yrkesfagleg-utdanning/regelverk-for-fagskoler/nar-og-hvordan-skal-fagskolen-melde-fra-om-endringer-i-en-fagskoleutdanning/ .
	Andre kommentarar: Femte og sjette ledd kan bli slått saman, sjå forslag til nytt femte ledd som gjeld både endring og nedlegging. Det er ikkje naudsynt å ha med «studentar i normerte løp» og «opphaveleg plan». Sjette ledd er fjerna, sidan innhaldet no er regulert i femte ledd.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 2-2. Oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne

(1) Ved Fagskulen Vestland skal saker om oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne behandlast slik:

- a. Dersom fagskulen har akkreditering for fagområde, har styret fullmakt til sjølv å akkreditere nye fagskuleutdanningar og godkjenne vesentlege endringar i

fagskuleutdanningane innan det akkrediterte fagområdet, jf. fagskoleforskriften § 48 tredje ledd.

b. Dersom fagskulen ikkje har akkreditering for fagområde, skal styret søke NOKUT om akkreditering av nye fagskuleutdanningar og godkjenning av vesentlege endringar i allereie akkrediterte tilbod, jf. fagskoleforskriften § 47 første ledd.

c. Styret skal informere NOKUT om nedlegging av utdanningar.

(2) I medhald av fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første ledd skal styret melde NOKUT om

- a. nye utdanningar innanfor eit akkreditert fagområde
- b. nye studiestader for ei utdanning
- c. endring av studiestad for ei utdanning
- d. endring av namnet på ei utdanning
- e. endring av det samla læringsutbyttet for ei utdanning
- f. endring av utdanningsform for ei utdanning.

(3) For endringar etter andre ledd bokstav b til f i utdanningar som ikkje inngår i eit akkreditert fagområde, vil NOKUT vurdere om endringane gjer det nødvendig å søke om ny akkreditering, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1 siste ledd. Endring i totalt antal studiepoeng for ei utdanning vil alltid krevje ny akkreditering.

(4) Øvrige endringar som ikkje er omfatta av reglane i første til tredje ledd, og som ikkje endrar det samla læringsutbyttet for utdanninga, kan gjennomførast av utdanningsleiar utan søknad eller melding til NOKUT.

(5) Ved endring eller nedlegging i utdanningar eller emne, skal det utarbeidast overgangsordningar som sikrar at studentane får høve til å fullføre utdanninga eller emnet.

§ 3-3. Krav til studentane

(1) Studentane plikter å

- a. sette seg inn og halde seg oppdatert på fagskulen sine reglar og retningslinjer
- b. sette seg inn og halde seg oppdatert på organiseringa av studiet, obligatoriske læringsaktivitetar, vurdering, tidsfristar og anna relevant informasjon
- c. halde seg oppdatert på informasjon og kunngjeringar frå fagskulen.

(2) Studentane plikter å

- a. betale semesteravgift innan fristen der dette er påkravd
- b. betale anna fastsett avgift innan fristen der dette er påkravd.

(3) Studentar i permisjon skal som hovudregel ikkje betale eventuell(e) påkravd(e) avgift(er). Eventuell betaling etter andre ledd gjeld likevel for studentar i permisjon som ønsker å følge undervisning, framstille seg for vurdering eller nytte seg av velferdstenester.

(4) Brot på pliktene i andre ledd kan føre til tap av studierett, jf. § 3-5.

(5) Studentane må stille med berbar datamaskin til bruk i undervisning og vurdering.

Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (4) «kan»:</u> Med dette ordvalet vert det opna for å late studentar som ikkje har betalt semesteravgifta halde fram.	Kommentar: Bruken av «kan» viser til ei nærare konkret vurdering, og fagskulen vurderer at ein kan halde på ordlyden. I studieforskrifta § 3-5 står det no at fagskulen
---	--

<p><u>Om (5):</u> Kanskje det burde ha vore nemnt noko generelt om ytelse her? Kanskje det bør visast til studieplanane sidan ulike studium truleg har ulike krav til ytelse? (Tenkjer særskilt på dei studia der ein brukar "tunge" teikne- og berekningsprogram.)</p>	<p>med grunnlag i § 3-3 andre ledd «kan trekke» tilbake studieretten, om studentar ikkje har betalt semesteravgift/anna fastsett avgift innan fristen, der dette er påkravd. Studentar i permisjon skal i nokre høve ikkje betale avgifter, og i andre høve skal dei, jf. § 3-3 tredje ledd.</p> <p>Det er ikkje føremålstenleg å konkretisere nærare spesifikasjonskrav for berbare datamaskinar. Som høyringsinnspillet skriv varierer krava mellom utdanningane. Nærare krav til datamaskinar vil gå fram av litteratur- og utstyrslistar.</p>
---	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 3-3. Krav til studentane

- (1) Studentane plikter å
 - a. sette seg inn og halde seg oppdatert på fagskulen sine reglar og retningslinjer
 - b. sette seg inn og halde seg oppdatert på organiseringa av studiet, obligatoriske læringsaktivitetar, vurdering, tidsfristar og anna relevant informasjon
 - c. halde seg oppdatert på informasjon og kunngjeringar frå fagskulen.
- (2) Studentane plikter å
 - a. betale semesteravgift innan fristen der dette er påkravd
 - b. betale anna fastsett avgift innan fristen der dette er påkravd.
- (3) Studentar i permisjon skal som hovudregel ikkje betale eventuell(e) påkravd(e) avgift(er). Eventuell betaling etter andre ledd gjeld likevel for studentar i permisjon som ønsker å følge undervisning, framstille seg for vurdering eller nytte seg av velferdstenester.
- (4) Brot på pliktene i andre ledd kan føre til tap av studierett, jf. § 3-5.
- (5) Studentane må stille med berbar datamaskin til bruk i undervisning og vurdering.

§ 3-4. Krav til studieprogresjon

- (1) Studentar som ikkje fullfører eller ikkje består meir enn eitt emne kan ikkje gå vidare med utdanninga, med mindre det er fastsett andre krav til studieprogresjon i studieplanen. Det er ikkje mogleg å utsette eit emne fullt ut til året etter. Ved særskilde forhold kan fagskulen gi dispensasjon til å utsette eller ta opp igjen emne etter søknad frå studenten.
- (2) Fagskulen Vestland skal varsle alle studentar som ikkje følger kravet om studieprogresjon i første ledd.

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (1):</u> Kommentar: Vi opplever § 3-4 som upresis, særleg første setning som blir tolka på ulikt vis. Det er mogleg at dei to «ikkje» i setningane er med på å forvirre.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen er einig i at føresegna treng presisering. Det blir difor foreslått å heller regulere progresjon opp mot studiepoeng og ikkje emne. Dette har også innverknad på andre og tredje setning, sjå nytt forslag.</p>
--	---

<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om heile § 3-4:</u> Problemstilling som denne paragrafen bør gje svar på: må ein student som tek opp att emnet ta opp att alle obligatoriske lærings- (tidl. arbeidskrav) og vurderingsaktivitetar?</p> <p><u>Om (1) første setning:</u> Argument for å gjere denne mindre streng: Moderne utdanning baserer seg i aukande grad på modulutdanningar. Slik det står her, skapar det lite fleksibilitet. Emne kan ikkje handsamast likt, då det er ulike avhengigheiter mellom emne. T.d. bør grunnlagsemne vere bestått før ein kan gå vidare med linjeemne.</p> <p><u>Om (1) første setning «ikkje fullfører eller ikkje består»:</u> Bra formulering samanlikna med noverande § 2-2 andre ledd.</p> <p><u>Om (1) andre setning:</u> Vi er skeptiske til å ha denne med, då det gir lite fleksibilitet.</p> <p><u>Om (2) «Fagskulen Vestland»:</u> Truleg greit nok formulert i forskrifta, men det må gå fram av rettleiing eller lokal rutine kven som spesifikt skal utføre dette.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Dette er regulert andre stader i forskrifta. Gyldigheita av obligatoriske læringsaktivitetar er regulert i § 5-4 (3).</p> <p>Det er opna for fleksibilitet ved at andre krav til progresjon kan bli fastsett i studieplanen.</p> <p>Som følge av forslaget om å bruke studiepoeng som kriteriet for studieprogresjon, er det foreslått ei ny formulering, sjå forslag.</p> <p>Føresegna har fleksibilitet ved at ho opnar for dispensasjon frå krava til studieprogresjon i siste setning.</p> <p>Føresegna er formulert om og viser no ikkje til «Fagskulen Vestland», men til eit generelt krav om varsel til studenten. Det vil vere opp til fagskulen å ha rutinar for kven som skal gi varsel, t.d. lærar eller rådgivar.</p>
<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om (1):</u> Innspill: Om vi skal ha en slik generell bestemmelse for alle utdanningene bør vi knytte kravet om progresjon til omfang/antall studiepoeng, og ikke antall emner. Begrunnelse: et emne kan variere fra 3 studiepoeng til 60 studiepoeng.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna er justert i samsvar med innspelet. Fagskulen har landa på 20 studiepoeng som mogleg etterslep, for å gi spelerom for studentane og samstundes ivareta omsynet til forsvarleg progresjon. Ei grense på 20 studiepoeng vil vere passande både for heiltids- og deltidsutdanningar.</p> <p>Om studenten ikkje kan gå vidare med utdanninga skal varsel sendast etter forvaltningslova. I varselet til studenten bør det, i lys av andre setning i første ledd, bli informert om at studenten har moglegheit til å søke eit tilpassa løp.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1) og (2):</u> Innspill: Fra de siste års erfaringer har vi tre innspill til første ledd:</p> <p>- Hva menes med «ikkje består». Menes her inkludert et kontinueringsforsøk? I så fall bør det stå tydeligere. Hva dersom man blir syk på første gjennomføring og har lovlig fravær, men så styrker på kontinuasjonen?</p> <p>- Det mangler informasjon om tidspunkt for</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Som følge av forslaget om å bruke studiepoeng som kriteriet for studieprogresjon, er det foreslått ei ny formulering framfor formuleringa «ikkje fullfører eller ikkje består». Innspelet er difor ikkje relevant.</p>

<p>«måling»/når denne paragrafen kommer til anvendelse. Vi anbefaler målepunkt hvert semester, og ikke bare hvert studieår.</p> <p>- Ordlyden kan misforstås til helt motsatt betydning, og bør gjerne omformuleres. Når det gjelder andre ledd, så har vi litt vanskelig for å forstå varsle-plikten her. Når faktum er skjedd i første ledd, er det jo for sent å varsle. På den annen side så går det ikke an å varsle før faktum er skjedd.</p>	<p>Føresegna er justert og viser no til at studieprogresjonen må vere følgt for å gå vidare «påfølgande år».</p> <p>Ordlyden i føresegna er justert. Kravet til varsling har samanheng med at studenten etter forvaltningslova skal bli førehandsvarsla om mogleg enkeltvedtak om tap av studierett, og få sikra studenten sin rett til kontradiksjon.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (1):</u> Uklart. Hva betyr dette egentlig, Kan studenter ha ett emne som ikke er bestått, eller kan studenter gå videre til andre året med kun et emne bestått?</p> <p><u>Om (2):</u> Hvem har ansvar for å følge opp dette?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna er justert. Det blir foreslått å regulere progresjon opp mot studiepoeng og ikkje emne. Dette har også innverknad på andre og tredje setning i opphaveleg forslag. Sjå nytt forslag.</p> <p>Det vil vere opp til fagskulen å ha rutinar for kven som skal gi varsel, t.d. lærar eller rådgivar.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I første ledd andre setning er setninga «[d]et er ikkje mogleg å utsette eit emne fullt ut til året etter» fjerna, sidan studenten uansett har mogleg til å søke om unntak frå krava til studieprogresjon.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 3-4. Krav til studieprogresjon

(1) For å gå vidare med utdanninga påfølgande år, kan studentar ikkje ligge etter med meir enn 20 studiepoeng, med mindre det er fastsett andre krav til studieprogresjon i studieplanen. Ved særskilde forhold kan fagskulen gi dispensasjon frå krava til studieprogresjon etter søknad frå studenten.

(2) Studentar som ikkje følger kravet om studieprogresjon skal bli varsla.

§ 3-5. Tap av studierett

- (1) Fagskulen vil trekke tilbake studieretten dersom
- studenten melder at hen ønsker å avslutte utdanninga
 - studenten ikkje oppfyller krava i § 3-3 andre ledd der dette er påkravd
 - studenten får opptak til ei anna utdanning ved Fagskulen Vestland, jf. § 3-2 siste ledd
 - studenten ikkje oppfyller krava til studieprogresjon i § 3-4
 - studenten har brukt maksimalt antal vurderingsforsøk utan å ha bestått eit emne som er obligatorisk for utdanninga, jf. § 6-12
 - den maksimale gyldighetsperioden for studieretten er over, jf. § 3-2 sjette ledd
 - studenten blir utestengd frå utdanninga etter fagskoleloven § 26 tredje ledd
 - studenten har fullført og bestått utdanninga eller emnet som opptaket gjeld.

(2) Vedtak etter første ledd bokstav d og f skal ta omsyn til innvilga permisjon, vedtak om

tilrettelagd studieløp, gyldig fråvær ved obligatoriske læringsaktivitetar og vurdering, samt vedtak om bortvising og utestenging.

(3) Studentar som mister studieretten etter første ledd bokstav a til g må søke nytt opptak til fagskulen for å få fullføre utdanninga. Opptak kan vere avgrensa av reglar om progresjon og antal vurderingsforsøk, jf. §§ 3-4 og 6-12.

(4) Studentar som mister studieretten etter første ledd bokstav h har rett til å forbetre karakteren i inntil eitt år etter at utdanninga eller emnet er fullført og bestått.

<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (4):</u> Innspill til fjerde ledd: Kommer ikke denne i konflikt med foreslått § 6-15 (2) a. ? Det er ikke ønskelig at man skal kunne forbedre en bestått karakter. Dette vil kunne medføre et stort ekstra sensur-opdrag.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Retten til å forbetre karakterar er vanleg praksis i utdanningssektoren og kjem allereie fram av gjeldande studieforskrift.</p> <p>Til spørsmålet om motstrid: § 6-15 (ny § 6-17) gjeld kontinuasjonsvurdering og er ikkje i konflikt med føresegna her, då det gjeld to forskjellige situasjonar.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om heile § 3-5:</u> Hvordan går det an med "standpunktsvurdering" eller "emnekarakter"? Emneprøven hos oss er basert på et arbeid over tid. Det er ikke en enkelt prøve de kan ta om igjen Samme utfordring med mappevurdering der studenten må gjennomføre alle mappeelementene på nytt. Må studenten i så fall ta hele emnet på nytt? Her må vel studenten da ta hele emne på nytt?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen anbefaler å i større grad nytte obligatoriske læringsaktivitetar som format framfor ei rekke ulike vurderingar i emnet. Slik vil det vere mindre omfattande for fagskulen å praktisere ein regel om frivillig gjentak. Fagskulen viser til at obligatoriske læringsaktivitetar må bli gjennomførte og bli godkjente for å gå opp til vurdering, og det må vere ein gitt terskel/standard som må bli oppnådd for at læringsaktiviteten skal bli godkjent. Obligatoriske læringsaktivitetar er gyldige i to semester med mindre noko anna kjem fram av emneplanen.</p> <p>Uavhengig av vurderingsform, har studentane moglegheit til frivillig gjentak, sjå forslag til ny § 6-18. I dei tilfella eit emne har fleire vurderingar og/eller vurderingar som går over lang tid, meiner fagskulen at studentar sjeldan vil bruke moglegheita til frivillig gjentak, sidan det vil vere omfattande for studenten å ta opp igjen fleire vurderingar og/eller vurderingar som går over lang tid.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I første ledd er «vil» er endra til at fagskulen «kan» trekke tilbake studieretten.</p> <p>I første ledd bokstav c er «får opptak til» endra til «byter til», sidan formålet er å fange opp studentar som byter utdanning, og ikkje dei som vil ta to utdanningar på same tid.</p> <p>I første ledd bokstav h blir «eller emnet» fjerna, sidan føresegna skal innehalde reglar for studentar som har mista studierett.</p> <p>Fjerde ledd gjeld frivillig gjentak for studentar</p>

	<p>som har fullført og bestått utdanninga. Fagskulen flyttar denne til ny § 6-18, der fagskulen i ein og same paragraf vil regulere frivillig gjentak både for studentar som ikkje har studierett (fordi utdanninga er fullført/bestått) og for dei som framleis er studentar ved Fagskulen Vestland. Sjå forslaget til § 6-18.</p>
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 3-5. Tap av studierett

- (1) Fagskulen kan trekke tilbake studieretten dersom
- studenten melder at hen ønsker å avslutte utdanninga
 - studenten ikkje oppfyller krava i § 3-3 andre ledd der dette er påkravd
 - studenten byter til ei anna utdanning ved Fagskulen Vestland, jf. § 3-2 siste ledd
 - studenten ikkje oppfyller krava til studieprogresjon i § 3-4
 - studenten har brukt maksimalt antal vurderingsforsøk utan å ha bestått eit emne som er obligatorisk for utdanninga, jf. § 6-14
 - den maksimale gyldighetsperioden for studieretten er over, jf. § 3-2 sjette ledd
 - studenten blir utestengd frå utdanninga etter fagskoleloven § 26 tredje ledd
 - studenten har fullført og bestått utdanninga.
- (2) Vedtak etter første ledd bokstav d og f skal ta omsyn til innvilga permisjon, vedtak om tilrettelagd studieløp, gyldig fråvær ved obligatoriske læringsaktivitetar og vurdering, samt vedtak om bortvising og utestenging.
- (3) Studentar som mister studieretten etter første ledd bokstav a til g må søke nytt opptak til fagskulen for å få fullføre utdanninga. Opptak kan vere avgrensa av reglar om progresjon og antal vurderingsforsøk, jf. §§ 3-4 og 6-14.

§ 4-2. Tilrettelegging av undervisning og vurdering

[...]

- (4) Søknad om tilrettelagt undervisning og vurdering skal rettast til fagskulen innan 1. september for haustsemesteret og 1. februar for vårsemesteret, eller snarast mogleg etter at behovet oppstod. Behovet for tilrettelegging skal dokumenterast på nytt kvart semester. Fagskulen kan gjere unntak frå dette dersom grunnlaget for tilrettelegginga er av permanent karakter.

<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om (4):</u> Viser til innspel til § 4-5 (6): Nytt tekstforslag: (6) Frist for søknad om godskriving av eller fritak for emne er 1. oktober for emna i haustsemesteret og 1. februar for emna i vårsemesteret.</p> <p>Begrunnelse: Det kan være ryddig og enklere å ha like frister (der det er naturlig), og vi spiller derfor også inn at disse fristene bør gjelde for bestemmelsen § 4-2, ledd (4).</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen støttar innspelet. I fjerde ledd er «1. september» endra til «1. oktober».</p>
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 4-2. Tilrettelegging av undervisning og vurdering

- (1) Studentar med funksjonsnedsetting og studentar med særskilde behov har etter fagskoleloven § 15 femte ledd rett til eigna individuell tilrettelegging av undervisning og vurdering. Fagskulen Vestland skal ikkje avslå eit tiltak av økonomiske eller administrative omsyn, med mindre det aktuelle tiltaket inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.
- (2) Tilrettelegginga skal ikkje føre til ein reduksjon av dei faglege krava som blir stilt i den enkelte utdanninga, jf. fagskoleloven § 15 femte ledd.
- (3) Behovet for tilrettelegging skal dokumenterast med attest frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attesten skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven § 15. Attesten skal innehalde dei opplysningane som fagskulen treng for å avgjere kva tilrettelegging(ar) som er nødvendig(e) i undervisnings- eller vurderingssituasjonen.
- (4) Søknad om tilrettelagt undervisning og vurdering skal rettast til fagskulen innan 1. oktober for haustsemesteret og 1. februar for vårsemesteret, eller snarast mogleg etter at behovet oppstod. Behovet for tilrettelegging skal dokumenterast på nytt kvart semester. Fagskulen kan gjere unntak frå dette dersom grunnlaget for tilrettelegginga er av permanent karakter.

§ 4-3. Gyldig fråvær

- (1) Følgande blir rekna som gyldig fråvær:
 - a. eigen sjukdom som gjer gjennomføringa av undervisning eller vurdering umogleg eller urimeleg å krevje
 - b. sjukdom hos barn som studenten har omsorg for, med dei avgrensingar som går fram av arbeidsmiljøloven § 12-9
 - c. dødsfall i nær familie eller andre nærstående til studenten, for ein periode på inntil to veker frå dødsfallet
 - d. gravferd ol. til personar i nær familie eller andre nærstående til studenten
 - e. lovpålagt oppmøte annan stad
 - f. andre forhold som gjer det sterkt urimeleg å krevje at studenten gjennomfører.
- (2) Gyldig fråvær på grunn av sjukdom e.l. skal dokumenterast med attest frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attesten skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven § 15. Attesten må dokumentere at studenten av helsemessige årsaker ikkje kunne gjennomføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, og spesifisere kva dagar fråværet gjeld. Ved dødsfall, gravferd ol. må studenten oppgi kven som har gått bort og kva for relasjon studenten hadde til avdøde. Studentar som viser til andre forhold som gyldig fråvær må dokumentere desse på eigna måte.
- (3) Dokumentasjon for gyldig fråvær skal leverast eller vere poststempla så snart som mogleg, og seinast tre vekedagar etter at den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga blei avslutta. For praksisperiodar skal dokumentasjon leverast straks.
- (4) Dersom studenten har levert inn den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, kan det ikkje registrerast gyldig fråvær i ettertid.

Administrasjonen: <u>Om (3):</u> Nytt tekstforslag: (3) Dokumentasjon for gyldig fråvær skal leverast eller vere poststempla så snart som	Kommentar: Sjå endeleg forslag.
---	---

<p>mogleg, og seinast en veke etter at den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurdering blei avslutta. For praksisperiodar skal dokumentasjon leverast straks.</p> <p>Begrunnelse: Vi foreslår å endre fristen fra tre dager til en veke, da det kan være noe knapp tid for studentene å fremskaffe dokumentasjon.</p> <p>Tilleggskommentarer: Ordet poststempla fremstår noe fremmed i 2024, men «datert» blir ikke korrekt nok. Vi har derfor ikke et forslag til det annet ord. Vi mener videre at siste setning som sier at for praksisperiodar skal dokumentasjonen leverast straks er åpen for tolkning. Hva legger vi i «straks» - hvordan skal det forstås?</p>	<p>Fagskulen er enig i at fristen er knapp, og har i staden justert tidsfristen til seinast to veker. Dette samsvarar med fristen som UiB har i si studieforskrift § 5-5 tredje ledd.</p> <p>I tredje ledd er «vere poststempla» fjerna, sidan brev ikkje lenger blir poststempla.</p> <p>Med «straks» er det meint så snart som råd, avhengig av omstenda. Formålet med «straks» er hovudsakleg å få inn dokumentasjon så tidleg som mogleg. Studenten vil likevel kunne levere innan to veker.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1) og (2):</u> Innspill: Skal sjukdom hos barn også dokumentes ved lege/etc? Dette fremstår for oss noe uklart. Formuleringen «eigna måte» i siste setning fremstår altfor vid, og vanskelig å etterprøve/etterleve. Hvem skal godkjenne denne egnede måten...?</p> <p><u>Om (3):</u> Innspill: Formuleringen «poststemplet» fremstår litt utdatert. Det er mulig det juridisk fortsatt er et begrep, men posten stempler jo som kjent ikke lengre frimerker/konvolutter.</p> <p><u>Om (4):</u> Innspill: Noen aktiviteter krever oppmøte, der gyldig fravær ikke kan anvendes. Eksempelvis obligatoriske sikkerhetskurs for maritime utdanninger der det kreves 100 % oppmøte. Dette er kurs med eksterne leverandører, og det å ta igjen fravær kan bli komplisert og svært ressurskrevende (dyrt). Slik som denne paragrafen står nå, er ikke dette ivaretatt. Den bør omformuleres/inkludere noe innhold om at gyldig fravær her ikke kan anvendes/etc.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjukdom hos barn må også bli dokumentert. Dette er no presisert i andre ledd.</p> <p>Formuleringa «eigna måte» er brukt for å fange opp ulike situasjonar som det ikkje er føremålstenleg å definere meir konkret. Kven som skal godkjenne fråværet må bli definert nærare i rutine.</p> <p>Formuleringa er justert.</p> <p>Dette er regulert i neste føresegn, § 4-4.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 4-3. Gyldig fråvær

(1) Følgande blir rekna som gyldig fråvær:

- a. eigen sjukdom som gjer gjennomføringa av undervisning eller vurdering umogleg eller urimeleg å krevje
- b. sjukdom hos barn som studenten har omsorg for, med dei avgrensingar som går fram av arbeidsmiljøloven § 12-9
- c. dødsfall i nær familie eller andre nærstående til studenten, for ein periode på inntil to veker frå dødsfallet
- d. gravferd og liknande til personar i nær familie eller andre nærstående til studenten

- e. lovpålagt oppmøte annan stad
- f. andre forhold som gjer det sterkt urimeleg å krevje at studenten gjennomfører.

(2) Gyldig fråvær på grunn av sjukdom eller liknande skal dokumenterast med attest frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attesten skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven § 15. Attesten må dokumentere at studenten av helsemessige årsaker som nemnt i bokstav a eller b ikkje kunne gjennomføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, og spesifisere kva dagar fråværet gjeld. Ved dødsfall, gravferd eller liknande må studenten oppgi kven som har gått bort og kva for relasjon studenten hadde til avdøde. Studentar som viser til andre forhold som gyldig fråvær må dokumentere desse på eigna måte.

(3) Dokumentasjon for gyldig fråvær skal leverast så snart som mogleg, og seinast to veker etter at den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga blei avslutta. For praksisperiodar skal dokumentasjon leverast straks.

(4) Dersom studenten har levert inn den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, kan det ikkje registrerast gyldig fråvær i ettertid.

§ 4-4. Rettar ved gyldig fråvær

(1) Studentar med gyldig fråvær frå obligatorisk læringsaktivitet har rett til ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskolen.

(2) Studentar med gyldig fråvær til ordinær vurdering har rett til ny gjennomføring av vurderinga (kontinuasjonsvurdering). For gjennomføring av kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-15.

(3) Gyldig fråvær til vurdering tel ikkje som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-13 andre ledd. Sjå likevel § 6-13 første ledd bokstav e.

<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1):</u> Vi praktiserer typisk 80 % tilstedeværelse (obligatorisk læringsaktivitet) på simulatorøvelser i 9 henhold til norm innenfor maritime utdanninger. Dersom man er langtidssykemeldt vil man kunne få stort gyldig fravær, men ikke innfri kravene. Samtidig vil det ikke være mulig for oss å tilby en ny gjennomføring av alle disse øvelsene innenfor samme semester eller studieår. Vi antar at dette kommer inn under «uforholdsmessig byrde» for fagskolen. Men hva skjer da? Det står ikke noe om konsekvensene da – det bør det. For vår del vil da ikke vurdering/eksamen kunne gjennomføres, og det bør fremkomme i denne paragrafen.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Viser til at retten er avgrensa, jf. «praktisk mogleg» og «ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde».</p> <p>Fagskolen ser det ikkje som naudsynt å presisere konsekvensar ved slike tilfelle. I dei få tilfella der det ikkje er forholdsmessig for fagskolen å gjennomføre aktiviteten på nytt, kan studenten måtte ta faget på nytt.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I tredje ledd er formuleringa justert, for å henge betre saman med dei andre ledda.</p> <p>Siste setning i tredje ledd er fjerna. Denne føresegna må sjåast i samanheng med</p>

	<p>reglane i § 6-14 om antal vurderingsforsøk.</p> <p>Fagskulen gjer merksam på at det i nokre tilfelle ved gyldig fråvær kan vere aktuelt å gi studenten tilbod om lenger tid for å gjennomføre ein obligatorisk læringsaktivitet, framfor å sette opp ny obligatorisk aktivitet.</p>
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 4-4. Rettar ved gyldig fråvær

(1) Studentar med gyldig fråvær frå obligatorisk læringsaktivitet har rett til ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.

(2) Studentar med gyldig fråvær til ordinær vurdering har rett til ny gjennomføring av vurderinga (kontinuasjonsvurdering). For gjennomføring av kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-17.

(3) Studentar med gyldig fråvær brukar ikkje eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15 andre ledd.

§ 4-5. Godskriving og fritak

[...]

(6) Frist for søknad om godskriving av eller fritak for emne er 30. september for emna i haustsemesteret og 1. februar for emna i vårsemesteret.

(7) Søknad etter andre og tredje ledd må innehalde følgande dokumentasjon:

- a. vitnemål/karakterutskrift
- b. studieplan/emneplan frå det semesteret eksamen i emnet blei avlagt
- c. pensumliste frå det semesteret eksamen i emnet blei avlagt
- d. eventuelle andre relevante dokument.

[...]

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (7) bokstav b og c:</u> Kommentar: Det er ikkje alle emne som har eksamen. Bør det heller stå «dokumentasjon på gjennomført utdanning i emnet»?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen er einig i at ikkje alle emne har eksamen. I sjuande ledd bokstav b og c er «eksamen» difor endra til «vurdering».</p>
<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om (6):</u> Nytt tekstforslag: (6) Frist for søknad om godskriving av eller fritak for emne er 1. oktober for emna i haustsemesteret og 1. februar for emna i vårsemesteret.</p> <p>Begrunnelse: Det kan være ryddig og enklere å ha like frister (der det er naturleg), og vi spiller derfor også inn at disse fristene bør gjelde for bestemmelsen § 4-2, ledd (4)</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen støttar innspelet. I sjetteste ledd er «30. september» endra til «1. oktober».</p>

Dekkoffiser:	Kommentar:
<p><u>Om (6):</u> Innspill: Vi bør benytte samme tidsfrister ved skolen. Foreslår her samme tidsfrister som i § 4-2 (4), altså 1. september og 1. februar.</p>	<p>Sjå innspel over. Fagskulen har justert tidsfristane slik at det er dei same fristane i §§ 4-2 (4) og 4-5 (6).</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 4-5. Godskriving og fritak

- (1) Fagskulen avgjer søknad om bruk av anna/tidlegare utdanning frå Fagskulen Vestland som skal inngå i ny grad ved fagskulen.
- (2) Fagskulen skal etter søknad godskrive beståtte emne frå andre fagskuleutdanningar som oppfyller dei faglege krava for emna det blir søkt om godkjenning for, dersom dei aktuelle fagskuleutdanningane ligg innanfor det same eller nært beslekta fagområdet, jf. fagskoleloven § 8 første ledd.
- (3) Ved søknad kan fagskulen etter ei fagleg vurdering gi fritak for emne på grunnlag av anna dokumentert relevant utdanning og kompetanse, eller dokumentert realkompetanse, jf. fagskoleloven § 8 andre ledd. Fritak skal bygge på ei fagleg vurdering frå den enkelte fagskule. Fritak på bakgrunn av realkompetanse må baserast på ei fagleg vurdering av om søkaren sin bakgrunn, frå arbeidsliv, frivillig sektor, utdanning og/eller anna, samla kan gi grunnlag for fritak for ein del av fagskuleutdanninga, jf. fagskoleforskriften § 37 siste ledd.
- (4) Utgangspunktet for vurderingar om godskriving og fritak er læringsutbyttebeskrivingane for den aktuelle utdanninga eller det aktuelle emnet, og studiepoeng eller andre vurderingar av omfang, nivå og arbeidsbelastning for emnet eller kompetansen det blir søkt om godskriving eller fritak for, jf. fagskoleforskriften § 37 første ledd.
- (5) Det blir ikkje gitt dobbel utteljing for det same faginnhaldet, jf. fagskoleloven § 8 første ledd.
- (6) Frist for søknad om godskriving av eller fritak for emne er 1. oktober for emna i haustsemesteret og 1. februar for emna i vårsemesteret.
- (7) Søknad etter andre og tredje ledd må innehalde følgande dokumentasjon:
 - a. vitnemål/karakterutskrift
 - b. studieplan/emneplan frå det semesteret vurdering i emnet blei avlagt
 - c. pensumliste frå det semesteret vurdering i emnet blei avlagt
 - d. eventuelle andre relevante dokument.
- (8) For at Fagskulen Vestland skal kunne skrive ut vitnemål eller annan dokumentasjon for fullført utdanning, må studenten avlegge studiepoeng ved fagskulen tilsvarende minste resultatberande eining i fagskuleutdanninga studenten ønsker vitnemål eller annan dokumentasjon for, jf. fagskoleforskriften § 38.

§ 5-1. Studieåret

[...]

- (3) Litteraturliste skal publiserast på fagskulen si heimeside seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

(4) Plan for gjennomføring av vurdering skal vere tilgjengeleg for studentane seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (3):</u> Kommentar: Byte ut «Litteraturliste» med «Læremiddel».</p>	<p>Kommentar:</p> <p>I tredje ledd er «Litteraturliste» endra til «Litteratur- og utstyrsliste». Ved å også omtale «utstyrsliste» vil studentar i forkant av semesterstart få oversikt over både litteratur og utstyr/verktøy for emnet.</p>
<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om heile (3):</u> Kanskje «liste over fagressursar» er eit betre eigna omgrep her sidan nokre av utdanningane våre stiller krav ut over bøker?</p> <p><u>Om (4):</u> Gjennomføring av vurdering vil ofte gå fram av framdriftsplanane. Vil dette leddet medføre at framdriftsplanane må vere klare innan 1. juni skuleåret før, altså før sommarferien? Bør utfjupast om dette kun er avgrensa til innhald eller om det også skal innehalde tidspunkt for gjennomføring.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Viser til justering i kommentar over.</p> <p>Tanken er at fagskulen skal ha moglegheit til å planlegge drifta. Dette har ikkje blitt praktisert, og fjerde ledd vil difor krevje endring i praksis.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (3) og (4):</u> Innspill: Vi bør benytte samme tidsfrister ved skolen. Foreslår her samme tidsfrister som i § 4-2 (4), altså 1. september og 1. februar. Det er for øvrig for ambisiøst med foreslåtte datoer i dette leddet.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjå kommentar over.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (3) og (4):</u> Dette mener vi er tidlige frister. Dette er kanskje ikkje gjennomførbart, spesielt hvis det kreves et detaljnivå i studieplanen som beskrevet senere i denne forskriften. (Gjelder spesielt punktene Undervisningform og aktivitet, Vurdering og Arbeidskrav, Fagressurs). 1.juni er det ikke bestemt hvilken lærer som skal undervise et emne.</p> <p>Hva menes med plan?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjå kommentar over.</p> <p>Plan for gjennomføring av vurdering skal som vanleg gå fram av emneplanen.</p>

Forslag til endelig føresegn:

§ 5-1. Studieåret

- (1) Det er undervisnings- og vurderingsfri på følgende dagar:
 - a. frå 24. desember til 1. januar
 - b. på heilagdagdar
 - c. mellom semestera.
- (2) Det kan gjerast unntak frå første ledd for praksis og liknande, inkludert førebuingar, samt for studentar med rett til ny obligatorisk læringsaktivitet eller ny vurdering etter § 4-4.

- (3) Litteratur- og utstyrsliste skal publiserast på fagskulen si heimeside seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.
- (4) Plan for gjennomføring av vurdering skal vere tilgjengeleg for studentane seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

§ 5-4. Obligatorisk læringsaktivitet

(1) Obligatoriske læringsaktivitetar er alle dei aktivitetane som studieplanen har sett som vilkår for vurdering. Obligatoriske læringsaktivitetar kan for eksempel vere innleveringar, krav om frammøte, prøver, gruppearbeid, rapportar, lab osv.

(2) Obligatoriske læringsaktivitetar er ikkje ein del av karaktergrunnlaget i emnet, men må vere godkjente for at studenten skal kunne framstille seg for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.

(3) Godkjente obligatoriske læringsaktivitetar er gyldig i to semester etter godkjenninga, med mindre studieplanen fastset ein annan gyldigheitsperiode.

(4) Studentane har normalt ikkje krav på å få gjennomføre ein godkjent obligatorisk læringsaktivitet på nytt innanfor gyldigheitsperioden, jf. tredje ledd.

(5) Studentar som ikkje får godkjent ein gjennomført obligatorisk læringsaktivitet har rett til ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (1) og mogleg om (2):</u> Forslag til endring: Første setning blir meir presis om det står «...har sett som vilkår for å ha rett til å få sluttvurdering». Vi føreslår å fjerne siste setning for å unngå forvirring om kva som er del av formativ vurdering og kva som er del av summativ vurdering. Setninga høyrer meir heime i ein rettleiar til forskrifta.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Omgrepet «sluttvurdering» vil vere for avgrensande, sidan vurderingane det er tale om her også omfattar vurderingar som ikkje er sluttvurdering. For å klargjere føresegna blir det lagt til «har sett som vilkår for å få vurdering». Omgrepet «vurdering» er definert i § 6-1.</p>
<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om heile (1) første setning «for vurdering»:</u> Gjerne presisere: «[...] for å få vurdering. [...]». Går egentleg greit fram av andre ledd i denne paragrafen.</p> <p><u>Om (2):</u> Bra presisering!</p> <p><u>Om (4):</u> Kva er meint med «normalt» her?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjå kommentar over, innspelet er tatt til følge.</p> <p>«[N]ormalt» er endra til «hovudregel». Utgangspunktet er at ein <i>godkjent</i> læringsaktivitet ikkje skal kunne gjennomførast på nytt, ettersom det ikkje er naudsynt for studenten og er ressurskrevjande for fagskulen. Føresegna stenger likevel ikkje for at fagskulen i enkelte tilfelle kan tillate studenten å gjennomføre den godkjente læringsaktiviteten på nytt.</p> <p>For å klargjere regelen ytterlegare er det snudd</p>

	om på formuleringa av føresegna, sjå forslaget.
<p>Anne Kari Kalve – Helse:</p> <p><u>Om (3):</u> Helse har emner, som starter og begynner ulikt gjennom studietiden. Ev. Bytte til år? (Obs og §6-12 (5)).</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna opnar for at ein kan fastsette ei anna gyldigheitsperiode.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (3):</u> Innspill: Vi foreslår her fire semester i stedet for to.</p> <p><u>Om (4) og (5):</u> Innspill: Igjen her savner vi konsekvensen. Vi tenker spesielt på praktiske øvelser i simulator/lab, som veldig raskt selvsagt vil bli en «uforholdsmessig byrde» å gjennomføre på nytt. Men hvordan tenker vi dette gjennomført i praksis?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjå kommentar over.</p> <p>Kva som er «praktisk mogleg» og ikkje inneber ei «uforholdsmessig byrde» må bli vurdert konkret.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om hele § 5-4:</u> Bør det sies noe om hva som skal til for at en OLA er godkjent? Frister for eksempel?</p> <p><u>Om (2):</u> Se under "generelle betraktninger" i starten av dokumentet. Vi ønsker muligheten til å gi emnekarakter, helhetlig og inkludert OLA.</p> <p>Innleveringer som ikke omhandler prosjekt innleveringer (de blir en del av vurderingen.) må være godkjent.</p> <p>Innspill: burde være opp til læreren.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Det må gå fram av emneplanen.</p> <p>Fagskulen foreslår for dette tilfellet at utdanninga nyttar mappevurdering. I så tilfelle blir vurderinga gjort med grunnlag i heile mappa. Forskrifta stiller ikkje krav om at eit emne må ha obligatoriske læringsaktivitetar, men dette er ein mogleg måte av fleire å legge opp emnet på.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I første ledd er «osv.» fjerna, ettersom dei ulike aktivitetane er lista opp som eksempel, jf. «for eksempel».</p> <p>I første og tredje ledd er «studieplanen» endra til «emneplanen», ettersom regulering av obligatoriske læringsaktivitetar høyrer heime i emneplanen.</p> <p>Femte ledd er justert for å presisere at leddet gjeld <i>gjennomførte</i>, men ikkje godkjente, læringsaktivitetar. Det er også presisert at studenten har rett til <i>ei</i> ny gjennomføring.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 5-4. Obligatorisk læringsaktivitet

(1) Obligatoriske læringsaktivitetar er alle dei aktivitetane som emneplanen har sett som vilkår for å få vurdering. Obligatoriske læringsaktivitetar kan for eksempel vere innleveringar, krav om frammøte, prøver, gruppearbeid, rapportar, lab.

(2) Obligatoriske læringsaktivitetar er ikkje ein del av karaktergrunnlaget i emnet, men må vere godkjente for at studenten skal kunne framstille seg for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.

(3) Godkjente obligatoriske læringsaktivitetar er gyldig i to semester etter godkjenninga, med mindre emneplanen fastset ein annan gyldigheitsperiode.

(4) Godkjente obligatoriske læringsaktivitetar kan som hovudregel ikkje bli gjennomført på nytt innanfor gyldigheitsperioden, jf. tredje ledd.

(5) Studentar som har gjennomført ein obligatorisk læringsaktivitet, men ikkje fått denne godkjent, har rett til ei ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet. Dette føreset at ny gjennomføring er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.

§ 5-5. Om hovudprosjekt

(1) Hovudprosjektet er eit eige emne som blir gjennomført mot slutten av studiet. Hovudprosjektet inneber at studentane arbeider med ei problemstilling. Hovudprosjektet blir avslutta med ein skriftleg eksamen og ei justerande munnleg prøve, jf. § 6-3 tredje ledd.

(2) Eit hovudprosjekt kan vere individuelt eller i form av gruppearbeid. Fagskulen fastset i studieplanen om hovudprosjektet skal vere individuelt eller i form av gruppearbeid.

<p>Oddbjørn Hope – Elektro Nordnes:</p> <p><u>Om (1) andre setning:</u> Anbefales endret til: Hovudprosjektet blir avslutta i henhold til gjeldende retningslinjer for hovudprosjekt.</p> <p>Kommentar: Avslutning av hovedprosjektet ble endret for Elektro, og dette er en praksis som er brukt i to år nå. Endringen er gjennomført for å få en mer tilpasset avslutning, og utgangspunktet er slik det gjøres på HVL.</p> <p><u>Om (2) første setning:</u> Anbefales endret til: Et hovudprosjekt skal normalt være i form av gruppearbeid.</p> <p>Kommentar: Erfaringsmessig skal ikke noen få lov til å kjøre hovedprosjekt alene. Men det kan åpnes for det, derfor skriver jeg "...normalt.."</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen reknar med at kommentaren er meint for tredje punktum og ikkje andre punktum. Fagskulen foreslår å fjerne heile tredje punktum. Justeringa vil opne for at utdanningane kan regulere i emneplanen korleis hovudprosjektet skal bli avslutta.</p> <p>Det må vere opp til dei ulike utdanningane å avgjere om hovudprosjektet skal bli gjennomført individuelt eller som eit gruppearbeid. Føresegna opnar for begge delar, og at dette må fastsetjast i emneplanen.</p>
<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (1) andre setning:</u> Forslag til endring: Byte ut «ein skriftleg eksamen» med «ei heilskapleg sluttvurdering». Elles vise til studieplanen når det gjeld andre retningslinjer for vurdering av hovudprosjektet.</p> <p><u>Om (2):</u> Forslag til endring: Erstatte punkt 2 med «Studieplanen fastset korleis</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen reknar med at kommentaren er meint for tredje punktum og ikkje andre punktum. Jf. tidlegare kommentar, er tredje punktum fjerna.</p> <p>Setninga er endra delvis i tråd med innspelet, til at «[e]mneplanen fastset om hovudprosjektet skal vere individuelt eller i form av gruppearbeid».</p>

<p>hovudprosjektet skal gjennomførast.» Vi stiller spørsmål ved at hovudprosjekt som einaste emne ved fagskulen er omtalt i forskrifta.</p>	<p>Det er tilsikta med føresegna å framheve hovudprosjektet som eit sentralt emne for fleire av utdanningane ved Fagskulen Vestland.</p>
<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om hele (1) siste setning</u> om avslutta med ein skriftelg eksamen: Dette stemmer ikkje for studiestad Førde.</p> <p><u>Om (2):</u> Til internt bruk: Dette må vi passe på å få med oss i arbeidet med studieplanar. Må presisere at det må vere tungtvegande årsaker for å vere éin eller to studentar.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Setninga er fjerna, jf. tidlegare kommentar.</p>
<p>Anne Kari Kalve – Helse:</p> <p><u>Om heile § 5-5:</u> Helse har Fordjupingsoppgåve i siste emne og det arbeides nå med ny form og vurdering innen dei ulike studiene mht dette. Ein legg om fra ein individuell/gruppevis rein skriftleg akademisk skriving med munnleg individuell høyring.</p> <p>Ev: Eige Paragraf Fordypningsoppgåva eller bare tilføyde det i overskrift §5-5 og pk (1) og (2) som:</p> <p>(2) Hovudprosjekt/ eller og fordjupingsoppgåve</p> <p>EV legge til (3) Fordjupingsoppgåve osv som høringsforslag (1), MEN skriv om spesifikt retta mot fordypingsoppgåve i studie</p> <p>Samt pk (4) Fordjupingsoppgåve osv likt høringsforslag (2)</p> <p>OBS: Kan ev. verta meir ryddig å velgja eit nytt eige punkt §5-6 Fordjupingsoppgåve</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna er justert, frå at studentane «arbeider med ei problemstilling» til at hovudprosjektet «er eit fagleg fordjupande arbeid». Sjå elles tidlegare kommentarar.</p>
<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om heile § 5-5:</u> Forslag: Bestemmelse bør fjernes.</p> <p>Begrunnelse: Den har liten eller ingen verdi slik den står. Det vil av studieplanen og emneplanen fremgå om det er et emne for hovedprosjekt i den utdanningen. Det er ikke alle utdanningene som har hovedprosjekt. Om det skal stå noe om hovedprosjekt bør det være fordi det er knyttet noen plikter og/eller goder for studentene. Rett på veiledning for eksempel, eventuelt at det er et selvstendig arbeid</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Jf. tidlegare kommentar om at det er tilsikta å framheve hovudprosjektet som eit sentralt emne.</p>

med valgt problemstilling knyttet til utdanningen osv.	
Dekkoffiser: <u>Om (1):</u> Innspill: Ordlyden i første setning må endres. Slik det står nå er hovedprosjektet for alle utdanninger. Men det er det jo ikke.	Kommentar: Det er no presisert at gjennomføring av hovudprosjekt gjeld utdanningar kor det er fastsett i studieplanen.
Bygg Nordnes: <u>Om (1) siste setning:</u> Skriftlig eksamen? Muntlig eksamen passer ikke nødvendigvis heller. Organisert som mappevurdering kanskje?	Kommentar: Setninga er fjerna, jf. tidlegare kommentar.
	Andre kommentarar: Føresegna er plassert i kapittel 5 om undervisning, men fagskulen ser at det er meir naturleg å plassere ei føresegn om hovudprosjekt i kapittel 6 om «vurdering». Føresegna blir difor i sin heilskap flytta til ny § 6-12, slik at den kjem etter vurderingsformer, men før føresegna om justerande munnleg høyring.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 5-5 blir § 6-12.

§ 6-12. Om hovudprosjekt

(1) Hovudprosjektet er eit eige emne som blir gjennomført mot slutten av utdanninga, for dei studia som har hovudprosjekt fastsett i studieplanen. Hovudprosjektet er eit fagleg fordjupande arbeid.

(2) Eit hovudprosjekt kan vere individuelt eller i form av gruppearbeid. Emneplanen fastset om hovudprosjektet skal vere individuelt eller i form av gruppearbeid.

Tidlegare § 5-6. Om praksis

[...]

(5) Står studenten i fare for ikkje å bestå praksis, og faren oppstår før studenten er halvvegs i praksisperioden, skal studenten varslast om dette i samtale med praksisstaden og fagskulen. Samtala skal gjennomførast på eit tidspunkt som gir studenten høve til å rette opp i forholda.

Bjarte Johansen – Helse: <u>Om (5):</u> Det som kom frem i møte var et ønske om å bytte ut halvvegs med midtevaluerings samtalen? Dere får vurdere om dette er hensiktsmessig eller at paragrafen står seg slik den er formulert i dag.	Kommentar: I femte ledd er tilvisinga til «før studenten er halvvegs i praksisperioden» fjerna. Det sentrale er at studenten må varslast om faren oppstår på eit tidspunkt der studenten har høve til å rette opp i forholda. Det er difor ikkje naudsynt å knytte vurderinga opp mot «halvvegs» i praksisperioden eller til midtevalueringssamtale.
Anne Kari Kalve – Helse:	Kommentar:

<p><u>Om heile § 5-6:</u> Innspill til skikkaheit og Politiattest under (§5-6).</p>	<p>Her er det dessverre vanskeleg å forstå kva som er meint.</p>
	<p>Andre kommentarer:</p> <p>I andre ledd er «studieplanen» endra til «emneplanen», ettersom føresegna omtal informasjon som er naturleg at kjem fram av emneplanen.</p>
	<p>Andre kommentar:</p> <p>«Om» tas ut frå tittelen, i tråd med resten av kapitelet og forskrifta.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 5-6 blir § 5-5.

§ 5-5. Praksis

- (1) Praksis er ein rettleidd og vurdert del av utdanninga som skal føregå i eit relevant yrkesfelt.
- (2) Det skal gå fram av emneplanen kva emne, vurderingar og obligatoriske læringsaktivitetar som må vere fullført og bestått før praksisen startar.
- (3) Det kan gjennomførast obligatoriske læringsaktivitetar knytt til praksisgjennomføringa undervegs i praksisen. Obligatoriske læringsaktivitetar må vere godkjente for at studenten skal få praksisen vurdert, jf. § 5-4 andre ledd.
- (4) Praksis blir vurdert til «bestått»/«ikkje bestått».
- (5) Står studenten i fare for ikkje å bestå praksis, og faren oppstår på eit tidspunkt kor studenten har høve til å rette opp i forholda, skal studenten varslast om dette i samtale med praksisstaden og fagskulen.
- (6) Studentar som ikkje fullfører eller består praksis må ta heile praksisperioden på nytt ved eit eventuelt nytt forsøk. Studenten må i slike tilfelle gjennomføre ny praksisperiode neste gong denne blir arrangert ordinært. Dette kan få konsekvensar for studenten sin studieprogresjon. For antal vurderingsforsøk i praksis, sjå § 6-14 fjerde ledd.
- (7) Ved gyldig fråvær skal fagskulen legge til rette for at studenten kan gjennomføre praksisperioden til ordinær tid, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen. Sjølv om fråværet er gyldig kan forseinkingar få konsekvensar for studenten sin studieprogresjon.

Tidlegare § 5-7. Krav til studentar i praksis

[...]

- (2) Farlege handlingar eller åtferd, grovt usømmeleg framferd og brot på lovfesta teieplikt i praksisopplæringa kan medføre utestenging frå fagskulen, jf. § 9-5 femte ledd.

[...]

<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om (2) «grovt»:</u> Med tanke på at forskrifta gjeld alle studium ved Fagskulen Vestland, jf. § 1-1 andre ledd, noko som inkluderer helsefaglege utdanningar, er det då noko grunn til at ein legg opp til ein så høg terskel for utestenging?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>I fagskulelova § 25 tredje ledd er vilkåret for utestenging «grovt usømmelig» framferd. Fagskulen kan difor ikkje fastsetje ei mildare terskel i den lokale studieforskrifta. Dette er regulert av lova.</p>
---	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 5-7 blir § 5-6.

§ 5-6. Krav til studentar i praksis

- (1) Ein student som i studiesamanheng får kjennskap til nokon sine personlege forhold, har teieplikt etter dei reglane som gjeld for yrkesutøvarar på vedkommande livsområde.
- (2) Farlege handlingar eller åtferd, grovt usømmelig framferd og brot på lovfesta teieplikt i praksisopplæringa kan medføre utestenging frå fagskulen, jf. § 9-5 femte ledd.
- (3) For krav om politiattest ved klinisk undervisning eller praksis, sjå § 9-7.
- (4) For vurdering av skikkaheit, sjå § 9-6.

§ 6-1. Om vurdering

- (1) Vurdering er all prøving av studentane som verkar inn på den endelege karakteren i emnet.
- (2) Formålet med vurdering er å fremme læring, og etterprøve den kunnskapen, ferdigheita og kompetansen som studentane skal ha tileigna seg i emnet.

<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1) og (2):</u> Innspill: Vi forstår at med «vurdering» menes som oftes eksamen, og at uttrykket er brukt for å favne også andre vurderingssituasjonar. Likevel mener vi at dette lager en del utilsiktet forvirring og gjør forskriften vanskelig å lese. Vi opplever fagskuleloven til å i større grad snakke mer konkret om eksamen. Det bør vurderes å heller benytte ordet «eksamen», for så å eventuelt ha et eget kapittel om øvrige vurderinger som ikke er en eksamen. Dette for å klargjøre innholdet tydligere for lærere og ikke minst studenter.</p> <p>I dagligtale benyttes jo «vurdering» også om når man skal f. eks. godkjenne en obligatorisk læringsaktivitet. Det blir da svært vanskelig pedagogisk å forklare dette for studentene. Vi benytter jo også ord som «formativ vurdering» underveis i studiet....</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Eksamen inngår i omgrepet «vurdering». Dei ulike studia ved fagskulen nyttar ulike vurderingsformar, jf. § 6-3, og ikkje alle nyttar i like stor grad eksamen som vurderingsform.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p>	<p>Kommentar:</p>

<p><u>Om (1):</u> Kan det brukes et annet begrep?</p> <p>Så om jeg gir de formativ vurdering med en karakter, på et arbeid, så skal den uansett ha en påvirkning på endelig karakter? Eller menes det "Vurdering er alle tilbakemeldinger gitt studenten, både formelle og uformelle."?</p>	<p>Det er føremålstenleg å nytte «vurdering» som omgrep. Det kan vere behov for at fagskulen rettlegiar nærare om omgrepsbruken internt.</p>
	<p>Andre kommentar:</p> <p>«Om» tas ut frå tittelen.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-1. Vurdering

- (1) Vurdering er all prøving av studentane som verkar inn på den endelege karakteren i emnet.
- (2) Formålet med vurdering er å fremme læring, og etterprøve den kunnskapen, ferdigheita og kompetansen som studentane skal ha tileigna seg i emnet.

§ 6-2. Vurderingsspråk

- (1) Oppgavespråket ved fagskolen er norsk, med mindre anna følger av studieplanen. Studentane kan be om å få oppgåveteksta på begge målformer. Studentane kan etter søknad få oppgåveteksta på engelsk.
- (2) Oppgavesvaret skal leverast på norsk, med mindre anna følger av studieplanen. Oppgavesvaret kan leverast på begge målformer, samt svensk eller dansk. Studentane kan etter søknad få levere oppgavesvaret på engelsk.

<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om (2):</u> Innspill: Bør se på formuleringene på nytt. Det kan virke som bestemmelsene i andre ledd «slår hverandre i hjel», men mener det kan løses med en bedre formulering.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna er no justert, sjå forslaget.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1) og (2):</u> Innspill: Svensk og dansk kan skape komplikasjoner. Det bør heller stå i lag med engelsk i siste setning, så kan det vurderes dersom aktuelt. Eventuelt kan det spesifiseres i studieplanen, og ikke være generelt for alle utdanningene ved fagskolen. Første og andre setning er selvmotsigende.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Moglegheita til å også nytte svensk/dansk speglar fagskuleforskrifta § 9 første ledd, som opnar for at søkarar som har bestått vidaregåande opplæring frå dei andre nordiske landa er kvalifiserte for opptak utan tilleggskrav i norsk. Det må difor vere mogleg å levere på svensk/dansk, i dei tilfella der studentane også kan/skal levere på norsk.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (1) første setning:</u> Må lage to oppgaver en på bokmål og en på nynorsk?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Viser til språkloven § 4: «Norsk er det nasjonale hovudspråket i Noreg. <i>Bokmål og nynorsk er likeverdige språk som skal kunne brukast i alle delar av samfunnet. I offentlege organ er bokmål og nynorsk jamstilte skriftspråk».</i></p>

	<p>Andre kommentarar:</p> <p>Tilvisingane i føresegna til «studieplanen» er endra til «emneplanen», då det er naturleg at dei emna som har andre språkkrav regulerer dette i det ein skilde emnet.</p>
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-2. Vurderingsspråk

(1) Oppgåvetekster ved fagskulen skal vere på norsk, med mindre anna følger av emneplanen. Studentane kan be om å få oppgåveteksta på begge målformer. Studentane kan etter søknad få oppgåveteksta på engelsk.

(2) Oppgavesvar skal leverast på norsk, svensk eller dansk, med mindre anna følger av emneplanen. Studentane kan levere oppgavesvaret på begge målformer. Studentane kan etter søknad levere oppgavesvaret på engelsk.

§ 6-3. Vurderingsform

(1) Ved Fagskulen Vestland skal studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse bli prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte, jf. fagskoleloven § 21 første ledd. Prøving og vurdering av studentane skal gjennomførast slik at fagskulen, på eit mest mogleg sikkert grunnlag, kan vurdere i kva grad studentane har nådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet. Fagskulen avgjer kva vurderingsformer som skal brukast for å sikre dette.

(2) Fagskulen kan bestemme at ei vurderingsform skal brukast aleine eller i kombinasjon med andre vurderingsformer. Det skal gå fram av studieplanen kva vurderingsform eit emne har.

(3) Skriftlege vurderingar av studentane kan supplerast med ei justerande munnleg prøve. Ei justerande munnleg prøve skal ha særleg tett samanheng med det føregåande skriftlege arbeidet. Justerande munnleg prøve kan justere karakteren på bestått resultat opp eller ned med éin karakter.

(4) Ei vurdering som består av fleire vurderingsdelar er ikkje bestått før alle vurderingsdelane er bestått. Vekta av kvar vurderingsdel skal gå fram av studieplanen som ein brøk eller prosentandel av den samla karakteren.

(5) Dersom ein eller fleire vurderingsdelar, og dermed endeleg karakter, ikkje er bestått, må studenten normalt ta alle vurderingsdelar på nytt ved eit eventuelt nytt vurderingsforsøk.

<p>Oddbjørn Hope – Elektro Nordnes:</p> <p><u>Om (3):</u> §6-3 tredje ledd er nok godt egnet i vanlige fag, men har vist seg å passe dårlig for akkurat hovedprosjekt. Bakgrunnen for å hevde det, er erfaringen med hvordan hovedprosjektene ble evaluert tidligere og hvordan de blir det nå. Det er lærere med mer erfaring enn meg som har anbefalt endringene som ble gjort dengang, og erfaringene fra disse to årene er vurdert som positive, også av eksterne sensorer.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Utdanningane avgjer sjølv eigna vurderingsform, og må ikkje gjennomføre justerande munnleg prøve (sjå ny § 6-13 Justerande munnleg høyring).</p>
---	--

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (3):</u> Kommentar: Stryk siste setning. Det er avgrensande at ein berre kan justere karakteren eitt hakk opp eller ned.</p> <p><u>Om (4):</u> Kommentar: Heilskapleg vurdering bør leggest til grunn, i staden for vekt, brøk og prosentdel. Det er sluttkompetansen til studenten som skal vurderast. NOKUT støttar dette synet.</p> <p><u>Om (5):</u> Kommentar: Heile punkt 5 er urimeleg, både overfor student og lærar. Det er vanskeleg å sjå kva føremålet med formuleringa.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Sjå kommentar over og kommentar til ny § 6-13.</p> <p>Utdanningane kan velje eigna vurderingsform. Fjerde ledd regulerer vurderingar med fleire vurderingsdelar. Utdanningane kan t.d. velje mappevurdering om dette er eigna for emnet. Om eit emne går over fleire semester, bør gjerne ikkje utdanninga velje vurdering med vurderingsdelar.</p> <p>Som nemnt ovanfor kan utdanningane velje eigna vurderingsform.</p>
<p>Lærarane ved studiestad Førde 2:</p> <p><u>Om (1) «kompetanse»:</u> Er det meint «generell kompetanse», slik det vert brukt i studieplanane?</p> <p><u>Om (3):</u> Kommentar frå Ingrid under gjennomgangen i Førde: Ho vil gjere nokre endringar i dette leddet. Det er ikkje meint at denne skal brukast for å avdekke om ein student t.d. har brukt Kl.</p> <p><u>Om (3) «justerande munnleg prøve»:</u> Dette er nok nytt for mange.</p> <p><u>Om (3) «opp eller ned med ein karakter»:</u> Ønskjer å utvide grensene. Vi finn avgrensinga på éin karakter unaturleg.</p> <p><u>Om (4) «vurderingsdelar»:</u> Grei terminologi.</p> <p><u>Om (5):</u> Kva om ein i eit emne t.d. har fem læringsnotat som utgjer vurderingsgrunnlaget og studenten underpresterer på det siste vs. det første? Det vil verte ein urimeleg stor skilnad for både lærar og student om studenten underpresterer t.d. på det siste. Her reiser det seg nokre viktige spørsmål: Kva med arbeidsbelastninga med å lage nye vurderingsdelar? Kva ønskjer vi å oppnå med dette leddet? Innstillinga vår er at studenten må ta opp att kun den vurderingsdelen som ikkje er bestått.</p> <p><u>Om (5) «normalt»:</u> Kva er meint med "normalt" her?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen skal prøve studentane sine kunnskarar, ferdigheiter og kompetanse.</p> <p>Tredje ledd er tatt ut og flytta. Sjå ny § 6-13 og kommentarar til denne.</p> <p>Sjå ny § 6-13 og kommentarar til denne.</p> <p>I slike tilfelle bør vurderingsforma gjerne vere mappevurdering.</p> <p>Dette er hovudregelen. Ved t.d. store produksjonar kan det på emnenivå bli fastsett at studentane ikkje må ta den godkjente store vurderingsdelen på nytt, sjølv om denne er ein av fleire vurderingsdelar.</p>

<p>Solbjørg Skjønhaug Sviland – Maskin / Prosess:</p> <p><u>Om (3) første og andre setning:</u> Dette vil passe dårlig i emner som faktisk har LUB-er som går på muntlig presentasjon, som i Yrkesrettet Kommunikasjon. Da må vi endre måten vi underviser på, for å få det til å passe med forskriften i stedet for å gjøre det som er best pedagogisk. Vi pleier å la studentene presentere et tverrfaglig emne, og det er ikke det samme som en muntlig prøve. Hvis vår karaktervurdering skal inneholde vurdering av alle LUB-er, må det inkludere presentasjonsteknikk.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Tredje ledd er tatt ut og flytta. Sjå ny § 6-13 og kommentarar til denne. NB: Justerande munnleg prøve (høyring) er ikkje det same som munnleg eksamen.</p>
<p>Anne Kari Kalve – Helse:</p> <p><u>Om (4):</u> Studiene på helse bør konkludere om ein skal ha flere deler i nåværende arbeid med omlegging av Fordjupingsoppgåva, samt ev, vektning % om det velges flere enn ein. Valget kan kanskje bety litt endring her.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen tolkar dette som ein intern kommentar.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (3):</u> Innspill: Siste setning må fjernes. Dette begrenser handlingsrommet til sensorene og vi har flere eksempler fra de siste årene der justeringen har vært mer enn en karakter. Det bør være nok at det står at man kan justere karakteren opp eller ned. Men det er litt avhengig av hva som menes. Vi har de siste årene praktisert en variant av denne vurderingsformen. Da har de hatt en skriftlig del, men der kandidaten kun har fått formidlet bestått/ikke bestått på den skriftlige delen før muntlig. Vi sensorer har likevel selvsagt hatt en karakter i våre interne notater, og karakteren har blitt endelig justert (eller rettere sagt satt) etter muntlig. Men da som en samlet karakter for hele vurderingen, både skriftlig og muntlig del. Slik dette leddet er formulert nå, fremstår det som om den skriftlige delen skal ha en egen karakter? Bli det ikke da mer to deler, og ikke en samlet vurdering? På innspillsmøte ble det sagt at dette var en ulik ting enn det som er beskrevet i fjerde ledd. Men faller ikke da dette bort, når det skal settes to vurderinger (ut til kandidaten)? Et annet eksempel er dersom den skriftlige delen i utgangspunktet er god, men den muntlige delen er «helt blank». Da kan man mistenke at andre har skrevet oppgaven, juks, KI-assistans eller lignende. På innspillsmøte ble dette tatt opp, og det ble antydnet at dette kan løses med å da konstatere at «da er det juks» (dersom en kandidat møter på muntlig og ikke kan forsvare den skriftlige delen). Dette blir i</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Tredje ledd er tatt ut og flytta. Sjå ny § 6-13 og kommentarar til denne.</p>

<p>praksis umulig å bevise. Det må være mulig å stryke dersom man er «helt blank».</p>	
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (3):</u> Vi er nervøse for misforståelse her. Dette leses av mange som at det gjelder alle muntlige prøver som bygger på skriftlig arbeid. Er "justerende muntlig prøve" et begrep som brukes og som lærere og studenter kjenner til? Og bare for å presisere har vi svært store problemer med å justere kun en karakter opp/ned på de muntlige prøvene vi gjennomfører i dag. Vi er redd for misfoståelser og at dette blir brukt mot oss.</p> <p>Liste med definisjon av begreper?</p> <p><u>Om (4) andre setning:</u> Denne er problematisk fra et pedagogisk standpunkt. Sluttkompetanse skal være vektlagt, det er derfor vanskelig å definere prosentandel på vurderingsdeler. Noen av emnene våre bygges opp i vanskelighetsgrad, slik at det er mulig å vise kunnskap i noe på slutten av et emne som man gjorde det dårlig på tidligere i emnet. Et annet poeng er at en muntlig høring basert på et skriftlig arbeid ikke kan skiller fra hverandre. Det ene er ikke verdt noe utan det andre. Det skriftlige arbeidet kan være gjort ved hjelp av andre, bruk av KI osv. Den muntlige høringen avdekker studentens kunnskap.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Tredje ledd er tatt ut og flytta. Sjå ny § 6-13 og kommentarar til denne.</p> <p>Omgrep er forklart undervegs i forskrifta.</p> <p>Utdanninga avgjer eigna vurderingsform. Forskrifta krev ikkje at vurdering med ulike vurderingsdeler blir nytta.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>Det er føremålstenleg å regulere justerande munnleg prøve i ei eiga føresegn plassert etter føresegnene om ulike konkrete vurderingsformer. Tredje ledd i føresegna er difor tatt ut og flytta til ei eiga føresegn, sjå ny § 6-13.</p> <p>Andre ledd og nye tredje ledd er justert slik at det er «emneplanen» som skal fastsetje vurderingsform for emnet og vekta av ulike eventuelle vurderingsdeler.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-3. Vurderingsform

(1) Ved Fagskulen Vestland skal studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse bli prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte, jf. fagskoleloven § 21 første ledd. Prøving og vurdering av studentane skal gjennomførast slik at fagskulen, på eit mest mogleg sikkert grunnlag, kan vurdere i kva grad studentane har nådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet. Fagskulen avgjer kva vurderingsformer som skal brukast for å sikre dette.

(2) Fagskulen kan bestemme at ei vurderingsform skal brukast aleine eller i kombinasjon med andre vurderingsformer. Det skal gå fram av emneplanen kva vurderingsform eit emne har.

(3) Ei vurdering som består av fleire vurderingsdelar er ikkje bestått før alle vurderingsdelane er bestått. Vekta av kvar vurderingsdel skal gå fram av emneplanen som ein brøk eller prosentandel av den samla karakteren.

(4) Dersom ein eller fleire vurderingsdelar, og dermed endeleg karakter, ikkje er bestått, må studenten normalt ta alle vurderingsdelar på nytt ved eit eventuelt nytt vurderingsforsøk.

§ 6-5. Gjennomføring av vurdering

(1) Så langt reglande her samsvarer med vurderingsforma, pliktar studentane å

- a. svare i samsvar med dei formelle krava til vurderinga (ordgrense mv.)
- b. følge fagskulen sine reglement
- c. ikkje bruke anna enn lovlege hjelpemiddel
- d. legitimere seg på gyldig måte
- e. levere oppgavesvaret innanfor fristen
- f. ikkje forstyrre andre i arbeidet, og
- g. rette seg etter meldingar frå fagskulen og eksamensvaktene.

(2) Fagskulen fastset i studieplanen kva hjelpemiddel som er tillate i ein vurderingssituasjon, og reglane for eventuell kontroll av desse.

(3) Studentane skal kjenne til kva reglar som gjeld for bruk av hjelpemiddel og kjelder ved den enkelte vurdering, reglane for eventuell kontroll av desse og kva som blir rekna som fusk eller forsøk på fusk ved bruk av hjelpemiddel og kjelder.

(4) Brot på føresegnene her kan bli rekna som fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk.

Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (1):</u> Korrektur: «reglane».	Kommentar: Føresegna er justert i tråd med innspelet.
Anne Kari Kalve – Helse: <u>Om (2):</u> Usikker på kva følgjande sitat betyr: [...] Fagskulen fastset i studieplanen kva hjelpemiddel som er tillate i ein vurderingssituasjon.	Kommentar: Andre ledd er justert til at «[e]mneplanen fastset kva hjelpemiddel som er tillate i ein vurderingssituasjon».
Dekkoffiser: <u>Om (2):</u> Innspill: Tanken er god, men det er for tidlig å fastsette dette i studieplanen som planlegges flere år før vurderingssituasjonene. Tidspunktet bør derfor flyttes. Det bør være tilstrekkelig at dette kunngjøres f. eks. 1. september/1. februar i lag med «Plan for gjennomføring av vurdering» i henhold til forskriftens foreslåtte § 5-1 (4). <u>Om (3) og (4):</u> Innspill: Forskriften bør regulere KI. Det er lett å tenke at dette enda er ukjent og i rivende utvikling, og at man i mange vurderingssituasjoner bør tillate KI. Likevel føler	Kommentar: Sjå kommentar over. Det er no presisert at dette skal fastsettast i emneplanen. I emneplanen skal det gå fram kva som er lovlege hjelpemiddel, og utdanninga kan dermed der avgrense mot bruk av KI. Fagskulen sine retningslinjer for handsaming av fusk regulerer vidare at det blir rekna som

vi at på nåværende tidspunkt bør man ha en formulering som er restriktiv i utgangspunktet, for å hjelpe lærerne. Som et generelt utgangspunkt så bør forskriften ha noe tekst f. eks. om at «ulike former for kunstig intelligens er ikke tillatt benyttet ved vurderinger ved Fagskolen, så fremt ikke den spesifikke vurderingen åpner opp for dette.» Da tillater man som et utgangspunkt ikke KI, men samtidig gir man lærerne og studiene frihet til å benytte dette etter hvert som man finner gode metoder for dette.	fusk om studentar nyttar ulovlege hjelpemiddel.
Bygg Nordnes: <u>Om (2):</u> Alt for høyt detaljnivå for studieplan. <u>Om (3):</u> Vi ønsker å definere hvilke hjelpemidler som er lov, ikke liste opp alt som ikke er lov	Kommentar: Tilvisinga til «studieplanen» er endra til «emneplanen». Utdanningane kan i emneplanane definere kva hjelpemiddel som er lov/ikkje lov.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-5. Gjennomføring av vurdering

(1) Så langt reglane her samsvarer med vurderingsforma, pliktar studentane å

- a. svare i samsvar med dei formelle krava til vurderinga (ordgrense m.m.)
- b. følge fagskulen sine reglement
- c. ikkje bruke anna enn lovlege hjelpemiddel
- d. legitimere seg på gyldig måte
- e. levere oppgavesvaret innanfor fristen
- f. ikkje forstyrre andre i arbeidet, og
- g. rette seg etter meldingar frå fagskulen og eksamensvaktene.

(2) Emneplanen fastset kva hjelpemiddel som er tillate i ein vurderingssituasjon, og reglane for eventuell kontroll av desse.

(3) Studentane skal kjenne til kva reglar som gjeld for bruk av hjelpemiddel og kjelder ved den enkelte vurdering, reglane for eventuell kontroll av desse og kva som blir rekna som fusk eller forsøk på fusk ved bruk av hjelpemiddel og kjelder.

(4) Brot på føresegnene her kan bli rekna som fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk.

§ 6-7. Om munnleg eksamen

(1) Munnleg eksamen blir gitt enten som sjølvstendig vurderingsform eller som sjølvstendig vekta vurderingsdel med karakterfastsetting.

(2) Ein munnleg eksamen kan vere individuell eller i form av gruppearbeid. Fagskulen fastset i studieplanen om den munnlege eksamenen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

Anne Kari Kalve – Helse: <u>Om heile § 6-7:</u> Bør ein tilføya eit punkt om studentane skal/skal ikkje ha informasjon om karakter på skriftleg del før ein munnleg del, der	Kommentar: Fagskulen ser ikkje at det er naudsynt å presisere det som blir tatt opp ytterlegare.
---	--

hovudprosjekt/fordypingsoppgåva/anna vurdering er todelt og sluttvurderes med karakter. Eller er dette innlysande Usikker mht klagerett og` her.	
Bygg Nordnes: Om (1): Hva menes med dette?	Kommentar: Det kjem ikkje fram i innspelet kva som blir oppfatta som uklart.
	Andre kommentarar: Andre ledd er justert til at «emneplanen» fastset om den munnlege eksamenen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid, heller enn at dette skal kome fram av «studieplanen». Formuleringa av leddet er også forenkla.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-7. Om munnleg eksamen

- (1) Munnleg eksamen blir gitt enten som sjølvstendig vurderingsform eller som sjølvstendig vekta vurderingsdel med karakterfastsetting.
- (2) Emneplanen fastset om munnleg eksamen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-8. Om heimeeksamen

[...]

- (2) Ein heimeeksamen kan vere individuell eller i form av gruppearbeid. Fagskulen fastset i studieplanen om heimeeksamenen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

	Kommentar: I andre ledd er «studieplanen» endra til «emneplanen», då denne informasjonen høyrer heime i emneplanen. Formuleringa er elles også noko justert og forenkla.
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-8. Om heimeeksamen

- (1) Heimeeksamen er normalt eit skriftleg digitalt arbeid, arrangert utan tilsyn, med fastsett tid for utlevering og innlevering av oppgåva.
- (2) Emneplanen fastset om heimeeksamen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-9. Om mappevurdering

- (1) Ei mappevurdering er samansett av fleire arbeid som skal leverast i løpet av eit emne eller samla mot slutten av eit emnet. Sensuren skal fastsettast på grunnlag av heile mappa. Ved mappevurdering har studentane rett på rettleiing undervegs.

(2) Ved mappevurdering skal følgande gå fram av studieplanen:

- a. kva mappa skal bestå av
- b. kva som skal inngå i vurderingsgrunnlaget
- c. omfanget og vekta av dei enkelte arbeida
- d. korleis dei enkelte arbeida skal utførast, for eksempel om det er tillate eller påbode at studentane arbeider i fellesskap
- e. korleis valet skal føregå dersom det berre er utvalde arbeid som skal danne grunnlag for karakteren
- f. kva kriterium som gjeld for vurderinga
- g. rekkefølga for innlevering av dei enkelte arbeida, eventuelt om studenten sjølv kan velje rekkefølge
- h. form og omfang av rettleiing undervegs.

(3) Ei mappevurdering kan vere individuell eller i form av gruppearbeid. Fagskulen fastset i studieplanen om mappevurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (1):</u> Kommentar: Vi reagerer på at omgrepet sensur blir brukt, medan det elles blir brukt vurdering i forskrifta.	Kommentar: I dette tilfellet er omgrepet «sensur» brukt for å vise til <i>handlinga</i> , det den som sensurerer gjer når hen vurderer arbeidet. Fagskulen meiner omgrepet her er passande.
Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (1):</u> Korrektur: «emne».	Kommentar: Føresegna er justert i samsvar med innspelet.
Bygg Nordnes: Om (2) første setning: Alt for mange detaljer i studieplan. Om (2) bokstav c: En mappevurdering er gjerne helhetlig vurdert (punkt 1), krav om vektning må bort.	Kommentar: «Studieplanen» er bytta ut med «emneplanen». I tillegg er detaljkrava i andre ledd fjerna i nytt forslag. Det kjem fram i nytt forslag at kva som skal inngå i mappa og korleis gjennomføringa skal skje, skal gå fram av emneplanen. Sjå kommentar over.
	Andre kommentarar: I første ledd er «leverast» bytta ut med «gjennomførast». I første ledd er siste setning om rett på rettleiing undervegs tatt bort. Det er ikkje alle delar av ei mappe som det vil vere naturleg å gi rettleiing på, t.d. ved fleirvalsoppgåver (multiple choice). Det er difor ikkje føremålstenleg å regulere rettleiinga som ei rett for studenten. I andre og tredje er «studieplanen» bytta ut med «emneplanen». Informasjonen det blir peikt på høyrer til emneplanar. I tredje ledd er også «Fagskulen fastset i studieplanen om [...]», endra til at «Emneplanen fastset om [...]». Formuleringa elles i leddet er også forenkla.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-9. Om mappevurdering

- (1) Ei mappevurdering er samansett av fleire arbeid som skal gjennomførast i løpet av eit emne eller samla mot slutten av eit emne. Sensuren skal fastsettast på grunnlag av heile mappa.
- (2) Ved mappevurdering skal det gå fram av emneplanen kva som skal inngå i mappa og korleis gjennomføringa skal skje.
- (3) Emneplanen fastset om mappevurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-10. Om gruppevurdering

- (1) Ved gruppevurdering skal alle deltakarane i gruppa bidra til eit felles produkt. Karakteren på produktet kan vere individuell eller lik for heile gruppa.

[...]

Dekkoffiser:	Kommentar:
<p>Om (1): Innspill: Dette er ikke i henhold til NOKUTs veiledning. Der heter det: Det er den enkelte studentens oppnådde læringsutbytte som vurderingen skal gi uttrykk for, og den må derfor være individuell. Dere kan likevel gjennomføre vurderingsaktiviteten i en gruppe. Dersom læringsutbyttet for eksempel inneholder kompetanse i å samhandle med andre arbeidstakere, vil en gruppeeksamen kunne være et aktuelt valg. Det vesentlige er at dere da må innrette gruppeeksamenen slik at det blir mulig å gjøre individuelle vurderinger av studentene. https://www.nokut.no/fagskule-hogare-yrkesfagleg-utdanning/regelverk-forfagskoler/vurdering-av-studentens-kompetanse/ Vi mener derfor at karakteren på produktet kun må være individuell.</p>	<p>Det er vanleg praksis i universitets- og høgskulesektoren å kunne ha gruppevurdering. Gruppekarakter betyr ikkje at den enkelte student ikkje har oppnådd læringsutbyttet sitt. Utdanningane må vurdere konkret kva vurderingsform som er eigna.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-10. Om gruppevurdering

- (1) Ved gruppevurdering skal alle deltakarane i gruppa bidra til eit felles produkt. Karakteren på produktet kan vere individuell eller lik for heile gruppa.
- (2) Oppstår det tvil om ein student bidreg eller har bidrege tilstrekkeleg til å få utteljing for eit felles produkt, skal det hentast inn skriftleg fråsegn frå fagleg rettleiar eller emneansvarleg. Fagskulen kan gjere vedtak om at studenten skal reknast for ikkje å ha møtt til vurdering dersom studenten ikkje bidreg eller har bidrege tilstrekkeleg. Studenten har rett til å uttale seg før det blir fatta vedtak i saka.
- (3) Heile gruppa har ansvar for å sørge for at produktet er komplett. Om produktet ikkje er i tråd med kjeldereglar og retningslinjer for vurdering, kan alle gruppedeltakarane bli mistenkt for fusk etter kapittel 9.

(4) Når munnleg, justerande munnleg og praktisk vurdering blir gjennomført i gruppe, skal sensorane sørge for at alle studentane i gruppa blir eksaminerte i eit omfang som gir tilstrekkeleg grunnlag for karakterfastsettinga.

§ 6-11. Om praktisk vurdering

(1) Ved praktisk vurdering skal studenten løyse praktiske oppgåver og bli prøvd i ferdigheiter i emnet. Praktisk vurdering kan inkludere element av skriftleg og/eller munnleg eksaminasjon. 13

(2) Ei praktisk vurdering kan vere individuell eller i form av gruppearbeid. Fagskulen fastset i studieplanen om den praktiske vurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

Anne Kari Kalve – Helse: <u>Om heile § 6-11:</u> Ev. eit punkt om kven som gjennomfører praktisk vurdering?	Kommentar: For fagskulen er det noko uklart kva som er meint i innspelet, men kan ikkje sjå at det er naudsynt å presisere meir.
Dekkoffiser: <u>Om (2):</u> Innspill: Også her er studieplanen for tidlig tidspunkt å fastsette dette. Se innspillet til §6-5 (2). Samme innspill gjelder også de foregående paragrafene om ulike vurderingsformer.	Kommentar: «Studieplanen» er endra til «emneplanen». «Studieplanen» er endra til «emneplanen» i fleire ulike føresegn, sjå tidlegare kommentarar.
	Andre kommentarar: I andre ledd er «studieplanen» endra til «emneplanen», og formuleringa elles justert til at «emneplanen fastset om [...]» framfor at «Fagskulen fastset i studieplanen om [...]». Formuleringa elles er også forenkla.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-11. Om praktisk vurdering

(1) Ved praktisk vurdering skal studenten løyse praktiske oppgåver og bli prøvd i ferdigheiter i emnet. Praktisk vurdering kan inkludere element av skriftleg og/eller munnleg eksaminasjon.

(2) Emneplanen fastset om den praktiske vurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

Ny § 6-12:

Fagskulen viser til at det under § 5-5 om hovudprosjekt er omtala at § 5-5 blir flytta til ny § 6-12, sidan føresegna har større samanheng med kap. 6 om vurdering enn kap. 5 om undervisning.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-12. Om hovudprosjekt

(1) Hovudprosjektet er eit eige emne som blir gjennomført mot slutten av utdanninga, for dei

studia som har hovudprosjekt fastsett i studieplanen. Hovudprosjektet er eit fagleg fordjupande arbeid.

(2) Eit hovudprosjekt kan vere individuelt eller i form av gruppearbeid. Emneplanen fastset om hovudprosjektet skal vere individuelt eller i form av gruppearbeid.

Ny § 6-13:

Fagskulen viser til at tredje ledd i § 6-3 er tatt ut, og blir foreslått som ny føresegn her i § 6-13.

Tidlegare § 6-3 tredje ledd:

(3) Skriftlege vurderingar av studentane kan supplerast med ei justerande munnleg prøve. Ei justerande munnleg prøve skal ha særleg tett samanheng med det føregåande skriftlege arbeidet. Justerande munnleg prøve kan justere karakteren på bestått resultat opp eller ned med éin karakter.

	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen ser det som føremålstenleg å ta ut tredje ledd frå § 6-3 i ei eiga føresegn. Utifrå høyringsinnspel var føresegna uklar. Ordet «prøve» er også endra til «høyring» for å tydeleggjere hensikta med føresegna.</p> <p>Utdanningane avgjer om justerande munnleg høyring skal nyttast. Dette må gå fram av emneplanen.</p> <p>Det er viktig å merke seg at justerande munnleg høyring ikkje er ei eiga sjølvstendig vurderingsform. Om utdanninga ønsker å teste eleven i munnlege presentasjonsevnar, må utdanninga velje vurderingsform deretter.</p> <p>Det kan t.d. vere aktuelt å bruke justerande munnleg høyring i samband med gruppearbeid, for å kunne teste den enkelte studenten sitt læringsutbytte opp mot det skriftlege arbeidet som er levert i fellesskap.</p> <p>Når det gjeld moglegheita til å justere karakteren eitt hakk opp eller ned, vil fagskulen påpeike at justerande munnleg høyring ikkje skal nyttast som eit middel for å avdekke fusk. Ved mistanke om fusk skal dette handterast etter reglane for dette. Karakter skal settast, og administrasjonen skal bli varsla.</p>
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-13. Om justerande munnleg høyring

Ved sensur av skriftlege vurderingar kan det bli gjennomført ei justerande munnleg høyring. Det må følge av emneplanen at ei slik høyring kan bli gjennomført. Ei justerande munnleg høyring skal ha særleg tett samanheng med det føregåande skriftlege arbeidet. Ved justerande munnleg

høring kan karakteren på bestått resultat bli justert opp eller ned med éin karakter.

Tidlegare § 6-12 blir § 6-14.

§ 6-12. Antal vurderingsforsøk

[...]

- (3) Praksis vurdert til ikkje bestått kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong. Praksis med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.
- (4) Gruppevurdering vurdert til ikkje bestått kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong i løpet av dei to påfølgande semestera. Gruppevurdering med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.

	Kommentar: I fjerde og femte ledd er formuleringane «vurdert til ikkje bestått» justert til «ikkje bestått» praksis/gruppevurdering for å presisere at ledda ikkje er avgrensa til å gjelde der praksisen/gruppevurderinga har blitt underlagt ei vurdering.
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-14. Antal vurderingsforsøk

- (1) Studentane har tre vurderingsforsøk i kvart emne. Fagskulen avgjer søknad om eit fjerde vurderingsforsøk der særskilde forhold ligg føre, og kva som eventuelt må avleggast på nytt, jf. § 6-3 siste ledd. For praksis og gruppevurdering, sjå fjerde og siste ledd.
- (2) Avgrensinga i antalet vurderingsforsøk gjeld sjølv om emnet har skifta namn, emnekode eller inngår med ulik kode i fleire utdanningar.
- (3) Avgrensinga i antalet vurderingsforsøk gjeld sjølv om studenten har fått nytt opptak til fagskulen, uavhengig av om emnet inngår i same eller ei anna utdanning enn den utdanninga studenten hadde studierett til ved tidlegare forsøk.
- (4) Ikkje bestått praksis kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong. Praksis med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.
- (5) Ikkje bestått gruppevurdering kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong i løpet av dei to påfølgande semestera. Gruppevurdering med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.

Tidlegare § 6-13 blir § 6-15.

§ 6-13. Teljande vurderingsforsøk

- (1) Studenten bruker eit vurderingsforsøk dersom hen
 - a. gjennomfører vurdering, uavhengig av resultatet
 - b. ikkje møter til vurdering
 - c. ikkje leverer/avbryt vurdering

- d. trekker seg etter fristen
- e. ikkje dokumenterer gyldig frávær innan fristen, eller
- f. får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Studenten blir likevel ikkje rekna for å ha brukt eit vurderingsforsøk dersom studenten ikkje oppfyller vilkåra for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.

- (2) Gyldig frávær til vurdering tel ikkje som eit vurderingsforsøk, jf. § 4-4 siste ledd.
- (3) Fristen for å trekke seg frå vurdering er tre veker før vurderinga startar. Denne fristen gjeld også for studentar som har meldt seg opp til kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering i eit emne. For utfyllande reglar om kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-15.

<p>Administrasjonen:</p> <p><u>Om (3):</u> Nytt tekstforslag: (3) Fristen for å trekke seg frå vurdering er to veker før vurdering startar. Denne fristen gjeld også for studentar som har meldt seg opp til kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering i eit emne. For utfyllende reglar om kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-15. Begrunnelse: Vi foreslår å endre fristen fra tre uker til to uker. Det er ikke nødvendig med så lang frist, og det er mer studentvennlig med kortere frist.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Antal veker i føresegna er endra til to veker i tråd med innspelet og universitets- og høgskuleregelverk. Dette er studentvennleg.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I andre ledd er formuleringa justert, for å henge betre saman med dei andre ledda.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-15. Teljande vurderingsforsøk

- (1) Studenten bruker eit vurderingsforsøk dersom hen
 - a. gjennomfører vurdering, uavhengig av resultatet
 - b. ikkje møter til vurdering
 - c. ikkje leverer/avbryt vurdering
 - d. trekker seg etter fristen
 - e. ikkje dokumenterer gyldig frávær innan fristen, eller
 - f. får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Studenten blir likevel ikkje rekna for å ha brukt eit vurderingsforsøk dersom studenten ikkje oppfyller vilkåra for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.

- (2) Studentar med gyldig frávær brukar ikkje eit vurderingsforsøk, jf. § 4-4 siste ledd.
- (3) Fristen for å trekke seg frå vurdering er to veker før vurderinga startar. Denne fristen gjeld også for studentar som har meldt seg opp til kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering i eit emne. For utfyllande reglar om kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-17.

Tidlegare § 6-14 blir § 6-16.

§ 6-14. Avbrot av vurdering

[...]

(3) Ei vurdering blir rekna som påbyrja

- a. ved skriftleg skuleeksamen: straks oppgåva er utlevert eller ved førehandskontroll av hjelpemiddel.
- b. ved heimeeksamen: straks oppgåva er tilgjengeleg for studentane.
- c. ved mappevurdering: ved innleveringsfristen for det første av arbeida som går inn i vurderinga.
- d. ved munnleg eller praktisk eksamen: straks studenten tar til med eventuell førebuing, elles når eksaminasjonen startar.

(4) For andre vurderingsformer startar vurderinga på det tidspunktet som er bestemt i studieplanen.

[...]

	Kommentar: I tredje ledd er det lagt til ny bokstav e, som presiserer at praksis er rekna som påbyrja frå første praksisdag. I fjerde ledd er «studieplanen» endra til «emneplanen», då informasjonen høyrer til emneplanen.
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-16. Avbrot av vurdering

(1) Ei vurdering er avbroten dersom den er starta, og arbeidet ikkje er levert innanfor fristen. Det same gjeld dersom vurderinga består av fleire vurderingsdelar og studenten ikkje leverer, ikkje møter opp e.l. til éin eller fleire av vurderingsdelane.

(2) Brot på dei formelle krava til vurdering (ordgrense m.m.) skal reknast som ikkje levert.

(3) Ei vurdering blir rekna som påbyrja

- a. ved skriftleg skuleeksamen: straks oppgåva er utlevert eller ved førehandskontroll av hjelpemiddel.
- b. ved heimeeksamen: straks oppgåva er tilgjengeleg for studentane.
- c. ved mappevurdering: ved innleveringsfristen for det første av arbeida som går inn i vurderinga.
- d. ved munnleg eller praktisk eksamen: straks studenten tar til med eventuell førebuing, elles når eksaminasjonen startar.
- e. ved praksis: frå første praksisdag.

Om vurderinga består av fleire vurderingsdelar, blir vurderinga rekna som påbyrja når den første vurderingsdelen startar.

(4) For andre vurderingsformer startar vurderinga på det tidspunktet som er bestemt i emneplanen.

(5) Vurderinga sluttar på den tida som fagskulen har bestemt.

Tidlegare § 6-15 blir § 6-17.

§ 6-15. Kontinuasjonsvurdering og ny ordinær vurdering

(1) Studentar som har gyldig fråvær til eller har stroke på ordinær vurdering, har rett på kontinuasjonsvurdering. Retten gjeld med dei avgrensingar som følger av § 6-4 og føresegnene i kapittelet her. Kontinuasjonsvurdering tel som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-13.

- (2) Rett til kontinuasjonsvurdering gjeld ikkje for studentar som
- har gjennomført vurdering med bestått resultat
 - trekker seg frå ordinær vurdering
 - ikkje møter/ikkje leverer/avbryt ordinær vurdering utan gyldig fråvær
 - ikkje dokumenterer gyldig fråvær innan fristen
 - får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Fagskulen kan likevel etter søknad gi studenten høve til å avlegge kontinuasjonsvurdering når det blir arrangert kontinuasjonsvurdering for studentar etter første ledd.

(3) Ved kontinuasjonsvurdering skal vurderinga gjennomførast med same pensum som ved siste ordinære vurdering, og med same vurderingsform.

(4) Dersom ein student framstiller seg til ordinær vurdering på nytt, er det pensumet, vurderingsforma og eventuelle obligatoriske læringsaktivitetar som er fastsett for den nye vurderingsavviklinga som gjeld.

Anne Kari Kalve – Helse: <u>Om (4):</u> Bør det ev. henvises til §5-4 (1)/(3) eller ev. begge.	Kommentar: Det er ikkje naudsynt å legge til tilvisingane som innspelet peiker på.
Dekkoffiser: <u>Om (1) og (2):</u> Innspill: Vi forstår det som at det er en forskjell på å levere blankt å få vurdering «ikke bestått», og å f. eks. ikke levere i det hele tatt, og få «ikke vurdert» (i hen hold til punkt c. over). Vi er likevel litt undrende til praksisen i forhold til kontinuasjonsvurdering, og forskjellen på en kontinuasjonsvurdering og en «ordinær vurdering på nytt» (fjerde ledd her). I forhold til § 6-12 (1) skal jo kandidaten ha tre vurderingsforsøk. Er ikke kontinuasjonsvurderingen ett av disse forsøkene...? <u>Om (3) og (4):</u> Innspill: Vi er litt usikker på hva som menes her. Det gjøres jo endringer på LUB, emnekoder osv. Skal ikke kandidaten måles på det emnet de gikk opp i opprinnelig, på samme måte som i tredje ledd? Er det forskjell på ledd (3) og (4) her egentlig?	Kommentar: Fjerde ledd er no presisert. Ved første nye forsøk vil studenten ha rett til å bli vurdert etter same pensum/vurderingsform. Om studenten ikkje består kontinuasjonseksamen, vil studenten måtte gå opp til ny ordinær vurdering etter pensumet/vurderingsforma som då gjeld i emnet.
	Andre kommentarar: I tittelen er «ny ordinær vurdering» tatt ut, for

	<p>at det skal vere klårare at føreseigna gjeld kontinuasjonsvurdering, og ikkje bli misforstått med frivillig gjentak.</p> <p>I fjerde ledd er det no i første punktum presisert at studentar som ikkje får teljande resultat etter kontinuasjonsvurdering, må framstille seg til ny ordinær vurdering.</p>
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-17. Kontinuasjonsvurdering

- (1) Studentar som har gyldig fråvær til eller har stroke på ordinær vurdering, har rett på kontinuasjonsvurdering. Retten gjeld med dei avgrensingar som følger av § 6-4 og føresegnene i kapittelet her. Kontinuasjonsvurdering tel som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15.
- (2) Rett til kontinuasjonsvurdering gjeld ikkje for studentar som
 - a. har gjennomført vurdering med bestått resultat
 - b. trekker seg frå ordinær vurdering
 - c. ikkje møter/ikkje leverer/avbryt ordinær vurdering utan gyldig fråvær
 - d. ikkje dokumenterer gyldig fråvær innan fristen
 - e. får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Fagskulen kan likevel etter søknad gi studenten høve til å avlegge kontinuasjonsvurdering når det blir arrangert kontinuasjonsvurdering for studentar etter første ledd.

- (3) Ved kontinuasjonsvurdering skal vurderinga gjennomførast med same pensum som ved siste ordinære vurdering, og med same vurderingsform.
- (4) Dersom studenten ikkje har teljande resultat etter kontinuasjonsvurdering, må studenten framstille seg til ny ordinær vurdering. I slike tilfelle gjeld pensumet, vurderingsforma og eventuelle obligatoriske læringsaktivitetar som er fastsett for den nye vurderingsavviklinga.

Ny § 6-18:

Fagskulen viser til at fjerde ledd i § 3-5 er tatt ut, og blir foreslått som ny føresegn her i § 6-18.

Tidlegare § 6-5 fjerde ledd:

[...]

- (4) Studentar som mister studieretten etter første ledd bokstav h har rett til å forbetre karakteren i inntil eitt år etter at utdanninga eller emnet er fullført og bestått.

	<p>Kommentar:</p> <p>Som nemnt under kommentar til § 3-5 blir fjerde ledd i § 3-5 flytta til ny § 6-18. I ny § 6-18 vil fagskulen regulere frivillig gjentak både for studentar som <i>har</i> studierett, og frivillig gjentak for studentar som <i>ikkje lenger har</i> studierett fordi utdanninga er fullført og bestått. Det blir tatt atterhald om krav til søknad og tilbod av emnet.</p>
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 6-18. Frivillig gjentak

Studentar som har fullført og bestått eit emne kan forbetre karakterar i inntil eitt år etter at emnet er fullført og bestått, så langt det er søkt innan fristar sett av fagskulen og emnet blir tilbydd i det aktuelle studieåret. Tilsvarande gjeld for studentar som har fullført og bestått utdanninga.

§ 7-1. Vurderingsuttrykk

(1) Vurderingsuttrykket ved avsluttande vurdering, eksamen, prøve, bedømming av oppgåve eller anna vurdering skal enten vere det ugraderte vurderingsuttrykket «bestått»/«ikkje bestått», på engelsk «passed»/«not passed», eller det graderte vurderingsuttrykket A-F, jf. fagskoleforskriften § 40.

(2) Bestått resultat med ugradert vurderingsuttrykk vil seie at studenten har nådd læringsutbyttet.

(3) Bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med karakterane A til E. Ikkje bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med bokstaven F, jf. fagskoleforskriften § 40.

(4) Karakterskalaen A-F blir gitt etter følgande allmenne, kvalitative kriterium:

Sjå tabell i forskrift.

Dekkoffiser:	Kommentar:
<p><u>Om heile § 7-1:</u> Innspill: I forrige høring i 2021 foreslo vi å ha med en gradert skala som et utgangspunkt for fagskolen. I behandlingen av innspillet stod det at dette måtte etableres i fagmiljøa før det kan være en del av forskriften. Vi har nå etablert dette i de maritime utdanningene og har hatt dette med i studieplanen de siste årene. Vi foreslår likevel på nytt at det kommer inn i forskriften. Gjentar derfor innspillet fra 2021:</p> <p>Det er svært mye ulik grad av vurdering når det gjelder prosent ved fagskolen i dag. Sjøkrigsskolens forskrift for eksamen har derimot med en anbefalt skala i selve forskriften. Dersom prosentandel benyttes, er det laget en skala for å være retningsgivende for bruk av karakterskalaen. (https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2016-12-20-1913 se §13). (Siden 2021 er denne forskriften opphevet, men ideen er likevel den samme).</p> <p>Hadde det da kanskje vært lurt at Fagskulen Vestland i denne forskriften hadde med en anbefalt retningsgivende skala – slik at vurderingspraksisen kan bli noe likere i fremtiden? Fra den aktuelle forskriften:</p> <p>Der det er naturlig, vil angivelse av prosentandel</p>	<p>Fagskulen har valt å bruke vurderingsuttrykka som kjem fram av føresegna. Skalaen som innspelet peiker på er mogleg å gjennomføre ved fleirvalsoppgåver (multiple choice), men vil ikkje vere eigna ved alle vurderingsformer.</p>

<p>riktig ved en besvarelse kunne være retningsgivende for bruk av karakterskalaen. Det anbefales en tilnærmet lineær skala med 40 % som minimum for å bestå.</p> <p>Karakter % A 100–89 B 88–76 C 75–63 D 62–50 E 49–40 F < 40</p> <p>Denne skalaen er jo et utgangspunkt, og ikke noe tvingende styring. Den åpner jo opp for å kunne justeres med at det står «der det er naturlig» og «retningsgivende». Eksempelvis vil jo ofte en flervalgsvurdering kunne ha høyere % for å bestå.</p>	
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (3):</u> Er det mulig å benytte "Bestått/ikke bestått" på tekniske utdanninger som kan gi Mesterbrev? (krav om karakteren D eller bedre)</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Innspelet er ikkje direkte relevant for studieforskrifta. Utdanninga vil måtte sjå nærare på dette.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 7-1. Vurderingsuttrykk

- (1) Vurderingsuttrykket ved avsluttande vurdering, eksamen, prøve, bedømming av oppgåve eller anna vurdering skal enten vere det ugraderte vurderingsuttrykket «bestått»/«ikkje bestått», på engelsk «passed»/«not passed», eller det graderte vurderingsuttrykket A–F, jf. fagskoleforskriften § 40.
- (2) Bestått resultat med ugradert vurderingsuttrykk vil seie at studenten har nådd læringsutbyttet.
- (3) Bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med karakterane A til E. Ikkje bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med bokstaven F, jf. fagskoleforskriften § 40.
- (4) Karakterskalaen A–F blir gitt etter følgande allmenne, kvalitative kriterium:

Nynorsk:

Symbol	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriterium
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Studenten syner sær s god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.
B	Mykje god	Mykje god prestasjon. Studenten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Studenten syner god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Studenten syner ein viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
E	Tilstreккеleg	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Studenten syner lita vurderingsevne og lite sjølvstende.

Symbol	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriterium
F	Ikkje greidd	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Studenten syner både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

Bokmål:

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillar de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Engelsk:

Symbol	Description	General, quantitative description
A	Excellent	An excellent performance, clearly outstanding. The candidate demonstrates excellent judgement and independent skills and/or understanding.
B	Very Good	A very good performance. The candidate demonstrates very good judgement and independent skills and/or understanding.
C	Good	A good performance in most areas. The candidate demonstrates good judgement and independent skills and/or understanding.
D	Satisfactory	A satisfactory performance, but with significant shortcomings. The candidate demonstrates a limited degree of judgement and independent skills and/or understanding.
E	Sufficient	A performance that meets the minimum criteria, but no more. The candidate meets the minimum criteria and demonstrates a very limited judgement and independent skills and/or understanding.
F	Failed	A performance that does not meet the minimum criteria. The candidate has failed because of an absence of judgement and independent skills and/or understanding of the subject.

§ 7-2. Om sensur

(1) Fagskulen skal sørge for at studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse blir prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.

(2) Studenten kan ikkje trekke tilbake eit oppgåvesvar etter innlevering. Det same gjeld for munnleg eller praktisk eksamen frå tidspunktet førebuinga eller eksaminasjonen har starta.

(3) Dersom ein student har gjennomført vurdering i same emne fleire gonger, vil den beste karakteren gjelde.

(4) Vurderingskriteria som blir brukt ved sensuren bør i størst mogleg grad vere tilgjengelege for studentane. Dersom det er gitt skriftlege retningslinjer for bedømminga, skal studentane ha tilgang til desse etter at karakteren er fastsett, jf. fagskoleloven § 22 tredje ledd.

(5) Kunngjering av sensur skjer i Visma InSchool. Fagskulen skal opplyse om retten til å krevje grunngiving og til å klage, jf. fagskoleloven §§ 22 og 23, fristane som gjeld, og kor studenten skal rette krav om grunngiving og klage. Ved munnleg og praktisk eksamen blir sensuren gitt munnleg og med ein gong.

(6) Ved ny sensur skal klagesensor ikkje få kjennskap til studenten sin opphavlege karakter, sensor si grunngiving for karakteren eller studenten si grunngiving for klaga, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.

(7) Om karakteren er fastsett på grunnlag av både skriftleg og munnleg prøve, og karakteren blir endra etter ny sensur av den skriftlege delen, skal det haldast ny munnleg prøve for å få fastsett endeleg karakter, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd.

Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (4):</u> Kommentar: Vi reagerer på at omgrepet sensur blir brukt, medan det elles blir brukt vurdering i forskrifta.	Kommentar: Fagskulen meiner bruken av «sensur» her er passande, då det er knytt opp mot handlinga den som sensurerer/vurderer studenten sitt arbeid gjer.
Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (5) «Visma»:</u> Lurt å bruke produktnamn i ei forskrift? Produktnamn høyrer meir heime i ei rettleiing eller rutine. Nytt forslag: «skulen sitt digitale administrasjonssystem.»	Kommentar: Dette har blitt vurdert. Visma InSchool er eit etablert administrasjonssystem. Ved eventuelt byte av system vil det ikkje vere vanskeleg å justere føresegna.
Dekkoffiser: <u>Om (5):</u> Innspill: Å nevne spesifikk programvare bør droppes. Det bør holde at det står elektronisk. Programvare endrer seg fort... I tillegg kunngjøres ofte karakteren i Wiseflow, og tiden bør løpe fra dette tidspunktet. <u>Om (7):</u> Innspill: Se tidligere innspill på § 6-3 (3). Igjen: I forhold til vår praksis blir dette selvmotsigende. Når karakteren er gitt på muntlig må de jo klages der og da, iht § 8-3 (1) i denne forskriften og også fagskoleovens § 22, andre setning, og i tillegg nest siste ledd:	Kommentar: Sjå kommentar over. Sjuande ledd presiserer no at leddet gjeld justerande munnleg høyring.

<p>En student kan ikke klage på en bedømmelse av en muntlig prestasjon, en vurdering av praksisstudier eller lignende som etter sin art ikke lar seg etterprøve. Når vi setter en samlet karakter på både skriftlig og muntlig, høres det rart ut at man skal kunne klage på den skriftlige delen etter at den allerede er blitt vurdert i lag med den muntlige. Hvis dette egentlig er en eksamen med to separate vektete deler - da blir det en annen ting. Da er det selvsagt logisk som det står. Men da er det jo nødvendigvis ikke behov for en ny muntlig. (Da er det jo ikke en justerende muntlig, men en egen del).</p>	
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (3):</u> Så hvis man har i utgangspunktet en slutt vurdering med karakteren D, men ønsker å forbedre den. Ny vurdering gir Karakteren F så teller første vurdering?</p> <p>Gjør det for lett å prøve på nytt. Ressurskrevende for skolen om dette blir populært.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Det er riktig, den beste karakteren vil gjelde. Studentane har maks tre vurderingsforsøk. Sjå også avgrensingar i ny § 6-15 om teljande vurderingsforsøk.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>§ 7-4 fjerde ledd siste setning, om at det alltid skal vere ei ekstern <i>evaluering av vurderinga</i> eller vurderingsordningane, blir no flytta til § 7-2 første ledd, sjå siste setning. Dette blir gjort for å hindre misforståingar om krav til ekstern sensor.</p> <p>«Om» er fjerna i tittelen til føresegna, i tråd med resten av forskrifta.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 7-2. Sensur

- (1) Fagskulen skal sørge for at studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse blir prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte. Det skal alltid vere ei ekstern evaluering av vurderinga eller vurderingsordningane, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.
- (2) Studenten kan ikkje trekke tilbake eit oppgavesvar etter innlevering. Det same gjeld for munnleg eller praktisk eksamen frå tidspunktet førebuinga eller eksaminasjonen har starta.
- (3) Dersom ein student har gjennomført vurdering i same emne fleire gonger, vil den beste karakteren gjelde.
- (4) Vurderingskriteria som blir brukt ved sensuren bør i størst mogleg grad vere tilgjengelege for studentane. Dersom det er gitt skriftlege retningslinjer for bedømminga, skal studentane ha tilgang til desse etter at karakteren er fastsett, jf. fagskoleloven § 22 tredje ledd.
- (5) Kunngjering av sensur skjer i Visma InSchool. Fagskulen skal opplyse om retten til å krevje grunngeving og til å klage, jf. fagskoleloven §§ 22 og 23, fristane som gjeld, og kor studenten

skal rette krav om grunngeving og klage. Ved munnleg og praktisk eksamen blir sensuren gitt munnleg og med ein gong.

- (6) Ved ny sensur skal klagesensur ikkje få kjennskap til studenten sin opphavlege karakter, sensor si grunngeving for karakteren eller studenten si grunngeving for klaga, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.
- (7) Om karakteren er fastsett på grunnlag av skriftleg vurdering og justerande munnleg høyring, og karakteren blir endra etter ny sensur av den skriftlege delen, skal det haldast ny justerande munnleg høyring for å få fastsett endeleg karakter.

§ 7-4. Sensor

(1) Sensor skal ha kompetanse til å vurdere om studentane har oppnådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

(2) Styret for Fagskulen Vestland delegerer rektor mynde til å nemne opp sensor ved vurdering når resultatet inngår i vitnemålet eller blir rekna inn i karakter for utdanninga, jf. fagskoleloven § 21 andre ledd.

(3) Ein sensor kan vere intern eller ekstern. Eksterne sensorar kan ikkje vere tilsett ved Fagskulen Vestland.

(4) Ved ordinær sensur kan fagskulen sjølv avgjere antalet sensorar og bruk av intern og ekstern sensor. Ved sensurering av vurderingar som ikkje lar seg etterprøve, for eksempel munnleg og praktisk eksamen, krevst det minst to sensorar. Det skal alltid vere ei ekstern evaluering av vurderinga eller vurderingsordningane, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.

(5) Ved ny sensur etter fagskoleloven §§ 22 og 23 skal éin eller fleire nye sensorar brukast. Minst éin sensor skal vere ekstern, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd.

Solbjørg Skjønhaug Sviland – Maskin / Prosess: <u>Om (4) andre og tredje setning:</u> Teksten [...] er for meg tvetydig. To sensorer: Gjelder det bare vurderinger som ikke lar seg etterprøve, eller alle?	Kommentar: Kravet til to sensorar gjeld dei vurderingane som ikkje lar seg etterprøve.
Dekkoffiser: <u>Om (4) og (5):</u> Innspill: Fagskulen bør strekke seg lengre enn minimumskravet i fagskoleloven. Vi mener at det ved ny sensur (klagesensur) alltid bør være to sensorer for å ivareta rettsikkerheten til studentene. Dette også for å heve kvaliteten ved fagskolen.	Kommentar: Det er ikkje vanleg å alltid ha to sensorar, sjå også universitets- og høgskulesektoren. Ei slik ordning ville vore ressurskrevjande. Om det er bestemt at det skal vere to sensorar, skal det også vere to sensorar ved klagesensur. Ved sensurering av vurderingar som ikkje lar seg etterprøve, for eksempel munnleg og praktisk eksamen, krevst det likevel minst to sensorar, jf. fjerde ledd andre setning (nå flyttet til tredje ledd).
Bygg Nordnes: <u>Om (4) andre setning «minst to sensorar»:</u> Er dette gjennomførbart? Vi opplever at det er svært vanskelig å få tak i sensorer. Teller læreren som en sensor?	Kommentar: I tilfelle ved ikkje-etterprøvbare vurderingar er det viktig å ha krav om to sensorar, sidan vurderinga ikkje kan bli etterprøvd.

	<p>Andre kommentarar:</p> <p>Første setning i tredje ledd, om at sensor kan vere intern eller ekstern, er fjerna då dette uansett kjem fram av føresegna elles. Andre setning i tredje ledd er flytta til fjerde ledd.</p> <p>Delar av første setning i fjerde ledd er flytta til tredje ledd. Heile andre setning i fjerde ledd er flytta opp til tredje ledd.</p> <p>Siste setning i fjerde ledd – tilvisinga til at det alltid skal vere ei ekstern evaluering av vurderinga eller vurderingsordningane, er fjerna og flytta opp til § 7-2 første ledd. Dette blir gjort for å hindre misforståingar om krav til ekstern sensor.</p>
--	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 7-4. Sensor

(1) Sensor skal ha kompetanse til å vurdere om studentane har oppnådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

(2) Styret for Fagskulen Vestland delegerer rektor mynde til å nemne opp sensor ved vurdering når resultatet inngår i vitnemålet eller blir rekna inn i karakter for utdanninga, jf. fagskoleloven § 21 andre ledd.

(3) Ved ordinær sensur kan fagskulen sjølv avgjere antalet sensorar. Ved sensurering av vurderingar som ikkje lar seg etterprøve, for eksempel munnleg og praktisk eksamen, krevst det minst to sensorar.

(4) Ved ordinær sensur kan fagskulen sjølv avgjere bruk av intern og ekstern sensor. Eksterne sensorar kan ikkje vere tilsett ved Fagskulen Vestland.

(5) Ved ny sensur etter fagskoleloven §§ 22 og 23 skal éin eller fleire nye sensorar brukast. Minst éin sensor skal vere ekstern, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd.

§ 8-3. Klage på karakterfastsetting

[...]

(2) I emne som består av fleire vurderingsdelar, kan klage på sensur settast fram etter kvar enkelt vurdering. Studenten kan ikkje klage på det endelege resultatet i emnet, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.

[...]

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p>Om (2): Kommentar: Vi forstår ikkje at studenten ikkje kan klage på karakteren i eit emne.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>I andre ledd er siste setning fjerna, om at studenten ikkje kan klage på det endelege resultatet i emnet. Setninga viste til fagskulelova § 22 fjerde ledd. Denne opnar ikkje for ei slik avgrensing. Det som er tilsikta i</p>
---	---

	fagskulelova § 22 fjerde ledd er etter ordlyden at fagskulen har moglegheit til å regulere om studenten kan klage etter kvar einskild vurderingsdel, eller om studenten må vente med klaga til hen har fått det endeleg resultatet (altså tidspunktet for klage). Her har fagskulen valt å tillate klage etter kvar einskild del.
--	---

Forslag til endeleg føresegn:

§ 8-3. Klage på karakterfastsetting

- (1) Studenten kan klage skriftleg på karakterfastsettinga, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd. Ved klage skal det gjennomførast ny sensur. Studenten kan ikkje klage på bedømminga av munnlege prestasjonar, vurderingar av praksisstudiar eller liknande som etter sin art ikkje let seg etterprøve, jf. fagskoleloven § 22 femte ledd.
- (2) I emne som består av fleire vurderingsdelar, kan klage på sensur settast fram etter kvar enkelt vurdering.
- (3) Det er individuell klagerett ved gruppevurdering. Ei eventuell endring av karakter etter klage vil berre gjelde for den som har klaga.
- (4) Ved ny sensur kan karakteren endrast i både favør og disfavør av klagaren, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd. Studenten kan ikkje klage på karakterfastsettinga etter ny sensur, jf. fagskoleloven § 22 siste ledd.
- (5) Klage på karakterfastsetting må settast fram innan tre veker etter at resultatet blei kunngjort. Om studenten har bedt om grunngiving for karakterfastsettinga eller klaga over formelle feil, løper klagefristen frå studenten har fått grunngivinga eller til klaga på formelle feil er endeleg avgjort, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.

§ 8-4. Klage på formelle feil

- (1) Ein student som har vore oppe til eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med karakter, kan klage på formelle feil, jf. fagskoleloven § 23 første ledd.
- (2) Eit sensurvedtak skal opphevast dersom det er gjort feil som kan ha hatt betydning for studenten sin prestasjon eller bedømminga av prestasjonen. Dersom feilen kan rettast opp gjennom ny sensur, skal dette gjennomførast. Dersom feilen ikkje kan rettast opp gjennom ny sensur, skal det haldast ny eksamen, prøve eller liknande med nye sensorar. Studenten kan klage på karakterfastsettinga ved ny sensur etter denne føresegna, jf. fagskoleloven § 23 andre ledd.

[...]

Dekkoffiser: Om (2): Innspill: Vi kan ikke forstå hvorfor det her skal benyttes nye sensorer ved ny eksamen. Det er jo ikke sensor som her har gjort feil, det er jo en formell feil. Derfor bør det ikke være krav om nye sensorer her – det gjør det bare unødvendig komplisert å få gjennomført den	Kommentar: Føresegna inneber at <i>dersom</i> feilen kan rettast opp gjennom ny sensur, skal ny sensur bli gjennomført. Om feilen ikkje kan bli retta opp gjennom ny sensur, skal det haldast ny eksamen, prøve eller liknande, med nye sensorar. Dette kravet følger direkte av
---	--

nye eksamenen. Vi foreslår derfor at dette tas bort.	fagskulelova § 23 andre ledd, og fagskulen kan difor ikkje regulere dette annleis.
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I første ledd er «som blir bedømt med karakter» bytt ut med «som blir bedømt med vurderingsuttrykk», for å omfatte både graderte og ugraderte vurderingsuttrykk.</p> <p>I andre og tredje ledd er «ny eksamen, prøve eller liknande» bytt ut med «ny vurdering» som fellesomgrep.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 8-4. Klage på formelle feil

- (1) Ein student som har vore oppe til eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med vurderingsuttrykk, kan klage på formelle feil, jf. fagskoleloven § 23 første ledd.
- (2) Eit sensurvedtak skal opphevast dersom det er gjort feil som kan ha hatt betydning for studenten sin prestasjon eller bedømminga av prestasjonen. Dersom feilen kan rettast opp gjennom ny sensur, skal dette gjennomførast. Dersom feilen ikkje kan rettast opp gjennom ny sensur, skal det haldast ny vurdering med nye sensorar. Studenten kan klage på karakterfastsettinga ved ny sensur etter denne føresegna, jf. fagskoleloven § 23 andre ledd.
- (3) Fagskulen eller den lokale klagenemnda kan bestemme at det skal gjennomførast ny sensur eller ny vurdering dersom det er gjort formelle feil som kan ha hatt innverknad på prestasjonen til éin eller fleire studentar eller bedømminga av desse, jf. fagskoleloven § 23 siste ledd.
- (4) Klage på formelle feil må settast fram innan tre veker etter at studenten blei, eller burde blitt, kjent med feilen, jf. fagskoleloven § 23 første ledd. Om studenten har bedt om grunngiving for eller klaga over karakterfastsettinga, løper klagefristen frå studenten har fått grunngivinga eller til klaga på karakterfastsettinga er endeleg avgjort, jf. fagskoleloven § 23 tredje ledd.

§ 8-5. Lokal klagenemnd for fagskular i Vestland

- (1) Fagskulen Vestland skal med heimel i fagskoleloven § 20 første ledd opprette ei lokal klagenemnd. Fagskulen kan samarbeide med andre fagskular om felles klagenemnd.
- (2) Den lokale klagenemnda skal som klageinstans behandle klager på fagskulen sine enkeltvedtak, for eksempel avgjersler om
 - a. godskriving og fritak etter fagskoleloven § 8
 - b. opptak på grunnlag av realkompetanse eller spesielle opptakskrav etter fagskoleforskriften § 7 første og fjerde ledd
 - c. formelle feil etter fagskoleloven § 23
 - d. tilrettelegging etter fagskoleloven § 15 femte ledd
 - e. tap av rettar
 - f. bortvising etter fagskoleloven § 43
 - g. permisjon etter fagskoleloven §§ 28 og 28 a.
- (3) Når den lokale klagenemnda behandlar klager på fagskulen sine enkeltvedtak, kan klagenemnda sine vedtak ikkje påklagast, jf. fagskoleloven § 20 fjerde ledd.
- (4) Den lokale klagenemnda skal som underinstans behandle følgande saker:

- a. annullering etter fagskoleloven § 24
- b. bortvising og utestenging etter fagskoleloven § 25
- c. skikkaheit etter fagskoleloven § 26
- d. politiattest etter fagskoleloven § 27
- e. utestenging etter fagskoleloven § 43
- f. inndraging og karantenetid etter fagskoleloven § 16 a.

Vedtak i saker etter § 16 a og §§ 25 – 27 skal treffast med minst to tredels fleirtal.

(5) Når den lokale klagenemnda behandlar saker etter fjerde ledd, kan klagenemnda sine vedtak påklagast til Nasjonal klagenemnd for høyere yrkesfaglig utdanning, jf. fagskoleloven § 20 siste ledd. Den nasjonale klagenemnda behandlar også klager over enkeltvedtak treft med heimel i fagskoleloven § 16 om opptak gjennom Samordna opptak. Den nasjonale klagenemnda sine vedtak kan ikkje påklagast, jf. fagskoleforskriften § 45 siste ledd.

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (3) «lokal»:</u> Korrektur: «lokale»</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Korrekturen er endra i tråd med innspelet.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1):</u> Innspill: Her mangler sammensetning og antall medlemmer, slik det fremgår i dagens eksisterende forskrift § 5-1 (1). Når det ikke står noe om dette så oppleves det som at rettsikkerheten er redusert. Vi ønsker derfor at dette står.</p> <p><u>Om (2):</u> Innspill: Det bør kanskje spesifiseres at man skal behandle saker etter foreslått forskrifts paragrafer 9-3, 9-4 og 9- 5. Det er mulig dette er tenkt inn i punkt e. men det kan misforstås.</p> <p><u>Om (5):</u> Innspill: Denne paragrafen mangler tidsfrister for klagebehandlingen. Vi har de siste årene sett at den lokale klagebehandlingen i nemnden har tatt svært lang tid. For å øke profesjonaliteten bør også den lokale klagenemnden ha tidsfrist på å fatte vedtak etter at en sak er fremmet. Når det ikke står så kan det jo ta år.... Forslag: 2 måneder etter at saken er fremmet.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Det innspelet etterlyser kjem fram av fagskulelova. Det er difor ikkje naudsynt å også regulere samansetning i studieforskrifta.</p> <p>I andre ledd har fagskulen valt å vise til heimlar i fagskulelova, og ikkje i studieforskrifta. Dette er tilstrekkeleg.</p> <p>Forvaltningslova har krav om saksbehandling innan ugrunna opphald, men inneheld ikkje konkrete saksbehandlingsfristar anna enn krav om foreløpig svar om ei sak ikkje kan behandlast innan ein månad.</p> <p>Fagskulen ser at enkelte saker i lokal klagenemnd har lang saksbehandlingstid. Det er likevel ikkje naturleg å regulere saksbehandlingstida nærare i studieforskrifta.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 8-5. Lokal klagenemnd for fagskular i Vestland

(1) Fagskulen Vestland skal med heimel i fagskoleloven § 20 første ledd opprette ei lokal klagenemnd. Fagskulen kan samarbeide med andre fagskular om felles klagenemnd.

(2) Den lokale klagenemnda skal som klageinstans behandle klager på fagskulen sine enkeltvedtak, for eksempel avgjersler om

- a. godskriving og fritak etter fagskoleloven § 8
- b. opptak på grunnlag av realkompetanse eller spesielle opptakskrav etter fagskoleforskriften § 7 første og fjerde ledd

- c. formelle feil etter fagskoleloven § 23
- d. tilrettelegging etter fagskoleloven § 15 femte ledd
- e. tap av rettar
- f. bortvising etter fagskoleloven § 43
- g. permisjon etter fagskoleloven §§ 28 og 28 a.

(3) Når den lokale klagenemnda behandlar klager på fagskulen sine enkeltvedtak, kan klagenemnda sine vedtak ikkje påklagast, jf. fagskoleloven § 20 fjerde ledd.

(4) Den lokale klagenemnda skal som underinstans behandle følgande saker:

- a. annullering etter fagskoleloven § 24
- b. bortvising og utestenging etter fagskoleloven § 25
- c. skikkaheit etter fagskoleloven § 26
- d. politiattest etter fagskoleloven § 27
- e. utestenging etter fagskoleloven § 43
- f. inndraging og karantenetid etter fagskoleloven § 16 a.

Vedtak i saker etter fagskoleloven §§ 16 a og 25–27 skal treffast med minst to tredels fleirtal.

(5) Når den lokale klagenemnda behandlar saker etter fjerde ledd, kan klagenemnda sine vedtak påklagast til Nasjonal klagenemnd for høgere yrkesfaglig utdanning, jf. fagskoleloven § 20 siste ledd. Den nasjonale klagenemnda behandlar også klager over enkeltvedtak treft med heimel i fagskoleloven § 16 om opptak gjennom Samordna opptak. Den nasjonale klagenemnda sine vedtak kan ikkje påklagast, jf. fagskoleforskriften § 45 siste ledd.

§ 9-1. Fusk

(1) Forbodet mot fusk, forsøk på fusk og medverknad til fusk gjeld både under obligatoriske læringsaktivitetar og vurdering.

(2) Som fusk reknar ein mellom anna

- a. å bruke og ha ulovlege hjelpemiddel tilgjengeleg under eksamen, prøve, innlevering eller liknande
- b. å sitere kjelder eller på annan måte bruke kjelder i skriftlege arbeid utan tilstrekkelege og korrekte kjeldetilvisingar
- c. ulovleg kommunikasjon og samarbeid mellom enkeltpersonar og grupper
- d. å la ein annan gjennomføre eksamen, prøve, innlevering eller liknande for seg
- e. å tileigne seg fordelar ein ikkje har rett til ved eksamen, prøve, innlevering eller liknande
- f. å handle på andre måtar i strid med retningslinjer bestemt av fagskulen.

(3) Forbodet mot fusk, forsøk på fusk og medverknad til fusk gjeld frå det tidspunktet den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga startar.

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (3):</u> Er dette naudsynt å presisere?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Tredje ledd er no fjerna sidan fusk kan førekome også før læringsaktiviteten eller vurderinga har starta. Det er vidare ikkje naudsynt å regulere tidspunktet for når reglane om fusk gjeld, ettersom fusk knyter seg til den aktuelle vurderinga – både før, undervegs og etter vurderinga.</p>
<p>Bygg Nordnes:</p> <p><u>Om (2):</u> Når alle hjelpemidler er tillatte kan også</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Dette er dekt av føresegna. Merk at bokstav c presiserer at samarbeidet må vere <i>ulovleg</i> for</p>

<p>kommunikasjon og samarbeid mellom enkeltpersoner være tillatt, men arbeidet innlevert skal fortsatt være studentens eget arbeid. Det kan være tydeligere spesifisert mtp. Plagiat av medstudenter, eller innlevering av arbeid som ikke er studentens hele og fulle eget arbeid.</p>	<p>å bli omfatta av føresegna. Om samarbeidet er/ikkje er lovleg vil gå fram av emneplanen/vurderingskrava.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I første ledd er det presisert at forbodet mot fusk gjeld «både i forbindelse med eksamen, prøve eller liknande, og elles under gjennomføringa av emnet». Formuleringa er i større grad i samsvar med fagskulelova § 24 andre ledd.</p> <p>Difor er tilvisingane til «eksamen, prøve, innlevering eller liknande» i bokstav a og e tatt ut, då dette kjem klart fram av første ledd.</p> <p>I bokstav a er «å bruke og ha» erstatta med «å bruke eller ha», sidan det kan vere rekna som fusk å ha eit ikkje tillate hjelpemiddel tilgjengeleg, sjølv om det ikkje blir tatt i bruk.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-1. Fusk

(1) Forbodet mot fusk, forsøk på fusk og medverknad til fusk gjeld både i forbindelse med eksamen, prøve eller liknande, og elles under gjennomføringa av emnet.

(2) Som fusk reknar ein mellom anna

- a. å bruke eller ha ulovlege hjelpemiddel tilgjengeleg
- b. å sitere kjelder eller på annan måte bruke kjelder i skriftlege arbeid utan tilstrekkelege og korrekte kjeldetilvisingar
- c. ulovleg kommunikasjon og samarbeid mellom enkeltpersonar og grupper
- d. å la ein annan gjennomføre vurderinga, den obligatoriske læringsaktiviteten eller liknande for seg
- e. å tileigne seg fordelar ein ikkje har rett til
- f. å handle på andre måtar i strid med retningslinjer bestemt av fagskulen.

§ 9-2. Mistanke om fusk

(1) Oppstår det mistanke om fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk under obligatorisk læringsaktivitet eller vurdering, skal fagskulen opplyse studenten om at forholdet blir rapportert. Studenten har rett til å fullføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, men risikerer at den lokale klagenemnda annullerer resultatet, jf. fagskuleloven § 24 andre ledd.

[...]

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p><u>Om (1) første setning etter komma:</u> Til internt bruk:</p>	<p>Kommentar:</p>
---	--------------------------

<p>Ver bevisst på denne. Merk formuleringa «skal».</p> <p>Det kan vere greit med ei avklaring av kven "fagskulen" her er. Passar moglegens best i rutine.</p>	<p>Det er føremålstenleg å ikkje regulere nærare her kven som skal opplyse studenten. Det er naturleg å regulere dette i rutine.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p>Om (1): Innspill: I dagens forskrifts § 3-7 står det at «Det same gjeld studenter som har hjulpet andre til fusk». Dette er ikke videreført ser det ut til. Vi ber om at det tas inn igjen.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Fagskulen viser til at «medverknad til fusk» er regulert, sjå første ledd.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-2. Mistanke om fusk

(1) Oppstår det mistanke om fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk under obligatorisk læringsaktivitet eller vurdering, skal fagskulen opplyse studenten om at forholdet blir rapportert. Studenten har rett til å fullføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, men risikerer at den lokale klagenemnda annullerer resultatet, jf. fagskoleloven § 24 andre ledd.

(2) Inntil eventuell avgjersle i saka ligg føre, har studenten rett til å halde fram på studiet som vanleg. Studenten kan likevel bli stoppa av progresjonskrav i utdanninga.

§ 9-3. Konsekvensar av fusk

(1) Den lokale klagenemnda kan annullere godkjenninga av eit emne eller resultatet av ein eksamen, prøve eller liknande, om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller forsettleg har forsøkt å fuske, jf. fagskoleloven § 24 andre ledd. Åtgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.

(2) Om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller forsettleg har forsøkt å fuske, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå all utdanning ved fagskulen i inntil eitt år. Tilsvarende gjeld for ein student som forsettleg har medverka til fusk, jf. fagskoleloven § 25 fjerde ledd.

[...]

<p>Lærarane ved studiestad Førde:</p> <p>Om (1) siste setning: Framlegg til endring i §§ 9-3 og 9-4: Ordet «åtgang» blir erstatta «tilgang».</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna er endra i tråd med innspelet.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p>Om (2): Innspill: Hva menes med formuleringen «stenges ute fra all utdanning.» Vil det her være mulig å gjennomføre en kontinuasjonsvurdering eller nytt forsøk på en eksamen?</p>	<p>Kommenter:</p> <p>Utestenging gjeld all utdanning, studenten vil difor ikkje kunne gjennomføre kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering. Sjå i tillegg også fagskulelova § 25 andre ledd: «Utestenging fra studiet innebærer at studenten fratas retten til å gå opp til eksamen».</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-3. Konsekvensar av fusk

- (1) Den lokale klagenemnda kan annullere godkjenninga av eit emne eller resultatet av ein eksamen, prøve eller liknande, om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller forsettleg har forsøkt å fuske, jf. fagskoleloven § 24 andre ledd. Tilgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.
- (2) Om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller forsettleg har forsøkt å fuske, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå all utdanning ved fagskulen i inntil eitt år. Tilsvarande gjeld for ein student som forsettleg har medverka til fusk, jf. fagskoleloven § 25 fjerde ledd.
- (3) Ved vedtak om annullering skal studenten levere eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter tilbake til fagskulen, jf. fagskoleloven § 24 sjette ledd.
- (4) Annullering av vurdering som følge av fusk eller forsøk på fusk, tel som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15 første ledd bokstav f.
- (5) Dannar vitnemålet grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal fagskulen gi melding om annullering til vedkommande mynde.

§ 9-4. Annullering

(1) Om ein student har brukt falskt vitnemål eller andre falske dokument, eller har opptredd ureieleg på annan måte og slik fått åtgang til å avlegge eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med karakter, kan den lokale klagenemnda annullere resultatet. Den lokale klagenemnda kan også annullere godkjenninga av eit emne om ein student på tilsvarande urettmessig grunnlag har fått rett til å studere, jf. fagskoleloven 24 første ledd.

[...]

(3) Åtgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.

[...]

Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (1) første setning og (3):</u> Framlegg til endring i §§ 9-3 og 9-4: Ordet «åtgang» blir erstatta «tilgang».	Kommentar: Føresegna er endra i tråd med innspelet.
Administrasjonen: <u>Om (3):</u> Innspill: Ordet «Åtgangen» bør byttes ut med et mer forståelig ord som for eksempel «høve».	Kommentar: «Åtgangen» er endra til «tilgangen», sidan sistnemnde er meir forståeleg.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-4. Annullering

(1) Om ein student har brukt falskt vitnemål eller andre falske dokument, eller har opptredd ureieleg på annan måte og slik fått tilgang til å avlegge eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med karakter, kan den lokale klagenemnda annullere resultatet. Den lokale

klagenemnda kan også annullere godkjenninga av eit emne om ein student på tilsvarende urettmessig grunnlag har fått rett til å studere, jf. fagskoleloven § 24 første ledd.

- (2) Om ein student har fått godskriving av eller fritak for emne ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokument, eller ved å opptre ureieleg på annan måte, kan den lokale klagenemnda annullere godskrivinga eller fritaket, jf. fagskoleloven § 24 tredje ledd.
- (3) Tilgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.
- (4) Ved vedtak om annullering skal studenten levere eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter tilbake til fagskulen, jf. fagskoleloven § 24 sjette ledd.
- (5) Om fagskulen oppdagar at ein søker eller student har levert falske vitnemål, andre falske dokument eller dokument skrive ut av falske institusjonar, skal forholdet meldast til politiet, jf. fagskoleloven § 24 siste ledd.
- (6) Dannar vitnemålet grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal fagskulen gi melding om annullering til vedkommande mynde.

§ 9-5. Bortvising og utestenging

- (1) Rektor kan vise bort ein student med direkte verknad dersom studenten forstyrrar undervisninga eller arbeidet til medstudentar.
- (2) Om ein student, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, gjentatte gonger opptrer på ein måte som verkar grovt forstyrrande på arbeidet til medstudentar eller verksemda ved fagskulen elles, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal visast bort i inntil eitt år. Bortvising inneber ikkje at studenten mister retten til å gå opp til eksamen, jf. fagskoleloven § 25 første ledd.

[...]

- (5) Om ein student har skapt fare for liv eller helse, eller har opptredd grovt usømmeleg overfor nokon som studenten har møtt i samanheng med undervisning eller praksisstudium, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå fagskuleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudium i inntil tre år. Tilsvarende gjeld om ein student har brote lovfesta tieplikt, jf. fagskoleloven § 25 tredje ledd.

[...]

Lærarane ved studiestad Førde 2:	Kommentar:
<p><u>Om heile § 9-5:</u> Bør det vere med eit ledd som eksplisitt omhandlar rusmisbruk?</p>	<p>Fagskulelova regulerer dette konkret, og rusmisbruk er regulert i anna lovverk. Merk at åtferd som «verkar grovt forstyrrande», er omfatta av andre ledd, og kan føre til utestenging.</p>
<p><u>Om (2) «grovt»:</u> Med tanke på at forskrifta gjeld alle studium ved Fagskulen Vestland, jf. § 1-1 andre ledd, noko som inkluderer helsefaglege utdanningar, er det då noko grunn til at ein legg opp til ein så høg terskel for utestenging?</p>	<p>I fagskulelova § 25 første ledd er vilkåret for bortvising «grovt forstyrrande» framferd. Fagskulen kan ikkje fastsetje ei mildare terskel i den lokale studieforskrifta.</p>
<p><u>Om (5) «grovt»:</u> Kvifor så høg terskel for utestenging? Eg tvilar</p>	<p>Terskelen for utestenging er regulert i fagskulelova § 25 tredje ledd, og</p>

<p>på om nokon verkeleg ønskjer å verte teken hand om eller måtte ha eit tillitsforhold til ein yrkesutøvar som "kun" har opptredd usømmeleg.</p>	<p>studieforskrifta kan difor ikkje fastsetje lågare terskel.</p>
<p>Dekkoffiser:</p> <p><u>Om (1):</u> Innspill: Vi savner den eksisterende forskrifts paragraf 4-1 (2) som ser ut til å ikke å ha blitt videreført. Denne kunne gjerne med fordel vært enda tydeligere og gitt læreren en tydeligere veiledning av pedagogiske hensyn. Dette er aktuelt ved situasjoner som slåsskamp, ruspåvirket student eller annet. Rektor er ikke tilgjengelig nok til å måtte kontaktes her. Etter høringsrunden ved forrige forskrift ble det tatt inn «veiledninger» her angående privat eiendomsrett. Vi ønsker denne videreført og ytterligere tydeliggjort.</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Første ledd regulerer i stor grad det som er savna. «Rektor» er likevel justert til «Fagskulen». Det må bli regulert i intern rutine kven som skal kunne vise bort etter første ledd. Det vil vere naturleg om lærar har moglegheit til å kortvarig vise bort ved forstyrrende åtferd i undervisninga eller i fellesområda, for å sikre eit godt arbeids- og studentmiljø.</p> <p>Fagskulen viser til forarbeida til fagskulelova, som første ledd har grunnlag i:</p> <p><i>«En student som opptrer forstyrrende, for eksempel i en undervisningssituasjon eller i fellesområder, vil uansett kunne vises bort. Et slikt enkeltstående pålegg om å forlate stedet vil være lite inngripende overfor studenten, og det vil her ikke være snakk om bortvisning i lovens forstand».</i></p> <p>Merk at dei resterande ledda regulerer grovare tilfelle der det er aktuelt med lenger bortvising, med strengare krav til saksbehandlinga og krav om enkeltvedtak.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I fjerde ledd er det lagt til at utestenginga «også» inneber at studenten mister retten til å gå opp til eksamen. Dette er gjort for å presisere at utestenginga ikkje er avgrensa til tap av eksamensrett, men også gjeld utdanninga elles.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-5. Bortvising og utestenging

- (1) Fagskulen kan vise bort ein student med direkte verknad dersom studenten forstyrrar undervisninga eller arbeidet til medstudentar.
- (2) Om ein student, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, gjentatte gonger opptrer på ein måte som verkar grovt forstyrrende på arbeidet til medstudentar eller verksemda ved fagskulen elles, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal visast bort i inntil eitt år. Bortvising inneber ikkje at studenten mister retten til å gå opp til eksamen, jf. fagskoleloven § 25 første ledd.
- (3) Rektor ved fagskulen kan fatte midlertidig vedtak om bortvising dersom vilkåra i fagskoleloven § 12 siste ledd er til stades. Eit slikt vedtak gjeld inntil den lokale klagenemnda kan fatte endeleg vedtak i saka, jf. fagskoleloven § 25 første ledd.

- (4) Om ein student, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, ikkje retter seg etter eit vedtak om bortvising, kan den lokale klagenemnda vedta å stenge ute studenten frå utdanninga i inntil eitt år. Utestenging inneber også at studenten mister retten til å gå opp til eksamen, jf. fagskoleloven § 25 andre ledd.
- (5) Om ein student har skapt fare for liv eller helse, eller har opptreidd grovt usømeleg overfor nokon som studenten har møtt i samanheng med undervisning eller praksisstudium, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå fagskuleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudium i inntil tre år. Tilsvarende gjeld om ein student har brote lovfesta teieplikt, jf. fagskoleloven § 25 tredje ledd.
- (6) Om ein student har brukt falskt vitnemål, andre falske dokument eller på annan måte har opptreidd ureieleg, jf. fagskoleloven § 24 første og tredje ledd, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå all utdanning ved fagskulen i inntil eitt år, jf. fagskoleloven § 25 fjerde ledd.
- (7) Ein student, som trass skriftleg varsel frå fagskulen har brukt klesplagg som heilt eller delvis dekker ansiktet i strid med fagskoleloven § 43 første ledd, kan visast bort av rektor eller den rektor gir mynde i inntil eitt år. Om studenten, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, ikkje retter seg etter vedtaket om bortvising, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå utdanninga i inntil eitt år, jf. fagskoleloven § 43 andre ledd.

§ 9-6. Vurdering av skikkaheit

[...]

(3) Ved Fagskulen Vestland er følgande utdanningar underlagt skikkavurdering:

- a. Demensomsorg og psykisk helsearbeid til eldre
- b. Psykisk helsearbeid og rusarbeid
- c. Rehabilitering, kvardagsmeistring og velferdsteknologi
- d. Sterilforysning og smittevern i helsetenesta.

[...]

<p>Anne Kari Kalve – Helse:</p> <p><u>Om heile (3):</u> Ev. tilføye Etterutdanningar til lista? Relevant? Kva med Saksgang og fristar for behandling av skikkaheit? Relevant?</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Føresegna dekker no etterutdanningar som er underlagt skikkavurdering. Nærare saksgang går fram av tilvisingar i første ledd.</p>
	<p>Andre kommentarar:</p> <p>I tredje ledd er det presisert at også andre utdanningar kan vere underlagt skikkavurdering.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-6. Vurdering av skikkaheit

- (1) Fagskulen Vestland skal vurdere om studentane i bestemte utdanningar er skikka for yrket. Skikkavurdering skal finne stad gjennom heile utdanninga, jf. fagskoleloven § 26 første ledd. Fagskulen Vestland gjennomfører skikkavurdering i tråd med reglane i fagskoleloven § 26 og fagskoleforskriften kapittel 5.

- (2) Ein student som i utdanninga eller i framtidig yrkesutøving kan utgjere fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettar og sikkerheit til barn, unge eller vaksne i sårbare situasjonar, er ikkje skikka for yrket, jf. fagskoleforskriften § 26.
- (3) Ved Fagskulen Vestland er følgande utdanningar underlagt skikkavurdering:
- Demensomsorg og psykisk helsearbeid til eldre
 - Psykisk helsearbeid og rusarbeid
 - Rehabilitering, kvardagsmeistring og velferdsteknologi
 - Sterilforsyning og smittevern i helsetenesta.
- Andre utdanningar kan også vere underlagt skikkavurdering.
- (4) For utdanningar underlagt skikkavurdering skal rektor utnemne skikkaansvarleg(e) for skikkavurdering, jf. fagskoleforskriften 32 første ledd. Styret sjølv oppretter ei skikkanemnd i tråd med fagskoleforskriften § 31.
- (5) Den lokale klagenemnda kan etter innstilling frå skikkanemnda vedta at ein student ikkje er skikka for yrket. Blir det fatta eit slikt vedtak, kan klagenemnda vedta at studenten også skal stengast ute frå utdanninga i inntil fem år, jf. fagskoleloven § 26 tredje ledd.
- (6) Ved utestenging vil studenten miste studieplassen, og må søke nytt opptak dersom hen vil starte opp igjen på utdanninga etter utestengingsperioden, jf. fagskoleforskriften § 36 siste ledd, jf. § 3-5 første ledd bokstav g.

§ 9-7. Politiattest

- (1) I utdanningar der studenten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudium, er det krav om at studenten legg fram politiattest ved opptak, jf. fagskoleloven § 27 første ledd. Ved særlege reglar om politiattest for bestemte typar arbeid, gjeld tilsvarende reglar for studentane, jf. fagskoleloven § 27 andre ledd.
- (2) Fagskulen kan krevje politiattest ved opptak og undervegs i utdanninga, jf. fagskoleloven § 27 første ledd.

[...]

Anne Kari Kalve – Helse:	Kommentar:
<p><u>Om (1) og (2):</u> Bytt om 9.7 (2) og 9-7 (1). Dei viser til første og andre ledd i §27 Fagskolelova Bør vi ev. presisere: Nyere enn 3 månader?</p>	<p>Rekkefølga på første og andre ledd er bytt om i tråd med innspelet. I nytt første ledd er det i siste setning presisert at politiattesten ikkje må «vere eldre enn tre månadar på tidspunktet for framlegging av attesten». Dette samsvarar med fagskuleforskrifta § 20 andre ledd.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 9-7. Politiattest

- (1) Fagskulen kan krevje politiattest ved opptak og undervegs i utdanninga, jf. fagskoleloven § 27 første ledd. Politiattesten må ikkje vere eldre enn tre månadar på tidspunktet for framlegging av attesten.

- (2) I utdanningar der studenten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudium, er det krav om at studenten legg fram politiattest ved opptak, jf. fagskoleloven § 27 første ledd. Ved særlege reglar om politiattest for bestemte typar arbeid, gjeld tilsvarande reglar for studentane, jf. fagskoleloven § 27 andre ledd.
- (3) Studenten får ikkje delta i klinisk undervisning eller praksis før politiattest utan merknad er lagt fram. Ved politiattest med merknad gjeld fjerde og femte ledd.
- (4) Fagskulen Vestland skal behandle politiattest med merknad i tråd med reglane i fagskoleloven § 27 og fagskoleforskriften kapittel 4. Ved politiattest med merknad skal fagskulen snarast mogleg, og seinast innan ti dagar etter at all dokumentasjon i saka ligg føre, legge fram politiattesten til den lokale klagenemnda, jf. fagskoleforskriften § 23 andre ledd.
- (5) Den lokale klagenemnda skal snarast mogleg, og seinast innan fire veker etter at saka er mottatt, avgjere om studenten kan delta i klinisk undervisning eller praksis. Studenten får ikkje delta i klinisk undervisning eller praksis før klagenemnda har fatta positivt vedtak i saka, jf. fagskoleloven § 27 sjuande ledd og fagskoleforskriften § 23 tredje ledd.

§ 10-2. Namn på grader

- (1) Ei fagskulegrad får normalt namnet «Fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».
- (2) Ei høgare fagskulegrad får normalt namnet «Høgare fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Higher professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».

Lærarane ved studiestad Førde 2:	Kommentar:
<p><u>Om heile § 10-2:</u> Kanskje det her kan vere ryddig å ta stilling til tittel i tillegg? I dag verserer det både «fagskuleingeniør» og «fagskuleteknikar». Eg meiner det sistnemnde er mest eigna sidan den sentrale forskrifta for elektro, «forskrift om elektroforetak mv.», brukar «fagskuleteknikar» i §§ 7 og 8. Eit anna argument for å bruke «fagskuleteknikar» er at det er ein stor nivåskilnad i t.d. matematikk og fysikk til det som tradisjonelt vert oppfatta som ingeniør sjølv om den tittelen åleine ikkje er beskytta. Det har også vore omtala at fagskulane skal ta til å utdanne på NKR nivå 6. Då vil det vere uheldig om vi "brukar opp" fagskuleingeniør-tittelen.</p>	<p>Fagskulen må halde seg til offisielle gradar og ikkje til titlar som ikkje er beskytta.</p>

Forslag til endeleg føresegn:

§ 10-2. Namn på grader

- (1) Ei fagskulegrad får normalt namnet «Fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».
- (2) Ei høgare fagskulegrad får normalt namnet «Høgare fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Higher professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».

§ 11-1. Vitnemål

[...]

(3) Vitnemålet skal vise

- a. namnet på fagskulen og utdanninga
- b. namnet og fødselsnummeret til studenten
- c. ei beskriving av karaktersystemet
- d. karakterane til studenten
- e. det overordna læringsutbyttet for utdanninga
- f. emne og eventuell praksis i utdanninga
- g. tittel og beskriving av hovudprosjekt eller fordjupingsemne
- h. nivå i Nasjonal kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring
- i. antal studiepoeng og eventuell gradsnemning
- j. datoen for når vitnemålet er skrive ut.

[...]

(6) Vitnemålet blir skrive ut på papir, på bokmål eller nynorsk. For dei maritime utdanningane skal vitnemålet skrivast på engelsk. Fagskulen Vestland omset ikkje vitnemål.

[...]

Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (6) første setning:</u> Kommentar: Det er svært uheldig om det blir ståande slik for vår skule som har Vestland fylkekommune som eigar. Adminisrasjonsspråket er nynorsk. Vi krev at vitnemål og karakterutskrift blir skrive ut på begge dei norske språka. Det bør òg finnast høve til å få desse dokumenta på engelsk	Kommentar: Fagskulen skriv ut vitnemål anten på bokmål eller på nynorsk, i tråd med sjette ledd. Studentar kan med det få vitnemålet på den målforma dei ønsker. Fagskulen er ikkje forplikta til å tilby vitnemål på engelsk. På sikt kan fagskulen vurdere å få på plass eit system med «diploma supplement» på engelsk for alle utdanningar.
Administrasjonen: <u>Om (6):</u> Innspill: Må det stå at vitnemålet skrives ut på bokmål eller nynorsk? Vi antar det, men ønsker å forhøre oss. Eller bør vi kunne si at det skrives ut på nynorsk siden det er vårt administrasjonsspråk?	Kommentar: Sjå kommentar over.
Dekkoffiser: <u>Om (3) punkt g:</u> Innspill: Her bør det stå «dersom aktuelt» eller noe i den dur ettersom ikke alle har hovedprosjekt	Kommentar: I bokstav g er det presisert at punktet gjeld utdanningar som har hovudprosjekt eller fordjupingsemne.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 11-1. Vitnemål

- (1) Fagskulen Vestland skal skrive ut vitnemål til studentar for fullført fagskuleutdanning, jf. fagskoleloven § 19 første ledd. Studieplanen er grunnlag for vitnemål.

(2) For at Fagskulen Vestland skal kunne skrive ut vitnemål eller annan dokumentasjon for fullført utdanning, må studenten avlegge studiepoeng ved fagskulen tilsvarande minste resultatberande eining i fagskuleutdanninga studenten ønsker vitnemål eller annan dokumentasjon for. Det er normalt den siste fagskulen som har ein student før fullført utdanningsløp, som har ansvaret for å skrive ut vitnemålet, jf. fagskoleforskriften § 38.

(3) Vitnemålet skal vise

- a. namnet på fagskulen og utdanninga
- b. namnet og fødselsnummeret til studenten
- c. ei beskriving av karaktersystemet
- d. karakterane til studenten
- e. det overordna læringsutbyttet for utdanninga
- f. emne og eventuell praksis i utdanninga
- g. tittel og beskriving av hovudprosjekt eller fordjupingsemne, om utdanninga har dette
- h. nivå i Nasjonal kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring
- i. antal studiepoeng og eventuell gradsnemning
- j. datoen for når vitnemålet er skrive ut.

For dei maritime utdanningane skal vitnemålet vise sertifikatnummeret til fagskulen.

(4) Dersom utdanninga har krav om skikkavurdering, skal vitnemålet vise dette, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-7 siste ledd.

(5) Dersom studenten har fått innvilga søknad om godskriving av eller fritak for emne, skal vitnemålet vise dette.

(6) Vitnemålet blir skrive ut på papir, på bokmål eller nynorsk. For dei maritime utdanningane skal vitnemålet skrivast på engelsk. Fagskulen Vestland omset ikkje vitnemål.

(7) Vitnemålet blir som hovudregel skrive ut etter at klagefristen for dei emna som inngår i grunnlaget for grada har gått ut, og ei eventuell klagebehandling er ferdig.

(8) Vitnemålet blir skrive ut éin gong. I særlege tilfelle kan fagskulen ved tap av vitnemål skrive ut duplikat.

§ 11-2. Karakterutskrift

(1) Studentar som ikkje fullfører ei fagskuleutdanning kan be om ei karakterutskrift som viser beståtte emne, prøver og andre vurderingar som studenten har fått, jf. fagskoleloven § 19 første ledd.

(2) Karakterutskrifta blir skrive ut på bokmål på papir. Fagskulen Vestland omset ikkje karakterutskrifter.

Lærarane ved studiestad Førde: <u>Om (2) første setning:</u> Kommentar: Det er svært uheldig om det blir ståande slik for vår skule som har Vestland fylkekommune som eigar. Adminisrasjonsspråket er nynorsk. Vi krev at vitnemål og karakterutskrift blir skrive ut på begge dei norske språka. Det bør òg finnast høve til å få desse dokumenta på engelsk	Kommentar: Føresegna er no justert til «bokmål eller nynorsk», slik som også gjeld for vitnemål. Fagskulen vil skrive ut karakterutskrift anten på bokmål eller på nynorsk. Studentar kan få karakterutskrifta på den målforma dei ønsker.
Lærarane ved studiestad Førde 2: <u>Om (2) «bokmål»:</u>	Kommentar: Sjå kommentar over.

Dette er underleg når den offisielle målforma til Vestland fylkeskommune er nynorsk.	
Administrasjonen: <u>Om (2):</u> Kommentar: Skal vel stå nynorsk og ikkje bokmål?	Kommentar: Sjå kommentar over.

Forslag til endeleg føresegn:

§ 11-2. Karakterutskrift

(1) Studentar som ikkje fullfører ei fagskuleutdanning kan be om ei karakterutskrift som viser beståtte emne, prøver og andre vurderingar som studenten har fått, jf. fagskoleloven § 19 første ledd.

(2) Karakterutskrifta blir skrivne ut på papir, på bokmål eller nynorsk. Fagskulen Vestland omset ikkje karakterutskrifter.

§ 12-2. Overgangsreglar

(1) Ordningar i studieplanar vedtatt før denne forskrifta tredde i kraft, som er i strid med nye reglar i forskrifta, kan gjennomførast etter tidlegare vedtatt ordning i studieåret 2024-2025.

(2) Dersom det er motstrid mellom ny og gammal studieforskrift, blir den løysinga som er til gunst for studenten lagt til grunn ut studieåret 2024-2025.

Dekkoffiser: <u>Om (2):</u> Innspill: Overgangsreglene bør gjelde ut studieåret 2025-2026, ettersom dagens heltidsstudenter har påbegynt studiet med gammel forskrift.	Kommentar: Det er ikkje naudsynt å ha overgangsregel over ei lengre tidsperiode. Til samanlikning er det i UiB si studieforskrift gitt ei meir avgrensa overgangsregel på tre månader. Grunnen til at fagskulen har valt ei overgangsregel ut studieåret 2024/2025 er at ny forskrift trer i kraft midt i eit studieår.
---	--

Forslag til endeleg føresegn:

§ 12-2. Overgangsreglar

(1) Ordningar i studieplanar vedtatt før denne forskrifta tredde i kraft, som er i strid med nye reglar i forskrifta, kan gjennomførast etter tidlegare vedtatt ordning i studieåret 2024/2025.

(2) Dersom det er motstrid mellom ny og gammal studieforskrift, blir den løysinga som er til gunst for studenten lagt til grunn ut studieåret 2024/2025.

Andre innspel:

Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF):	
---	--

<p>ONF ønsker å levere følgende: «ONF støtter innspillene studentene ved fagskulen har gitt underveis i arbeidet med ny forskrift. Utover det har vi ingen merknader».</p>	
<p>Studentrådsleder Sigurd Bergsvik ved Fagskulen Vestland:</p> <p>Det er så langt ingen som har gitt en indikasjon på at det er misnøye med de nye forslagene. Jeg er positiv til at studentene er fornøyde og støtter de nye forslagene til forskrifter.</p>	
<p>Nordnes Bygg:</p> <p>Generelle betraktninger</p> <p>Detaljnivå i studieplanen</p> <p>Vi ønsker at dere tar en gjennomgang på hvilket detaljnivå som kreves i studieplanen i den nye studieforskriften. Dette er avgjørende for om vi kan drive undervisning og vurdering på den måten vi ønsker, både av faglige og pedagogiske hensyn.</p> <p>Her ønsker vi å påpeke at NOKUT (Faglærersamling HKdir, 2024) trekker frem at det er ønskelig med en balansert mengde informasjon i studieplanene. For mye informasjon i studieplanen kan gjøre at den blir vanskelig å sette seg inn i. Detaljert informasjon kan gjøres tilgjengelig for studentene i en undervisningsplan ved starten av semesteret.</p> <p>Det eneste en studieplan må inneholde er opptakskrav, faginnhold, struktur, og undervisnings-, lærings-, og vurderingsformer (Fagskoletilsynsforskriften, 2020, §2-1). Vi ønsker at studieforskriften ikke stiller ytterligere krav til innhold og detaljnivå i studieplanen, men lar dette være opp til hvert enkelt fagmiljø slik at vi får beholde vår egenart.</p> <p>Videre vil vi påpeke at mange detaljer i studieplan gjør at undervisningen låses lenge før et emne starter. Dette betyr at lærerne ikke har muligheten til å evaluere undervisningen sin, og justere for neste år. En slik praksis fremmer «å snu bunken». Det fører også til at det er vanskelig å tilpasse undervisningen til hver enkelt klasse, med eventuelle utfordringer eller styrker de har. Vi ønsker en relativ «åpen» informasjon i studieplanen, slik at lærerne har mulighet til å holde undervisningen oppdatert og relevant, og har noe handlingsrom underveis.</p> <p>Eksempler hvor vi mener at forskriften krever for mye informasjon i studieplanen er markert underveis i forskriftsteksten. Trekker likevel frem krav til vektning av mappелеlement/vurderingselement som et viktig</p>	<p>Kommentar:</p> <p>Innspela er langt på veg tatt til følge, sjå dei føreslåtte endringane som gjeld detaljnivå i studieplanar og bruken av omgrepet «eksamen».</p> <p>Fleire endringar av «studieplan» til «emneplan» er nemnt fortløpande. Endringane har samanheng med at informasjonen omtala i dei ulike føresegnene inneber eit detaljnivå som det høyrer til emneplanen å regulere. Den same justeringa er med same grunngiving i tillegg gjort i følgande føresegner (som ikkje er nemnt fortløpande):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. § 3-2 tredje og femte ledd 2. § 5-2 siste punktum 3. § 5-3 andre ledd 4. § 6-4 første ledd: obligatoriske læringsaktivitetar er knytt opp mot kvar einskild emne og difor høyrer det til emneplanen å regulere dette, ikkje studieplanen.

eksempel.

Eksamen vs. emnekarakter

I den nye studieforskriften nevnes ofte eksamen. Vi lurer på hva som gjelder for oss som ikke har eksamen som vurderingsform i emnet?

Praksis hos oss er å gi emnekarakter, det vil si at vi tenker helhetlig når vi gir karakter. Sluttkompetanse er selvsagt avgjørende for emnekarakter, og måles vanligvis ved hjelp av en prøve mot slutten av emnet. Men studentene har likevel gjerne muligheten til å vise kompetanse også utenom prøvesituasjoner, for eksempel på lab, på befaring eller gjennom samtale med medstudenter i gruppearbeid.

Vi mener at denne måten å vurdere på gagnar våre studenter, hvor mange har utfordringer med å vise kompetanse skriftlig og muntlig. Den nye studieforskriften legger opp til en vurderingsform som ligner den i høyere utdanning, hvor en eller noen få prøvesituasjoner gir hele karaktergrunnlaget. Dette mener vi ikke nødvendigvis passer i høyere yrkesfaglig utdanning, og vi ønsker å beholde muligheten til å gi helhetlig vurdering i et emne.

Videre viser vi til NOKUTs (2022) veiledning om Vurdering av studentenes kompetanse, som åpner for at OLAer kan være en del av grunnlaget for sluttvurderingen:

«Dere må imidlertid skille mellom hva som er arbeidskrav for å kunne bli vurdert, og hva som eventuelt inngår i vurderingen av karakteren for emnet. Dersom noen av arbeidskravene også skal inngå i grunnlaget for sluttvurderingen, må dere informere studentene tydelig om dette.»

Referanser

Fagskoletilsynsforskriften. (2020). Forskrift om akkreditering av og tilsyn med høyere yrkesfaglig utdanning (FOR-2020-04-23-853).

Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2020-04-23-853>

NOKUT. (2022, 02 09). Vurdering av studentens kompetanse. Hentet fra NOKUT:

<https://www.nokut.no/fagskule--hogare-yrkesfagleg-utdanning/regelverk-for-fagskoler/vurderingav-studentens-kompetanse>

Forskrift om studium ved Fagskulen Vestland

Innhald

Kapittel 1. Verkeområde	3
§ 1-1. Verkeområde.....	3
Kapittel 2. Organisering av studia	3
§ 2-1. Organisering.....	3
§ 2-2. Oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne	3
Kapittel 3. Studierett	4
§ 3-1. Opptak	4
§ 3-2. Studierett.....	4
§ 3-3. Krav til studentane.....	4
§ 3-4. Krav til studieprogresjon	5
§ 3-5. Tap av studierett.....	5
Kapittel 4. Tilpassing av studia og fråvær	5
§ 4-1. Permisjon	5
§ 4-2. Tilrettelegging av undervisning og vurdering.....	6
§ 4-3. Gyldig fråvær.....	6
§ 4-4. Rettar ved gyldig fråvær	7
§ 4-5. Godskriving og fritak	7
Kapittel 5. Undervisning.....	8
§ 5-1. Studieåret.....	8
§ 5-2. Undervisningsstad.....	8
§ 5-3. Undervisningsspråk	8
§ 5-4. Obligatorisk læringsaktivitet	8
§ 5-5. Praksis.....	9
§ 5-6. Krav til studentar i praksis.....	9
Kapittel 6. Vurdering	9
§ 6-1. Vurdering.....	9
§ 6-2. Vurderingsspråk.....	10
§ 6-3. Vurderingsform.....	10
§ 6-4. Rett til vurdering.....	10
§ 6-5. Gjennomføring av vurdering.....	10
§ 6-6. Om skriftleg skuleeksamen	11
§ 6-7. Om munnleg eksamen	11
§ 6-8. Om heimeeksamen.....	11
§ 6-9. Om mappevurdering.....	11
§ 6-10. Om gruppevurdering.....	11
§ 6-11. Om praktisk vurdering	12
§ 6-12. Om hovudprosjekt	12

§ 6-13. Om justerende munnleg høyring	12
§ 6-14. Antal vurderingsforsøk.....	12
§ 6-15. Teljande vurderingsforsøk	13
§ 6-16. Avbrot av vurdering	13
§ 6-17. Kontinuasjonsvurdering	14
§ 6-18. Frivillig gjentak.....	14
Kapittel 7. Vurderingsuttrykk og sensur	14
§ 7-1. Vurderingsuttrykk	14
§ 7-2. Sensur	16
§ 7-3. Sensurfrist.....	16
§ 7-4. Sensor	16
Kapittel 8. Grunngiving og klage	17
§ 8-1. Grunngiving	17
§ 8-2. Klage på enkeltvedtak	17
§ 8-3. Klage på karakterfastsetting.....	17
§ 8-4. Klage på formelle feil.....	18
§ 8-5. Lokal klagenemnd for fagskular i Vestland	18
Kapittel 9. Disiplinærsaker.....	19
§ 9-1. Fusk.....	19
§ 9-2. Mistanke om fusk	19
§ 9-3. Konsekvensar av fusk	19
§ 9-4. Annullering	20
§ 9-5. Bortvising og utestenging	20
§ 9-6. Vurdering av skikkaheit	21
§ 9-7. Politiattest.....	22
Kapittel 10. Grader	22
§ 10-1. Tildeling av grader	22
§ 10-2. Namn på grader	22
§ 10-3. Krav om tilknytning til Fagskulen Vestland ved tildeling av grad	23
Kapittel 11. Vitnemål og karakterutskrift.....	23
§ 11-1. Vitnemål.....	23
§ 11-2. Karakterutskrift.....	23
Kapittel 12. Ikraftsetjing og overgangsreglar	24
§ 12-1. Ikraftsetjing og oppheving	24
§ 12-2. Overgangsreglar	24

Kapittel 1. Verkeområde

§ 1-1. Verkeområde

- (1) Forskrifta fastset hovudreglane for studium ved Fagskulen Vestland, innanfor rammene av fagskoleloven og sentrale forskrifter frå departementet og NOKUT.
- (2) Forskrifta gjeld for alle studium ved Fagskulen Vestland.
- (3) Lov og forskrift gitt av lovgivar eller NOKUT skal ved motstrid gå framfor føresegner gitt i denne forskrifta.

Kapittel 2. Organisering av studia

§ 2-1. Organisering

- (1) Ved Fagskulen Vestland er utdanningane bygde opp av emne.
- (2) Kvar utdanning skal ha ein studieplan. Studieplanen er ein kontrakt mellom Fagskulen Vestland og studentane, og viser planlagt fagleg progresjon og gjennomføring av utdanninga. Studieplanen er grunnlag for grad og vitnemål.
- (3) Studieplanen skal informere om opptakskrav, faginnhald, struktur og undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, inkludert praksis, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 siste ledd.
- (4) Eit fullt studieår er normert til 60 studiepoeng, jf. fagskoleloven § 17 a første ledd.

§ 2-2. Oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne

- (1) Ved Fagskulen Vestland skal saker om oppretting, endring og nedlegging av utdanningar og emne behandlast slik:
 - a. Dersom fagskulen har akkreditering for fagområde, har styret fullmakt til sjølv å akkreditere nye fagskuleutdanningar og godkjenne vesentlege endringar i fagskuleutdanningane innan det akkrediterte fagområdet, jf. fagskoleforskriften § 48 tredje ledd.
 - b. Dersom fagskulen ikkje har akkreditering for fagområde, skal styret søke NOKUT om akkreditering av nye fagskuleutdanningar og godkjenning av vesentlege endringar i allereie akkrediterte tilbod, jf. fagskoleforskriften § 47 første ledd.
 - c. Styret skal informere NOKUT om nedlegging av utdanningar.
- (2) I medhald av fagskoletilsynsforskriften § 5-1 første ledd skal styret melde NOKUT om
 - a. nye utdanningar innanfor eit akkreditert fagområde
 - b. nye studiestader for ei utdanning
 - c. endring av studiestad for ei utdanning
 - d. endring av namnet på ei utdanning
 - e. endring av det samla læringsutbyttet for ei utdanning
 - f. endring av utdanningsform for ei utdanning.
- (3) For endringar etter andre ledd bokstav b til f i utdanningar som ikkje inngår i eit akkreditert fagområde, vil NOKUT vurdere om endringane gjer det nødvendig å søke om ny akkreditering, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-1 siste ledd. Endring i totalt antal studiepoeng for ei utdanning vil alltid krevje ny akkreditering.

- (4) Øvrige endringer som ikkje er omfatta av reglane i første til tredje ledd, og som ikkje endrar det samla læringsutbyttet for utdanninga, kan gjennomførast av utdanningsleiar utan søknad eller melding til NOKUT.
- (5) Ved endring eller nedlegging i utdanningar eller emne, skal det utarbeidast overgangsordningar som sikrar at studentane får høve til å fullføre utdanninga eller emnet.

Kapittel 3. Studierett

§ 3-1. Opptak

For opptak til utdanningar ved Fagskulen Vestland gjeld lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven), forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften), forskrift om opptak ved Fagskulen Vestland, samt reglane her.

§ 3-2. Studierett

- (1) Studierett er å vere tatt opp som student ved ei utdanning eller eit emne, og ha status som student.
- (2) Studentar som er tatt opp ved Fagskulen Vestland har studierett på den utdanninga eller det emnet, og ved den studiestaden, som opptaket gjeld.
- (3) Studierett gir studenten rett til å følge og delta i undervisning, medrekna plikt til å gjennomføre obligatoriske læringsaktivitetar, i samsvar med emneplanen.
- (4) Studierett gir studenten rett til å bli vurdert i samsvar med studieplanen.
- (5) Studierett gir studenten rett til å få tilgang til fagskulen sine ressursar, for eksempel lokale, lesesalar, datamaskiner osv., i samsvar med emneplanen og fagskulen sine reglement.
- (6) Ved opptak blir studenten tildelt studierett med ei varigheit lik normert studietid for utdanninga eller emnet hen er tatt opp til. For utdanningar med eitt til tre års varigheit, kan studieretten etter avtale maksimalt vere gyldig i eitt år utover normert studietid. Avgrensinga i studieretten gjeld ikkje for innvilga permisjon, vedtak om tilrettelagd studieløp, gyldig fråvær ved obligatoriske læringsaktivitetar og vurdering, samt vedtak om bortvising og utestenging.
- (7) Ved overgang eller opptak til ny utdanning ved fagskulen vil som hovudregel den eksisterande studieretten opphevast.

§ 3-3. Krav til studentane

- (1) Studentane plikter å
 - a. sette seg inn og halde seg oppdatert på fagskulen sine reglar og retningslinjer
 - b. sette seg inn og halde seg oppdatert på organiseringa av studiet, obligatoriske læringsaktivitetar, vurdering, tidsfristar og anna relevant informasjon
 - c. halde seg oppdatert på informasjon og kunngjeringar frå fagskulen.
- (2) Studentane plikter å
 - a. betale semesteravgift innan fristen der dette er påkravd
 - b. betale anna fastsett avgift innan fristen der dette er påkravd.

- (3) Studentar i permisjon skal som hovudregel ikkje betale eventuell(e) påkravd(e) avgift(er). Eventuell betaling etter andre ledd gjeld likevel for studentar i permisjon som ønsker å følge undervisning, framstille seg for vurdering eller nytte seg av velferdstenester.
- (4) Brot på pliktene i andre ledd kan føre til tap av studierett, jf. § 3-5.
- (5) Studentane må stille med berbar datamaskin til bruk i undervisning og vurdering.

§ 3-4. Krav til studieprogresjon

- (1) For å gå vidare med utdanninga påfølgande år, kan studentar ikkje ligge etter med meir enn 20 studiepoeng, med mindre det er fastsett andre krav til studieprogresjon i studieplanen. Ved særskilde forhold kan fagskulen gi dispensasjon frå krava til studieprogresjon etter søknad frå studenten.
- (2) Studentar som ikkje følger kravet om studieprogresjon skal bli varsla.

§ 3-5. Tap av studierett

- (1) Fagskulen kan trekke tilbake studieretten dersom
 - a. studenten melder at hen ønsker å avslutte utdanninga
 - b. studenten ikkje oppfyller krava i § 3-3 andre ledd der dette er påkravd
 - c. studenten byter til ei anna utdanning ved Fagskulen Vestland, jf. § 3-2 siste ledd
 - d. studenten ikkje oppfyller krava til studieprogresjon i § 3-4
 - e. studenten har brukt maksimalt antal vurderingsforsøk utan å ha bestått eit emne som er obligatorisk for utdanninga, jf. § 6-14
 - f. den maksimale gyldigheitsperioden for studieretten er over, jf. § 3-2 sjette ledd
 - g. studenten blir utestengd frå utdanninga etter fagskoleloven § 26 tredje ledd
 - h. studenten har fullført og bestått utdanninga.
- (2) Vedtak etter første ledd bokstav d og f skal ta omsyn til innvilga permisjon, vedtak om tilrettelagd studieløp, gyldig fråvær ved obligatoriske læringsaktivitetar og vurdering, samt vedtak om bortvising og utestenging.
- (3) Studentar som mister studieretten etter første ledd bokstav a til g må søke nytt opptak til fagskulen for å få fullføre utdanninga. Opptak kan vere avgrensa av reglar om progresjon og antal vurderingsforsøk, jf. §§ 3-4 og 6-14.

Kapittel 4. Tilpassing av studia og fråvær

§ 4-1. Permisjon

- (1) Studentane har etter søknad rett til permisjon frå utdanninga når dei er i teneste etter forsvarsloven § 17, når dei har verv i studentpolitiske eller folkevalde organ, og når det ligg føre andre særlege grunnar. Studentane skal få permisjon så lenge behovet tilseier det. I permisjonsperioden har studenten framleis studierett og rett til å gå opp til eksamen ved fagskulen, jf. fagskoleloven § 28 a.
- (2) Ein gravid student har etter søknad rett til utsett eksamen dersom eksamensdatoen er i perioden mellom tre veker før fastsett termin dato og seks veker etter fødsel. Barnets andre forelder har rett til utsett eksamen dersom eksamensdatoen er innanfor to veker etter fødselen, jf. fagskoleloven § 28 første ledd.

- (3) Ein student som får barn under utdanninga, har etter søknad rett til permisjon frå utdanninga under svangerskapet og til omsorg for barn. I permisjonsperioden har studenten framleis status som student ved fagskulen, og har rett til å starte opp igjen utdanninga på same nivå som før permisjonen, jf. fagskoleloven § 28 andre ledd.
- (4) Fagskulen skal legge til rette for at studentar i permisjon etter andre og tredje ledd kan starte opp igjen utdanninga så raskt som mogleg etter permisjonen, jf. fagskoleloven § 28 tredje ledd.
- (5) Søknad om permisjon må meldast til fagskulen så snart som råd. Ved søknaden skal det vedleggast dokumentasjon for permisjonsgrunnlaget, for eksempel terminstadfesting eller sjukemelding frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attestar, erklæringar og liknande skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven § 15.
- (6) Ved permisjon blir lengda på studieretten justert for permisjonsperioden. Permisjon etter første ledd blir som hovudregel innvilga for inntil eitt år om gongen.
- (7) For betaling av eventuell(e) påkravd(e) avgift(er) under permisjon, sjå § 3-3 tredje ledd.

§ 4-2. Tilrettelegging av undervisning og vurdering

- (1) Studentar med funksjonsnedsetting og studentar med særskilde behov har etter fagskoleloven § 15 femte ledd rett til eigna individuell tilrettelegging av undervisning og vurdering. Fagskulen Vestland skal ikkje avslå eit tiltak av økonomiske eller administrative omsyn, med mindre det aktuelle tiltaket inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.
- (2) Tilrettelegginga skal ikkje føre til ein reduksjon av dei faglege krava som blir stilt i den enkelte utdanninga, jf. fagskoleloven § 15 femte ledd.
- (3) Behovet for tilrettelegging skal dokumenterast med attest frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attesten skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven § 15. Attesten skal innehalde dei opplysningane som fagskulen treng for å avgjere kva tilrettelegging(ar) som er nødvendig(e) i undervisnings- eller vurderingssituasjonen.
- (4) Søknad om tilrettelagt undervisning og vurdering skal rettast til fagskulen innan 1. oktober for haustsemesteret og 1. februar for vårsemesteret, eller snarast mogleg etter at behovet oppstod. Behovet for tilrettelegging skal dokumenterast på nytt kvart semester. Fagskulen kan gjere unntak frå dette dersom grunnlaget for tilrettelegginga er av permanent karakter.

§ 4-3. Gyldig fråvær

- (1) Følgande blir rekna som gyldig fråvær:
 - a. eigen sjukdom som gjer gjennomføringa av undervisning eller vurdering umogleg eller urimeleg å krevje
 - b. sjukdom hos barn som studenten har omsorg for, med dei avgrensingar som går fram av arbeidsmiljøloven § 12-9
 - c. dødsfall i nær familie eller andre nærstående til studenten, for ein periode på inntil to veker frå dødsfallet
 - d. gravferd og liknande til personar i nær familie eller andre nærstående til studenten
 - e. lovpålagt oppmøte annan stad
 - f. andre forhold som gjer det sterkt urimeleg å krevje at studenten gjennomfører.
- (2) Gyldig fråvær på grunn av sjukdom eller liknande skal dokumenterast med attest frå lege, psykolog eller annan sakkunnig. Attesten skal vere utforma i tråd med helsepersonelloven §

15. Attesten må dokumentere at studenten av helsemessige årsaker som nemnt i bokstav a eller b ikkje kunne gjennomføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, og spesifisere kva dagar fråværet gjeld. Ved dødsfall, gravferd eller liknande må studenten oppgi kven som har gått bort og kva for relasjon studenten hadde til avdøde. Studentar som viser til andre forhold som gyldig fråvær må dokumentere desse på eigna måte.

- (3) Dokumentasjon for gyldig fråvær skal leverast så snart som mogleg, og seinast to veker etter at den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga blei avslutta. For praksisperiodar skal dokumentasjon leverast straks.
- (4) Dersom studenten har levert inn den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, kan det ikkje registrerast gyldig fråvær i ettertid.

§ 4-4. Rettar ved gyldig fråvær

- (1) Studentar med gyldig fråvær frå obligatorisk læringsaktivitet har rett til ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.
- (2) Studentar med gyldig fråvær til ordinær vurdering har rett til ny gjennomføring av vurderinga (kontinuasjonsvurdering). For gjennomføring av kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-17.
- (3) Studentar med gyldig fråvær brukar ikkje eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15 andre ledd.

§ 4-5. Godskriving og fritak

- (1) Fagskulen avgjer søknad om bruk av anna/tidlegare utdanning frå Fagskulen Vestland som skal inngå i ny grad ved fagskulen.
- (2) Fagskulen skal etter søknad godskrive beståtte emne frå andre fagskuleutdanningar som oppfyller dei faglege krava for emna det blir søkt om godkjenning for, dersom dei aktuelle fagskuleutdanningane ligg innanfor det same eller nært beslekta fagområdet, jf. fagskoleloven § 8 første ledd.
- (3) Ved søknad kan fagskulen etter ei fagleg vurdering gi fritak for emne på grunnlag av anna dokumentert relevant utdanning og kompetanse, eller dokumentert realkompetanse, jf. fagskoleloven § 8 andre ledd. Fritak skal bygge på ei fagleg vurdering frå den enkelte fagskule. Fritak på bakgrunn av realkompetanse må baserast på ei fagleg vurdering av om søkaren sin bakgrunn, frå arbeidsliv, frivillig sektor, utdanning og/eller anna, samla kan gi grunnlag for fritak for ein del av fagskuleutdanninga, jf. fagskoleforskriften § 37 siste ledd.
- (4) Utgangspunktet for vurderingar om godskriving og fritak er læringsutbyttebeskrivingane for den aktuelle utdanninga eller det aktuelle emnet, og studiepoeng eller andre vurderingar av omfang, nivå og arbeidsbelastning for emnet eller kompetansen det blir søkt om godskriving eller fritak for, jf. fagskoleforskriften § 37 første ledd.
- (5) Det blir ikkje gitt dobbel utteljing for det same faginnhaldet, jf. fagskoleloven § 8 første ledd.
- (6) Frist for søknad om godskriving av eller fritak for emne er 1. oktober for emna i haustsemesteret og 1. februar for emna i vårsemesteret.
- (7) Søknad etter andre og tredje ledd må innehalde følgande dokumentasjon:
 - a. vitnemål/karakterutskrift
 - b. studieplan/emneplan frå det semesteret vurdering i emnet blei avlagt

- c. pensumliste frå det semesteret vurdering i emnet blei avlagt
- d. eventuelle andre relevante dokument.

(8) For at Fagskulen Vestland skal kunne skrive ut vitnemål eller annan dokumentasjon for fullført utdanning, må studenten avlegge studiepoeng ved fagskulen tilsvarande minste resultatberande eining i fagskuleutdanninga studenten ønsker vitnemål eller annan dokumentasjon for, jf. fagskoleforskriften § 38.

Kapittel 5. Undervisning

§ 5-1. Studieåret

- (1) Det er undervisnings- og vurderingsfri på følgande dagar:
 - a. frå 24. desember til 1. januar
 - b. på heilagdaggar
 - c. mellom semestera.
- (2) Det kan gjerast unntak frå første ledd for praksis og liknande, inkludert førebuingar, samt for studentar med rett til ny obligatorisk læringsaktivitet eller ny vurdering etter § 4-4.
- (3) Litteratur- og utstyrsliste skal publiserast på fagskulen si heimeside seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.
- (4) Plan for gjennomføring av vurdering skal vere tilgjengeleg for studentane seinast 1. juni for haustsemesteret og 1. desember for vårsemesteret.

§ 5-2. Undervisningsstad

Undervisning skal finne stad i fagskulen sine lokale, andre stader som er tilknytt til eller har avtale med fagskulen, eller på fagskulen sine digitale læringsplattformer. Praksis blir gjennomført på praksisstaden. Fagskulen kan for enkelte emne fastsette annan undervisningsstad i emneplanen.

§ 5-3. Undervisningsspråk

- (1) Undervisningsspråket ved Fagskulen Vestland er norsk.
- (2) Fagskulen kan i emneplanen fastsette at undervisning og litteratur for enkelte utdanningar eller emne skal vere på engelsk.

§ 5-4. Obligatorisk læringsaktivitet

- (1) Obligatoriske læringsaktivitetar er alle dei aktivitetane som emneplanen har sett som vilkår for å få vurdering. Obligatoriske læringsaktivitetar kan for eksempel vere innleveringar, krav om fram møte, prøver, gruppearbeid, rapportar, lab.
- (2) Obligatoriske læringsaktivitetar er ikkje ein del av karaktergrunnlaget i emnet, men må vere godkjente for at studenten skal kunne framstille seg for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.
- (3) Godkjente obligatoriske læringsaktivitetar er gyldig i to semester etter godkjenninga, med mindre emneplanen fastset ein annan gyldigheitsperiode.

- (4) Godkjente obligatoriske læringsaktivitetar kan som hovudregel ikkje bli gjennomført på nytt innanfor gyldigheitsperioden, jf. tredje ledd.
- (5) Studentar som har gjennomført ein obligatorisk læringsaktivitet, men ikkje fått denne godkjent, har rett til ei ny gjennomføring av aktiviteten før vurdering i emnet. Dette føreset at ny gjennomføring er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen.

§ 5-5. Praksis

- (1) Praksis er ein rettleidd og vurdert del av utdanninga som skal føregå i eit relevant yrkesfelt.
- (2) Det skal gå fram av emneplanen kva emne, vurderingar og obligatoriske læringsaktivitetar som må vere fullført og bestått før praksisen startar.
- (3) Det kan gjennomførast obligatoriske læringsaktivitetar knytt til praksisgjennomføringa undervegs i praksisen. Obligatoriske læringsaktivitetar må vere godkjente for at studenten skal få praksisen vurdert, jf. § 5-4 andre ledd.
- (4) Praksis blir vurdert til «bestått»/«ikkje bestått».
- (5) Står studenten i fare for ikkje å bestå praksis, og faren oppstår på eit tidspunkt kor studenten har høve til å rette opp i forholda, skal studenten varslast om dette i samtale med praksisstaden og fagskulen.
- (6) Studentar som ikkje fullfører eller består praksis må ta heile praksisperioden på nytt ved eit eventuelt nytt forsøk. Studenten må i slike tilfelle gjennomføre ny praksisperiode neste gong denne blir arrangert ordinært. Dette kan få konsekvensar for studenten sin studieprogresjon. For antal vurderingsforsøk i praksis, sjå § 6-14 fjerde ledd.
- (7) Ved gyldig fråvær skal fagskulen legge til rette for at studenten kan gjennomføre praksisperioden til ordinær tid, dersom dette er praktisk mogleg og ikkje inneber ei uforholdsmessig byrde for fagskulen. Sjølv om fråværet er gyldig kan forseinkingar få konsekvensar for studenten sin studieprogresjon.

§ 5-6. Krav til studentar i praksis

- (1) Ein student som i studiesamanheng får kjennskap til nokon sine personlege forhold, har teieplikt etter dei reglane som gjeld for yrkesutøvarar på vedkommande livsområde.
- (2) Farlege handlingar eller åtferd, grovt usømmeleg framferd og brot på lovfesta teieplikt i praksisopplæringa kan medføre utestenging frå fagskulen, jf. § 9-5 femte ledd.
- (3) For krav om politiattest ved klinisk undervisning eller praksis, sjå § 9-7.
- (4) For vurdering av skikkaheit, sjå § 9-6.

Kapittel 6. Vurdering

§ 6-1. Vurdering

- (1) Vurdering er all prøving av studentane som verkar inn på den endelege karakteren i emnet.

- (2) Formålet med vurdering er å fremme læring, og etterprøve den kunnskapen, ferdigheita og kompetansen som studentane skal ha tileigna seg i emnet.

§ 6-2. Vurderingsspråk

- (1) Oppgåvetekster ved fagskulen skal vere på norsk, med mindre anna følger av emneplanen. Studentane kan be om å få oppgåveteksta på begge målformer. Studentane kan etter søknad få oppgåveteksta på engelsk.
- (2) Oppgåvesvar skal leverast på norsk, svensk eller dansk, med mindre anna følger av emneplanen. Studentane kan levere oppgåvesvaret på begge målformer. Studentane kan etter søknad levere oppgåvesvaret på engelsk.

§ 6-3. Vurderingsform

- (1) Ved Fagskulen Vestland skal studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse bli prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte, jf. fagskoleloven § 21 første ledd. Prøving og vurdering av studentane skal gjennomførast slik at fagskulen, på eit mest mogleg sikkert grunnlag, kan vurdere i kva grad studentane har nådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet. Fagskulen avgjer kva vurderingsformer som skal brukast for å sikre dette.
- (2) Fagskulen kan bestemme at ei vurderingsform skal brukast aleine eller i kombinasjon med andre vurderingsformer. Det skal gå fram av emneplanen kva vurderingsform eit emne har.
- (3) Ei vurdering som består av fleire vurderingsdelar er ikkje bestått før alle vurderingsdelane er bestått. Vekta av kvar vurderingsdel skal gå fram av emneplanen som ein brøk eller prosentandel av den samla karakteren.
- (4) Dersom ein eller fleire vurderingsdelar, og dermed endeleg karakter, ikkje er bestått, må studenten normalt ta alle vurderingsdelar på nytt ved eit eventuelt nytt vurderingsforsøk.

§ 6-4. Rett til vurdering

- (1) Ein student som har studierett ved Fagskulen Vestland har rett til vurdering i eit emne dersom hen har etterlevd pliktene i § 3-3 andre ledd, og fått godkjent alle obligatoriske læringsaktivitetar i emnet i samsvar med emneplanen, jf. § 5-4 andre ledd.
- (2) Studentar som ikkje oppfyller vilkåra for vurdering skal varslast om dette seinast éi veke før vurderinga.
- (3) Studentar som følger normalt studieår blir automatisk meldt opp til ordinær vurdering i emnet. Studentane må sjølv søke om å få avlegge kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering i eit emne.

§ 6-5. Gjennomføring av vurdering

- (1) Så langt reglande her samsvarer med vurderingsforma, pliktar studentane å
 - a. svare i samsvar med dei formelle krava til vurderinga (ordgrense m.m.)
 - b. følge fagskulen sine reglement
 - c. ikkje bruke anna enn lovlege hjelpemiddel
 - d. legitimere seg på gyldig måte
 - e. levere oppgåvesvaret innanfor fristen

- f. ikkje forstyrre andre i arbeidet, og
 - g. rette seg etter meldingar frå fagskulen og eksamensvaktene.
- (2) Emneplanen fastset kva hjelpemiddel som er tillate i ein vurderingssituasjon, og reglane for eventuell kontroll av desse.
 - (3) Studentane skal kjenne til kva reglar som gjeld for bruk av hjelpemiddel og kjelder ved den enkelte vurdering, reglane for eventuell kontroll av desse og kva som blir rekna som fusk eller forsøk på fusk ved bruk av hjelpemiddel og kjelder.
 - (4) Brot på føresegnene her kan bli rekna som fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk.

§ 6-6. Om skriftleg skuleeksamen

- (1) Skriftleg skuleeksamen er normalt ei skriftleg, individuell prøve som blir arrangert i lokale anvist av fagskulen og under tilsyn, med fastsett tid for utlevering og innlevering av oppgåva.
- (2) Skriftleg skuleeksamen kan avviklast digitalt eller med penn og papir. Ved digital skuleeksamen er studentane sjølv ansvarlege for eige utstyr, og for å ha lasta ned nødvendig programvare.

§ 6-7. Om munnleg eksamen

- (1) Munnleg eksamen blir gitt enten som sjølvstendig vurderingsform eller som sjølvstendig vekta vurderingsdel med karakterfastsetting.
- (2) Emneplanen fastset om munnleg eksamen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-8. Om heimeeksamen

- (1) Heimeeksamen er normalt eit skriftleg digitalt arbeid, arrangert utan tilsyn, med fastsett tid for utlevering og innlevering av oppgåva.
- (2) Emneplanen fastset om heimeeksamen skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-9. Om mappevurdering

- (1) Ei mappevurdering er samansett av fleire arbeid som skal gjennomførast i løpet av eit emne eller samla mot slutten av eit emne. Sensuren skal fastsettast på grunnlag av heile mappa.
- (2) Ved mappevurdering skal det gå fram av emneplanen kva som skal inngå i mappa og korleis gjennomføringa skal skje.
- (3) Emneplanen fastset om mappevurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-10. Om gruppevurdering

- (1) Ved gruppevurdering skal alle deltakarane i gruppa bidra til eit felles produkt. Karakteren på produktet kan vere individuell eller lik for heile gruppa.

- (2) Oppstår det tvil om ein student bidreg eller har bidrege tilstrekkeleg til å få uttelling for eit felles produkt, skal det hentast inn skriftleg fråsegn frå fagleg rettleiar eller emneansvarleg. Fagskulen kan gjere vedtak om at studenten skal reknast for ikkje å ha møtt til vurdering dersom studenten ikkje bidreg eller har bidrege tilstrekkeleg. Studenten har rett til å uttale seg før det blir fatta vedtak i saka.
- (3) Heile gruppa har ansvar for å sørge for at produktet er komplett. Om produktet ikkje er i tråd med kjeldereglar og retningslinjer for vurdering, kan alle gruppedeltakarane bli mistenkt for fusk etter kapittel 9.
- (4) Når munnleg, justerande munnleg og praktisk vurdering blir gjennomført i gruppe, skal sensorane sørge for at alle studentane i gruppa blir eksaminerte i eit omfang som gir tilstrekkeleg grunnlag for karakterfastsettinga.

§ 6-11. Om praktisk vurdering

- (1) Ved praktisk vurdering skal studenten løyse praktiske oppgåver og bli prøvd i ferdigheiter i emnet. Praktisk vurdering kan inkludere element av skriftleg og/eller munnleg eksaminasjon.
- (2) Emneplanen fastset om den praktiske vurderinga skal vere individuell eller i form av gruppearbeid.

§ 6-12. Om hovudprosjekt

- (1) Hovudprosjektet er eit eige emne som blir gjennomført mot slutten av utdanninga, for dei studia som har hovudprosjekt fastsett i studieplanen. Hovudprosjektet er eit fagleg fordjupande arbeid.
- (2) Eit hovudprosjekt kan vere individuelt eller i form av gruppearbeid. Emneplanen fastset om hovudprosjektet skal vere individuelt eller i form av gruppearbeid.

§ 6-13. Om justerande munnleg høyring

Ved sensur av skriftlege vurderingar kan det bli gjennomført ei justerande munnleg høyring. Det må følge av emneplanen at ei slik høyring kan bli gjennomført. Ei justerande munnleg høyring skal ha særleg tett samanheng med det føregåande skriftlege arbeidet. Ved justerande munnleg høyring kan karakteren på bestått resultat bli justert opp eller ned med éin karakter

§ 6-14. Antal vurderingsforsøk

- (1) Studentane har tre vurderingsforsøk i kvart emne. Fagskulen avgjer søknad om eit fjerde vurderingsforsøk der særskilde forhold ligg føre, og kva som eventuelt må avleggast på nytt, jf. § 6-3 siste ledd. For praksis og gruppevurdering, sjå fjerde og siste ledd.
- (2) Avgrensinga i antalet vurderingsforsøk gjeld sjølv om emnet har skifta namn, emnekode eller inngår med ulik kode i fleire utdanningar.
- (3) Avgrensinga i antalet vurderingsforsøk gjeld sjølv om studenten har fått nytt opptak til fagskulen, uavhengig av om emnet inngår i same eller ei anna utdanning enn den utdanninga studenten hadde studierett til ved tidlegare forsøk.

- (4) Ikkje bestått praksis kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong. Praksis med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.
- (5) Ikkje bestått gruppevurdering kan etter søknad til fagskulen gjennomførast på nytt éin gong i løpet av dei to påfølgande semestera. Gruppevurdering med bestått resultat kan ikkje gjennomførast på nytt.

§ 6-15. Teljande vurderingsforsøk

- (1) Studenten bruker eit vurderingsforsøk dersom hen
 - a. gjennomfører vurdering, uavhengig av resultatet
 - b. ikkje møter til vurdering
 - c. ikkje leverer/avbryt vurdering
 - d. trekker seg etter fristen
 - e. ikkje dokumenterer gyldig frávær innan fristen, eller
 - f. får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Studenten blir likevel ikkje rekna for å ha brukt eit vurderingsforsøk dersom studenten ikkje oppfyller vilkåra for vurdering, jf. § 6-4 første ledd.

- (2) Studentar med gyldig frávær brukar ikkje eit vurderingsforsøk, jf. § 4-4 siste ledd.
- (3) Fristen for å trekke seg frå vurdering er to veker før vurderinga startar. Denne fristen gjeld også for studentar som har meldt seg opp til kontinuasjonsvurdering eller ny ordinær vurdering i eit emne. For utfyllande reglar om kontinuasjonsvurdering, sjå § 6-17.

§ 6-16. Avbrot av vurdering

- (1) Ei vurdering er avbroten dersom den er starta, og arbeidet ikkje er levert innanfor fristen. Det same gjeld dersom vurderinga består av fleire vurderingsdelar og studenten ikkje leverer, ikkje møter opp e.l. til éin eller fleire av vurderingsdelane.
- (2) Brot på dei formelle krava til vurdering (ordgrense m.m.) skal reknast som ikkje levert.
- (3) Ei vurdering blir rekna som påbyrja
 - a. ved skriftleg skuleeksamen: straks oppgåva er utlevert eller ved førehandskontroll av hjelpemiddel.
 - b. ved heimeeksamen: straks oppgåva er tilgjengeleg for studentane.
 - c. ved mappevurdering: ved innleveringsfristen for det første av arbeida som går inn i vurderinga.
 - d. ved munnleg eller praktisk eksamen: straks studenten tar til med eventuell førebuing, elles når eksaminasjonen startar.
 - e. ved praksis: frå første praksisdag.

Om vurderinga består av fleire vurderingsdelar, blir vurderinga rekna som påbyrja når den første vurderingsdelen startar.

- (4) For andre vurderingsformer startar vurderinga på det tidspunktet som er bestemt i emneplanen.
- (5) Vurderinga sluttar på den tida som fagskulen har bestemt.

§ 6-17. Kontinuasjonsvurdering

- (1) Studentar som har gyldig frávær til eller har stroke på ordinær vurdering, har rett på kontinuasjonsvurdering. Retten gjeld med dei avgrensingar som følger av § 6-4 og føresegnene i kapittelet her. Kontinuasjonsvurdering tel som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15.
- (2) Rett til kontinuasjonsvurdering gjeld ikkje for studentar som
 - a. har gjennomført vurdering med bestått resultat
 - b. trekker seg frå ordinær vurdering
 - c. ikkje møter/ikkje leverer/avbryt ordinær vurdering utan gyldig frávær
 - d. ikkje dokumenterer gyldig frávær innan fristen
 - e. får vurderinga annullert etter fagskoleloven § 24.

Fagskulen kan likevel etter søknad gi studenten høve til å avlegge kontinuasjonsvurdering når det blir arrangert kontinuasjonsvurdering for studentar etter første ledd.

- (3) Ved kontinuasjonsvurdering skal vurderinga gjennomførast med same pensum som ved siste ordinære vurdering, og med same vurderingsform.
- (4) Dersom studenten ikkje har teljande resultat etter kontinuasjonsvurdering, må studenten framstille seg til ny ordinær vurdering. I slike tilfelle gjeld pensumet, vurderingsforma og eventuelle obligatoriske læringsaktivitetar som er fastsett for den nye vurderingsavviklinga.

§ 6-18. Frivillig gjentak

Studentar som har fullført og bestått eit emne kan forbetre karakterar i inntil eitt år etter at emnet er fullført og bestått, så fram det er søkt innan fristar sett av fagskulen og emnet blir tilbydd i det aktuelle studieåret. Tilsvarende gjeld for studentar som har fullført og bestått utdanninga.

Kapittel 7. Vurderingsuttrykk og sensur

§ 7-1. Vurderingsuttrykk

- (1) Vurderingsuttrykket ved avsluttande vurdering, eksamen, prøve, bedømming av oppgåve eller anna vurdering skal enten vere det ugraderte vurderingsuttrykket «bestått»/«ikkje bestått», på engelsk «passed»/«not passed», eller det graderte vurderingsuttrykket A–F, jf. fagskoleforskriften § 40.
- (2) Bestått resultat med ugradert vurderingsuttrykk vil seie at studenten har nådd læringsutbyttet.
- (3) Bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med karakterane A til E. Ikkje bestått resultat med gradert vurderingsuttrykk blir uttrykt med bokstaven F, jf. fagskoleforskriften § 40.
- (4) Karakterskalaen A–F blir gitt etter følgande allmenne, kvalitative kriterium:

Nynorsk:

Symbol	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriterium
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Studenten syner sær god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.
B	Mykje god	Mykje god prestasjon. Studenten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.

Symbol	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk beskriving av vurderingskriterium
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Studenten syner god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Studenten syner ein viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
E	Tilstrekkeleg	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Studenten syner lita vurderingsevne og lite sjølvstende.
F	Ikkje greidd	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar dei faglege minimumskrava. Studenten syner både manglande vurderingsevne og sjølvstende.

Bokmål:

Symbol	Betegnelse	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Studenten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillar de faglige minimumskravene. Studenten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

Engelsk:

Symbol	Description	General, quantitative description
A	Excellent	An excellent performance, clearly outstanding. The candidate demonstrates excellent judgement and independent skills and/or understanding.
B	Very Good	A very good performance. The candidate demonstrates very good judgement and independent skills and/or understanding.
C	Good	A good performance in most areas. The candidate demonstrates good judgement and independent skills and/or understanding.
D	Satisfactory	A satisfactory performance, but with significant shortcomings. The candidate demonstrates a limited degree of judgement and independent skills and/or understanding.

Symbol	Description	General, quantitative description
E	Sufficient	A performance that meets the minimum criteria, but no more. The candidate meets the minimum criteria and demonstrates a very limited judgement and independent skills and/or understanding.
F	Failed	A performance that does not meet the minimum criteria. The candidate has failed because of an absence of judgement and independent skills and/or understanding of the subject.

§ 7-2. Sensur

- (1) Fagskulen skal sørge for at studentane sine kunnskapar, ferdigheiter og kompetanse blir prøvd og vurdert på ein upartisk og fagleg forsvarleg måte. Det skal alltid vere ei ekstern evaluering av vurderinga eller vurderingsordningane, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.
- (2) Studenten kan ikkje trekke tilbake eit oppgavesvar etter innlevering. Det same gjeld for munnleg eller praktisk eksamen frå tidspunktet førebuinga eller eksaminasjonen har starta.
- (3) Dersom ein student har gjennomført vurdering i same emne fleire gonger, vil den beste karakteren gjelde.
- (4) Vurderingskriteria som blir brukt ved sensuren bør i størst mogleg grad vere tilgjengelege for studentane. Dersom det er gitt skriftlege retningslinjer for bedømminga, skal studentane ha tilgang til desse etter at karakteren er fastsett, jf. fagskoleloven § 22 tredje ledd.
- (5) Kunngjering av sensur skjer i Visma InSchool. Fagskulen skal opplyse om retten til å krevje grunngiving og til å klage, jf. fagskoleloven §§ 22 og 23, fristane som gjeld, og kor studenten skal rette krav om grunngiving og klage. Ved munnleg og praktisk eksamen blir sensuren gitt munnleg og med ein gong.
- (6) Ved ny sensur skal klagesensur ikkje få kjennskap til studenten sin opphavlege karakter, sensor si grunngiving for karakteren eller studenten si grunngiving for klaga, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.
- (7) Om karakteren er fastsett på grunnlag av skriftleg vurdering og justerande munnleg høyring, og karakteren blir endra etter ny sensur av den skriftlege delen, skal det haldast ny justerande munnleg høyring for å få fastsett endeleg karakter.

§ 7-3. Sensurfrist

- (1) Ordinær sensur skal vere klar innan tre veker etter at vurderinga blei gjennomført, om ikkje særlege grunnar gjer det nødvendig å bruke meir tid. Om sensuren ikkje kan vere klar innan tre veker, skal studentane varslast om det og samstundes få vite når sensuren kan ventast, jf. fagskoleloven § 21 tredje ledd.
- (2) Ny sensur skal vere klar innan same fristar som for ordinær sensur, jf. første ledd.

§ 7-4. Sensor

- (1) Sensor skal ha kompetanse til å vurdere om studentane har oppnådd læringsutbyttet for utdanninga eller emnet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

- (2) Styret for Fagskulen Vestland delegerer rektor mynde til å nemne opp sensor ved vurdering når resultatet inngår i vitnemålet eller blir rekna inn i karakter for utdanninga, jf. fagskoleloven § 21 andre ledd.
- (3) Ved ordinær sensur kan fagskulen sjølv avgjere antalet sensorar. Ved sensurering av vurderingar som ikkje lar seg etterprøve, for eksempel munnleg og praktisk eksamen, krevst det minst to sensorar.
- (4) Ved ordinær sensur kan fagskulen sjølv avgjere bruk av intern og ekstern sensor. Eksterne sensorar kan ikkje vere tilsett ved Fagskulen Vestland.
- (5) Ved ny sensur etter fagskoleloven §§ 22 og 23 skal éin eller fleire nye sensorar brukast. Minst éin sensor skal vere ekstern, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd.

Kapittel 8. Grunngeving og klage

§ 8-1. Grunngeving

- (1) Studenten har rett til å få grunngeving for karakterfastsettinga, jf. fagskoleloven § 22 første ledd. Retten til grunngeving gjeld tilsvarende ved ny sensur. Grunngevinga kan vere munnleg eller skriftleg, jf. fagskoleloven § 22 andre ledd.
- (2) Ved munnleg eksamen eller bedømming av praktiske ferdigheiter må krav om grunngeving settast fram straks etter at karakteren er formidla. Dersom karakteren blir kunngjort elektronisk, må krav om grunngeving settast fram innan éi veke etter kunngjeringa. Ved anna type kunngjering må studenten krevje grunngeving innan éi veke etter at studenten fekk kjennskap til karakteren, men likevel ikkje seinare enn tre veker etter at karakteren blei kunngjort, jf. fagskoleloven § 22 første ledd.
- (3) Studenten har rett på grunngeving innan to veker etter at hen har bedt om den. Om grunngevinga ikkje kan vere klar innan to veker, skal studenten varslast om det og samstundes få vite når grunngevinga kan ventast, jf. fagskoleloven § 22 andre ledd.

§ 8-2. Klage på enkeltvedtak

- (1) Enkeltvedtak etter denne forskrifta kan påklagast innan tre veker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29, med dei avgrensingar som følger av § 8-5 tredje og siste ledd. Klaga må vere skriftleg, og skal rettast til fagskulen.
- (2) Ved klage skal det forvaltningsorganet som har treft det opphavlege vedtaket ta stilling til om det er grunn til å oppheve eller endre vedtaket det blir klaga på. Dersom slik grunn ikkje ligg føre, skal saka sendast til klageinstansen for endeleg behandling, jf. forvaltningsloven § 33. Klageinstans er Lokal klagenemnd for fagskular i Vestland eller Nasjonal klagenemnd for høgere yrkesfaglig utdanning, jf. § 8-5.
- (3) Ved klage på karakterfastsetting og formelle feil gjeld reglane i §§ 8-3 og 8-4.

§ 8-3. Klage på karakterfastsetting

- (1) Studenten kan klage skriftleg på karakterfastsettinga, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd. Ved klage skal det gjennomførast ny sensur. Studenten kan ikkje klage på bedømminga av

munnlige prestasjonar, vurderingar av praksisstudiar eller liknande som etter sin art ikkje let seg etterprøve, jf. fagskoleloven § 22 femte ledd.

- (2) I emne som består av fleire vurderingsdelar, kan klage på sensur settast fram etter kvar enkelt vurdering.
- (3) Det er individuell klagerett ved gruppevurdering. Ei eventuell endring av karakter etter klage vil berre gjelde for den som har klaga.
- (4) Ved ny sensur kan karakteren endrast i både favør og ufavør av klagaren, jf. fagskoleloven § 21 fjerde ledd. Studenten kan ikkje klage på karakterfastsettinga etter ny sensur, jf. fagskoleloven § 22 siste ledd.
- (5) Klage på karakterfastsetting må settast fram innan tre veker etter at resultatet blei kunngjort. Om studenten har bedt om grunngiving for karakterfastsettinga eller klaga over formelle feil, løper klagefristen frå studenten har fått grunngivinga eller til klaga på formelle feil er endeleg avgjort, jf. fagskoleloven § 22 fjerde ledd.

§ 8-4. Klage på formelle feil

- (1) Ein student som har vore oppe til eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med vurderingsuttrykk, kan klage på formelle feil, jf. fagskoleloven § 23 første ledd.
- (2) Eit sensurvedtak skal opphevast dersom det er gjort feil som kan ha hatt betydning for studenten sin prestasjon eller bedømminga av prestasjonen. Dersom feilen kan rettast opp gjennom ny sensur, skal dette gjennomførast. Dersom feilen ikkje kan rettast opp gjennom ny sensur, skal det haldast ny vurdering med nye sensorar. Studenten kan klage på karakterfastsettinga ved ny sensur etter denne føresegna, jf. fagskoleloven § 23 andre ledd.
- (3) Fagskulen eller den lokale klagenemnda kan bestemme at det skal gjennomførast ny sensur eller ny vurdering dersom det er gjort formelle feil som kan ha hatt innverknad på prestasjonen til éin eller fleire studentar eller bedømminga av desse, jf. fagskoleloven § 23 siste ledd.
- (4) Klage på formelle feil må settast fram innan tre veker etter at studenten blei, eller burde blitt, kjent med feilen, jf. fagskoleloven § 23 første ledd. Om studenten har bedt om grunngiving for eller klaga over karakterfastsettinga, løper klagefristen frå studenten har fått grunngivinga eller til klaga på karakterfastsettinga er endeleg avgjort, jf. fagskoleloven § 23 tredje ledd.

§ 8-5. Lokal klagenemnd for fagskular i Vestland

- (1) Fagskulen Vestland skal med heimel i fagskoleloven § 20 første ledd opprette ei lokal klagenemnd. Fagskulen kan samarbeide med andre fagskular om felles klagenemnd.
- (2) Den lokale klagenemnda skal som klageinstans behandle klager på fagskulen sine enkeltvedtak, for eksempel avgjersler om
 - a. godskriving og fritak etter fagskoleloven § 8
 - b. opptak på grunnlag av realkompetanse eller spesielle opptakskrav etter fagskoleforskriften § 7 første og fjerde ledd
 - c. formelle feil etter fagskoleloven § 23
 - d. tilrettelegging etter fagskoleloven § 15 femte ledd
 - e. tap av rettar
 - f. bortvising etter fagskoleloven § 43
 - g. permisjon etter fagskoleloven §§ 28 og 28 a.

- (3) Når den lokale klagenemnda behandlar klager på fagskulen sine enkeltvedtak, kan klagenemnda sine vedtak ikkje påklagast, jf. fagskoleloven § 20 fjerde ledd.
- (4) Den lokale klagenemnda skal som underinstans behandle følgjande saker:
- annullering etter fagskoleloven § 24
 - bortvising og utestenging etter fagskoleloven § 25
 - skikkaheit etter fagskoleloven § 26
 - politiattest etter fagskoleloven § 27
 - utestenging etter fagskoleloven § 43
 - inndraging og karantenetid etter fagskoleloven § 16 a.

Vedtak i saker etter fagskoleloven §§ 16 a og 25–27 skal treffast med minst to tredels fleirtal.

- (5) Når den lokale klagenemnda behandlar saker etter fjerde ledd, kan klagenemnda sine vedtak påklagast til Nasjonal klagenemnd for høgere yrkesfaglig utdanning, jf. fagskoleloven § 20 siste ledd. Den nasjonale klagenemnda behandlar også klager over enkeltvedtak treft med heimel i fagskoleloven § 16 om opptak gjennom Samordna opptak. Den nasjonale klagenemnda sine vedtak kan ikkje påklagast, jf. fagskoleforskriften § 45 siste ledd.

Kapittel 9. Disiplinærsaker

§ 9-1. Fusk

- (1) Forbodet mot fusk, forsøk på fusk og medverknad til fusk gjeld både i forbindelse med eksamen, prøve eller liknande, og elles under gjennomføringa av emnet.
- (2) Som fusk reknar ein mellom anna
- å bruke eller ha ulovlege hjelpemiddel tilgjengeleg
 - å sitere kjelder eller på annan måte bruke kjelder i skriftlege arbeid utan tilstrekkelege og korrekte kjeldetilvisingar
 - ulovleg kommunikasjon og samarbeid mellom enkeltpersonar og grupper
 - å la ein annan gjennomføre vurderinga, den obligatoriske læringsaktiviteten eller liknande for seg
 - å tileigne seg fordelar ein ikkje har rett til
 - å handle på andre måtar i strid med retningslinjer bestemt av fagskulen.

§ 9-2. Mistanke om fusk

- (1) Oppstår det mistanke om fusk, forsøk på fusk eller medverknad til fusk under obligatorisk læringsaktivitet eller vurdering, skal fagskulen opplyse studenten om at forholdet blir rapportert. Studenten har rett til å fullføre den obligatoriske læringsaktiviteten eller vurderinga, men risikerer at den lokale klagenemnda annullerer resultatet, jf. fagskoleloven § 24 andre ledd.
- (2) Inntil eventuell avgjersle i saka ligg føre, har studenten rett til å halde fram på studiet som vanleg. Studenten kan likevel bli stoppa av progresjonskrav i utdanninga.

§ 9-3. Konsekvensar av fusk

- (1) Den lokale klagenemnda kan annullere godkjenninga av eit emne eller resultatet av ein eksamen, prøve eller liknande, om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller

forsettleg har forsøkt å fuske, jf. fagskoleloven § 24 andre ledd. Tilgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.

- (2) Om ein student forsettleg eller grovt aktaust har fuska eller forsettleg har forsøkt å fuske, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå all utdanning ved fagskulen i inntil eitt år. Tilsvarande gjeld for ein student som forsettleg har medverka til fusk, jf. fagskoleloven § 25 fjerde ledd.
- (3) Ved vedtak om annullering skal studenten levere eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter tilbake til fagskulen, jf. fagskoleloven § 24 sjette ledd.
- (4) Annullering av vurdering som følge av fusk eller forsøk på fusk, tel som eit vurderingsforsøk, jf. § 6-15 første ledd bokstav f.
- (5) Dannar vitnemålet grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal fagskulen gi melding om annullering til vedkommande mynde.

§ 9-4. Annullering

- (1) Om ein student har brukt falskt vitnemål eller andre falske dokument, eller har opptredd ureieleg på annan måte og slik fått tilgang til å avlegge eksamen, prøve eller anna arbeid som blir bedømt med karakter, kan den lokale klagenemnda annullere resultatet. Den lokale klagenemnda kan også annullere godkjenninga av eit emne om ein student på tilsvarande urettmessig grunnlag har fått rett til å studere, jf. fagskoleloven 24 første ledd.
- (2) Om ein student har fått godskriving av eller fritak for emne ved bruk av falskt vitnemål eller andre falske dokument, eller ved å opptre ureieleg på annan måte, kan den lokale klagenemnda annullere godskrivinga eller fritaket, jf. fagskoleloven § 24 tredje ledd.
- (3) Tilgangen til å annullere blir ikkje forelda, jf. fagskoleloven § 24 femte ledd.
- (4) Ved vedtak om annullering skal studenten levere eventuelle vitnemål eller karakterutskrifter tilbake til fagskulen, jf. fagskoleloven § 24 sjette ledd.
- (5) Om fagskulen oppdagar at ein søkar eller student har levert falske vitnemål, andre falske dokument eller dokument skrive ut av falske institusjonar, skal forholdet meldast til politiet, jf. fagskoleloven § 24 siste ledd.
- (6) Dannar vitnemålet grunnlag for autorisasjon for yrkesutøving, skal fagskulen gi melding om annullering til vedkommande mynde.

§ 9-5. Bortvising og utestenging

- (1) Fagskulen kan vise bort ein student med direkte verknad dersom studenten forstyrrar undervisninga eller arbeidet til medstudentar.
- (2) Om ein student, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, gjentatte gonger opptrer på ein måte som verkar grovt forstyrrande på arbeidet til medstudentar eller verksemda ved fagskulen elles, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal visast bort i inntil eitt år. Bortvising inneber ikkje at studenten mister retten til å gå opp til eksamen, jf. fagskoleloven § 25 første ledd.

- (3) Rektor ved fagskulen kan fatte midlertidig vedtak om bortvising dersom vilkåra i fagskoleloven § 12 siste ledd er til stades. Eit slikt vedtak gjeld inntil den lokale klagenemnda kan fatte endeleg vedtak i saka, jf. fagskoleloven § 25 første ledd.
- (4) Om ein student, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, ikkje retter seg etter eit vedtak om bortvising, kan den lokale klagenemnda vedta å stenge ute studenten frå utdanninga i inntil eitt år. Utestenging inneber også at studenten mister retten til å gå opp til eksamen, jf. fagskoleloven § 25 andre ledd.
- (5) Om ein student har skapt fare for liv eller helse, eller har opptreidd grovt usømmeleg overfor nokon som studenten har møtt i samband med undervisning eller praksisstudium, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå fagskuleutdanning med klinisk undervisning og praksisstudium i inntil tre år. Tilsvarende gjeld om ein student har brote lovfesta teieplikt, jf. fagskoleloven § 25 tredje ledd.
- (6) Om ein student har brukt falskt vitnemål, andre falske dokument eller på annan måte har opptreidd ureieleg, jf. fagskoleloven § 24 første og tredje ledd, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå all utdanning ved fagskulen i inntil eitt år, jf. fagskoleloven § 25 fjerde ledd.
- (7) Ein student, som trass skriftleg varsel frå fagskulen har brukt klesplagg som heilt eller delvis dekker ansiktet i strid med fagskoleloven § 43 første ledd, kan visast bort av rektor eller den rektor gir mynde i inntil eitt år. Om studenten, til trass for skriftleg varsel frå fagskulen, ikkje retter seg etter vedtaket om bortvising, kan den lokale klagenemnda vedta at studenten skal stengast ute frå utdanninga i inntil eitt år, jf. fagskoleloven § 43 andre ledd.

§ 9-6. Vurdering av skikkaheit

- (1) Fagskulen Vestland skal vurdere om studentane i bestemte utdanningar er skikka for yrket. Skikkavurdering skal finne stad gjennom heile utdanninga, jf. fagskoleloven § 26 første ledd. Fagskulen Vestland gjennomfører skikkavurdering i tråd med reglane i fagskoleloven § 26 og fagskoleforskriften kapittel 5.
- (2) Ein student som i utdanninga eller i framtidig yrkesutøving kan utgjere fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettar og sikkerheit til barn, unge eller vaksne i sårbare situasjonar, er ikkje skikka for yrket, jf. fagskoleforskriften § 26.
- (3) Ved Fagskulen Vestland er følgjande utdanningar underlagt skikkavurdering:
 - a. Demensomsorg og psykisk helsearbeid til eldre
 - b. Psykisk helsearbeid og rusarbeid
 - c. Rehabilitering, kvardagsmeistring og velferdsteknologi
 - d. Sterilforsyning og smittevern i helsetenesta.

Andre utdanningar kan også vere underlagt skikkavurdering.

- (4) For utdanningar underlagt skikkavurdering skal rektor utnemne skikkaansvarleg(e) for skikkavurdering, jf. fagskoleforskriften 32 første ledd. Styret sjølv oppretter ei skikkanemnd i tråd med fagskoleforskriften § 31.
- (5) Den lokale klagenemnda kan etter innstilling frå skikkanemnda vedta at ein student ikkje er skikka for yrket. Bli det fatta eit slikt vedtak, kan klagenemnda vedta at studenten også skal stengast ute frå utdanninga i inntil fem år, jf. fagskoleloven § 26 tredje ledd.

- (6) Ved utestenging vil studenten miste studieplassen, og må søke nytt opptak dersom hen vil starte opp igjen på utdanninga etter utestengingsperioden, jf. fagskoleforskriften § 36 siste ledd, jf. § 3-5 første ledd bokstav g.

§ 9-7. Politiattest

- (1) Fagskulen kan krevje politiattest ved opptak og undervegs i utdanninga, jf. fagskoleloven § 27 første ledd. Politiattesten må ikkje vere eldre enn tre månadar på tidspunktet for framlegging av attesten.
- (2) I utdanningar der studenten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudium, er det krav om at studenten legg fram politiattest ved opptak, jf. fagskoleloven § 27 første ledd. Ved særlege reglar om politiattest for bestemte typar arbeid, gjeld tilsvarende reglar for studentane, jf. fagskoleloven § 27 andre ledd.
- (3) Studenten får ikkje delta i klinisk undervisning eller praksis før politiattest utan merknad er lagt fram. Ved politiattest med merknad gjeld fjerde og femte ledd.
- (4) Fagskulen Vestland skal behandle politiattest med merknad i tråd med reglane i fagskoleloven § 27 og fagskoleforskriften kapittel 4. Ved politiattest med merknad skal fagskulen snarast mogleg, og seinast innan ti dagar etter at all dokumentasjon i saka ligg føre, legge fram politiattesten til den lokale klagenemnda, jf. fagskoleforskriften § 23 andre ledd.
- (5) Den lokale klagenemnda skal snarast mogleg, og seinast innan fire veker etter at saka er mottatt, avgjere om studenten kan delta i klinisk undervisning eller praksis. Studenten får ikkje delta i klinisk undervisning eller praksis før klagenemnda har fatta positivt vedtak i saka, jf. fagskoleloven § 27 sjuande ledd og fagskoleforskriften § 23 tredje ledd.

Kapittel 10. Grader

§ 10-1. Tildeling av grader

- (1) Fagskulen Vestland tildeler grada «fagskulegrad» for fullført fagskuleutdanning av eitt til halvtanna års varigheit (60-90 studiepoeng), jf. fagskoleforskriften § 41 første ledd. Fagskulen fastset nærmare krav til omfang og samansetting av grada i studieplanen.
- (2) Fagskulen Vestland tildeler grada «høgare fagskulegrad» for fullført fagskuleutdanning av to års varigheit eller meir (minimum 120 studiepoeng), jf. fagskoleforskriften § 41 siste ledd. Fagskulen fastset nærmare krav til omfang og samansetting av grada i studieplanen.
- (3) Grada er oppnådd når studenten oppfyller krava i den aktuelle studieplanen.

§ 10-2. Namn på grader

- (1) Ei fagskulegrad får normalt namnet «Fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».
- (2) Ei høgare fagskulegrad får normalt namnet «Høgare fagskulegrad i [namn på utdanninga]», på engelsk «Higher professional degree of [namn på utdanninga på engelsk]».

§ 10-3. Krav om tilknytning til Fagskulen Vestland ved tildeling av grad

For å få tildelt vitnemål eller annan dokumentasjon for fullført utdanning ved Fagskulen Vestland, må studenten ha avlagt studiepoeng ved fagskulen tilsvarende minste resultatberande eining i fagskuleutdanninga studenten ønsker vitnemål eller annan dokumentasjon for, jf. fagskoleforskriften § 38.

Kapittel 11. Vitnemål og karakterutskrift

§ 11-1. Vitnemål

- (1) Fagskulen Vestland skal skrive ut vitnemål til studentar for fullført fagskuleutdanning, jf. fagskoleloven § 19 første ledd. Studieplanen er grunnlag for vitnemål.
- (2) For at Fagskulen Vestland skal kunne skrive ut vitnemål eller annan dokumentasjon for fullført utdanning, må studenten avlegge studiepoeng ved fagskulen tilsvarende minste resultatberande eining i fagskuleutdanninga studenten ønsker vitnemål eller annan dokumentasjon for. Det er normalt den siste fagskulen som har ein student før fullført utdanningsløp, som har ansvaret for å skrive ut vitnemålet, jf. fagskoleforskriften § 38.
- (3) Vitnemålet skal vise
 - a. namnet på fagskulen og utdanninga
 - b. namnet og fødselsnummeret til studenten
 - c. ei beskriving av karaktersystemet
 - d. karakterane til studenten
 - e. det overordna læringsutbyttet for utdanninga
 - f. emne og eventuell praksis i utdanninga
 - g. tittel og beskriving av hovudprosjekt eller fordjupingsemne, om utdanninga har dette
 - h. nivå i Nasjonal kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring
 - i. antal studiepoeng og eventuell gradsnemning
 - j. datoen for når vitnemålet er skrive ut.

For dei maritime utdanningane skal vitnemålet vise sertifikatnummeret til fagskulen.

- (4) Dersom utdanninga har krav om skikkavurdering, skal vitnemålet vise dette, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-7 siste ledd.
- (5) Dersom studenten har fått innvilga søknad om godskriving av eller fritak for emne, skal vitnemålet vise dette.
- (6) Vitnemålet blir skrive ut på papir, på bokmål eller nynorsk. For dei maritime utdanningane skal vitnemålet skrivast på engelsk. Fagskulen Vestland omset ikkje vitnemål.
- (7) Vitnemålet blir som hovudregel skrive ut etter at klagefristen for dei emna som inngår i grunnlaget for grada har gått ut, og ei eventuell klagebehandling er ferdig.
- (8) Vitnemålet blir skrive ut éin gong. I særlege tilfelle kan fagskulen ved tap av vitnemål skrive ut duplikat.

§ 11-2. Karakterutskrift

- (1) Studentar som ikkje fullfører ei fagskuleutdanning kan be om ei karakterutskrift som viser beståtte emne, prøver og andre vurderingar som studenten har fått, jf. fagskoleloven § 19 første ledd.

- (2) Karakterutskrifta blir skrivne ut på papir, på bokmål eller nynorsk. Fagskulen Vestland omset ikkje karakterutskrifter.

Kapittel 12. Ikraftsetjing og overgangsreglar

§ 12-1. Ikraftsetjing og oppheving

Forskrifta trer i kraft 01.01.2025. Frå same tid blir forskrift 17. september 2021 nr. 3061 om studium ved Fagskulen Vestland oppheva.

§ 12-2. Overgangsreglar

- (1) Ordningar i studieplanar vedtatt før denne forskrifta tredde i kraft, som er i strid med nye reglar i forskrifta, kan gjennomførast etter tidlegare vedtatt ordning i studieåret 2024/2025.
- (2) Dersom det er motstrid mellom ny og gammal studieforskrift, blir den løysinga som er til gunst for studenten lagt til grunn ut studieåret 2024/2025.

Saksnr: 2022/486-181**Saksbehandlar:** Adeline Berntsen Landro

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Styret for Fagskulen Vestland	VS 28/24	17.12.2024

Akkreditering av ny utdanning: Energioverføring og høyspenningsteknologi

Forslag til vedtak

1. Styret vedtek å akkreditere utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi» (30 stp).
2. Utdanninga vert akkreditert som stadbasert utdanning med nettstøtte.
3. Utdanninga vert akkreditert med studiestad Stord og Nordnes.

Samandrag

Fagskulen har utvikla utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi» og gjennomført sakkyndig vurdering. Sakkyndig komité tilrår godkjenning av utdanninga på visse vilkår. Fagskulen har følgd opp vilkåra og legg såleis fram tilrådinga til styret om akkreditering.

Torbjørn Mjelstad
rektor

Adeline Berntsen Landro
prorektor organisasjon og samhandling

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Vedlegg

- 1 Studieplan Energioverføring og høyspenningsteknologi
- 2 Skjema for arbeidet i sakkyndig komite

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Fagskulen har utvikla og gjennomført sakkunnig vurdering av utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi», 30 stp. (sjå studieplan i vedlegg 1). Utdanninga er utarbeidd på bakgrunn av midlar som fagskulen fekk gjennom ordninga Fleksibel og desentralisert utdanning, og er eit av fleire tilbod som skal utviklast med desse midlane. Tidlegare har styret akkreditert utdanninga «Industriell isolering» (30 stp.) Utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi» er utvikla av tilsette ved fagskulen ved studiestadene Nordnes og Førde, i nært samarbeid med Aker Solutions. Prosjektet som fagskulen fekk midlar til er kalla fagforsterka operatør, og skal styrke fagarbeidarar i industrien sin kompetanse i yrket.

Sakkunnig komité har bestått av:

- Steinar Mathisen frå Oslo Met
Fakultet for lærarutdanning og internasjonale studia, institutt for yrkesfaglærarutdanning. Mathisen arbeider med ein doktorgrad innan utdanningsvitskap og har kompetanse innan elektronikk og elektro gruppe L. Mathisen har naudsynt fagleg og utdanningsfagleg kompetanse.
- Bjarte Johnsen frå Fagskulen Vestland
Adjunkt med tilleggsutdanning ved avdeling for helsefag. Har naudsynt utdanningsfagleg kompetanse.

Sakkunnig komité har i sin rapport (vedlegg 2) anbefalt å godkjenne utdanninga på visse vilkår.

- Sakkyndig komité godkjenner krava til fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd på vilkår av at dei tilhøva som er gitt konkrete tilbakemeldingar på vert retta opp. Når tilhøva er retta opp vil læringsutbyttet vere i tråd med NKR nivå 5.1 og krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd.
- Namnet må verte endra, slik at det kjem tydeleg fram at utdanninga handlar om overføring av energi og ikkje så mykje produksjon. Utdanninga er ikkje einsidig fokusert på berekraft, men utdanninga kan gjelde andre område også. Komiteen kan godkjenne på vilkår av at det vert gjor endring i namnet som oppfyller krava komiteen har sett jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav a.
- Vurderingsformane må spissast meir på emnenivå, og er eit vilkår for å godkjenne utdanninga.

Etter møtet med sakkyndig komité har fagskulen retta opp tilhøva kring læringsutbyttebeskrivingane og vurdering som komiteen har peikt på. Vidare har fagskulen foreslått å endre namnet på utdanninga frå «Elkraft i bærekraftige energiløsningar» som var det opphavelege namnet, til «Energioverføring og høyspenningsteknologi». Komiteen har godkjent det nye namnet.

Komiteen har også gjort følgjande tilrådingar, men som ikkje er eit må-krav:

- Gå igjennom den innleiande teksten og vere noko meir presis på å gjere greie for fagområdet, og gjere ein språkvask.
- Fagskulen bør korte ned den overordna delen om vurdering i studieplanen og heller vise til skulen sin forskrift med bestemningar, og gjere denne meir generell.

Fagskulen er einig med komiteen sine tilrådingar og vil følgje opp desse tilbakemeldingar før studieplanen vert publisert.

Om utdanninga

Leverandørindustrien i Noreg står i ei omstillingsfase med krav om ny teknologi og dokumentert kompetanse, og tilgang til kvalifisert personell med kompetanse innan arbeid med maritime og offshore høgspenningsanlegg er utfordrande for industrien.

Utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi» er utvikla i samarbeid med næringslivet i Sunnhordland for å styrke fagarbeidarar sin kunnskap om høgspenningssystem, elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) og eksplosjonsfarlege område (EX). Studiet kombinerer teori, laboratoriearbeid og praktiske øvingar for å møte næringa sine behov.

Korte fagskuleutdanningar som denne gir fagarbeidarar breidde- og djupnekompetanse for å møte nye krav i leverandørindustrien og bidra til verdiskaping og fornying.

Læringsutbytte

Gjennom studiet skal studentane oppnå følgjande læringsutbytte:

Energioverføring og høyspenningsteknologi (EX, EMC og høyspenningsinstallasjoner)

Kunnskaper

Studenten:

- Har kunnskap om begreper som brukes innen EX.
- Har forståelse for oppbygning, virkemåte, testmetoder, drift, vedlikehold og sikkerhetskrav for høyspenningskomponenter og -anlegg.
- Er kjent med gjeldende forskrifter og normer.
- Har innsikt i hvordan man oppnår EMC ved design, bygging, drift og vedlikehold av elektriske installasjoner.

Ferdigheter

Studenten:

- Kan kartlegger situasjoner og identifiserer behov og nødvendige tiltak for å sikre elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) i elektriske installasjoner.
- Kan planlegger og utfører arbeid sikkert i maritime høyspenningsanlegg, med fokus på å ivareta sikkerhet og etterleve relevante forskrifter.
- Kan bruker beregningsmetoder innen faget for å løse tekniske problemstillinger med presisjon og effektivitet.
- Kan gjør rede for og forklarer de viktigste helse-, miljø- og sikkerhetsfaremomentene ved arbeid i eksplosjonsfarlige områder, med vekt på forebygging og sikker gjennomføring.

Generell kompetanse

Studenten:

- Har forståelse for høyspenningsanlegg og kan formidle informasjon relatert til relevante teorier, problemstillinger og løsninger.
- Har innsikt i EMC i elektriske installasjoner og kan knytte dette til teorier, problemstillinger og løsninger samt formidle informasjon på en forståelig måte.
- Forstår kravene til elektrisk utstyr i installasjoner i eksplosjonsfarlige områder.
- Opptrer med en etisk grunnholdning og følger yrkesetiske prinsipper.
- Tilpasser arbeidet til målgruppenes behov og forventninger.
- Bygger og vedlikeholder gode relasjoner med fagfeller, tverrfaglige aktører og eksterne målgrupper.

Opptaksgrunnlag

For utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi» er relevante fagbrev som dannar grunnlag for opptak:

- Fagbrev elektro gruppe L og H

Søkarar som ikkje fyller dei generelle opptakskrava, og som har fylt 23 år, kan søkje om opptak på grunnlag av realkompetanse jf. Forskrift om opptak ved Fagskulen Vestland § 2-2.

Organisering

Utdanninga er bygd opp av tre emne, og eit emne består av fleire tema. Kwart emne vert tildelt studiepoeng etter den relative vektninga det har i arbeidsbelastning for studentane og læringsutbyttet i utdanninga. Det vert gitt 30 studiepoeng for læringsutbytte oppnådd på bakgrunn av eitt års bestått utdanning på deltid. Utdanningsform er stad- og samlingsbasert med nettstøtte.

Emnenavn	Studiepoeng
Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX)	10
Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)	10
Maritime høyspennings installasjoner	10
Totalt	30

Studiestad

Utdanninga er som nemnt utarbeidd i samarbeid med Aker Solutions og det er ønskeleg at utdanninga har studiestad på Stord. Fagskulen har eit etablert studiestad på Stord hos Aker Solutions og har tilbydd utdanning der i meir enn 10 år. Samtidig vil rektor tilrå at styret også akkrediterer utdanninga med studiestad Nordnes slik at tilbudet også kan gjennomførast for andre aktørar i regionen. Dersom bedrifter andre stader i regionen ønskjer tilbudet kan styret seinare også godkjenne andre stader.

Vedtakskompetanse

Fagskular som har akkreditering for fagområde, kan sjølv akkreditere nye fagskuleutdanningar innan det akkreditere fagområdet, jf. fagskuleforskrifta § 48 (3). Styret ved fagskulen skal fastsetje plan for innhaldet i utdanninga, og bestemme korleis planen skal verte gjennomført, jf. fagskulelova § 17 første ledd.

Konklusjon

Rektor vil tilrå at styret akkrediterer utdanninga «Energioverføring og høyspenningsteknologi», 30 studiepoeng med utdanningsform stadbasert med nettstøtte, ved studiestad Stord og Nordnes.

Studieplan fagskoleutdanning:

Energioverføring og høyspenningsteknologi

30 studiepoeng innen

Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX),

Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)

Maritime høyspenningsinstallasjoner

Innhold

1. OM UTDANNINGEN	3
2. OVERORDNA LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVING (LUB)	4
3. OPPTAKSKRAV	5
4. ORGANISERING AV STUDIET	5
ARBEIDSMENGDE.....	5
LÆRINGSPLATTFORM	5
5. VURDERING OG SLUTTVURDERING	6
VURDERING	6
SLUTTVURDERING	7
6. SLUTTDOKUMENTASJON	7
7. EMNEOVERSIKT	8
7.1. EMNEPLAN ELEKTRISKE INSTALLASJONER I EKSPLOSJONSFARLIGE OMRÅDER (EX)	8
7.2. EMNEPLAN MARITIME HØYSPENNINGS INSTALLASJONER	10
7.3. EMNEPLAN ELEKTROMAGNETISK KOMPATIBILITET (EMC).....	12
8. LITTERATURLISTE	14

1. Om utdanningen

Leverandørindustrien i Norge er i en periode med omstilling. På den ene siden skjer det en omfattende utvikling og implementering av ny teknologi, særlig innen digitale løsninger. På den andre siden stiller næringslivet nye kompetansekrav, som gjør at bedrifter i større grad må dokumentere de ansattes kompetanse på en annen måte enn tidligere. Uten slik dokumentasjon risikerer mange virksomheter å ikke bli vurdert ved tildeling av arbeidsoppdrag.

De siste årene har det blitt tydelig at kompetansen innen arbeid relatert til maritime og offshore høyspenningsanlegg er i tilbakegang. Det har derfor blitt stadig mer utfordrende å finne kvalifisert personell med nødvendig fagkunnskap.

Innen utdanningssektoren, enten det gjelder videregående skole, fagskole, høyskole eller universitet, er det begrenset spesialisering på dette fagområdet.

Elkraftutdanningen med søkelys på bærekraftige energiløsninger er utformet for å bidra til økt verdiskaping i Norge og for å sikre fornyelse av eksisterende verdier. Studiet er rettet mot å utvide fagkunnskapen til arbeidere som jobber med maritime og offshore høyspenningsanlegg.

Studieemner er strukturert rundt teori, laboratoriearbeid og praktiske øvelser. Studentene skal opparbeide forståelse for temaer som elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX), elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) og høyspenningssystemer.

Utdanningen er utviklet i samarbeid med næringslivet i Sunnhordaland og har som mål å styrke fagarbeidernes kunnskap, ferdigheter og kompetanse.

Kombinasjonen av ny teknologi, nye markeder og nye organisasjonsformer – med økte krav til fleksibilitet og ulike roller – gjør at påfyll av kompetanse blir avgjørende. Korte fagskoleutdanninger som denne gir fagarbeidere både dypere innsikt og bredere kompetanse, noe som er avgjørende for å fylle nøkkelroller i leverandørindustrien.

2. Overordna læringsutbyttebeskriving (LUB)

Kunnskapsdepartementet har fastsatt "Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring" (NKR). En ettårig fagskoleutdanning er på nivå 5.1 i NKR, og en toårig utdanning på fagskolenivå er på nivå 5.2. For alle utdanninger blir det utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser (LUB) for utdanningen som helhet og for hvert emne. En bruker da begrepene overordnet LUB og emne LUB.

Læringsutbyttebeskrivelsen viser de kvalifikasjonene studenten minst skal ha etter fullført utdanning.

Energioverføring og høyspenningsteknologi

(EX, EMC og høyspenningsinstallasjoner)

Kunnskaper

Studenten:

- Har kunnskap om begreper som brukes innen EX.
- Har forståelse for oppbygning, virkemåte, testmetoder, drift, vedlikehold og sikkerhetskrav for høyspenningskomponenter og -anlegg.
- Er kjent med gjeldende forskrifter og normer.
- Har innsikt i hvordan man oppnår EMC ved design, bygging, drift og vedlikehold av elektriske installasjoner.

Ferdigheter

Studenten:

- Kan kartlegge situasjoner og identifiserer behov og nødvendige tiltak for å sikre elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) i elektriske installasjoner.
- Kan planlegge og utfører arbeid sikkert i maritime høyspenningsanlegg, med fokus på å ivareta sikkerhet og etterleve relevante forskrifter.
- Kan bruke beregningsmetoder innen faget for å løse tekniske problemstillinger med presisjon og effektivitet.
- Kan gjøre rede for og forklarer de viktigste helse-, miljø- og sikkerhetsfaremomentene ved arbeid i eksplosjonsfarlige områder, med vekt på forebygging og sikker gjennomføring.

Generell kompetanse

Studenten:

- Har forståelse for høyspenningsanlegg og kan formidle informasjon relatert til relevante teorier, problemstillinger og løsninger.
- Har innsikt i EMC i elektriske installasjoner og kan knytte dette til teorier, problemstillinger og løsninger samt formidle informasjon på en forståelig måte.
- Forstår kravene til elektrisk utstyr i installasjoner i eksplosjonsfarlige områder.
- Opptrer med en etisk grunnholdning og følger yrkesetiske prinsipper.
- Tilpasser arbeidet til målgruppens behov og forventninger.
- Bygger og vedlikeholder gode relasjoner med fagfeller, tverrfaglige aktører og eksterne målgrupper.

3. Opptakskrav

Det generelle grunnlaget for opptak til studium ved Fagskulen Vestland er at søker skal ha fullført og bestått videregående opplæring med relevant fagbrev.

Søkere som kan dokumentere at de skal gjennomføre fagprøve etter opptaksfristen, kan tildelast plass på vilkår om bestått prøve.

For studium Energioverføring og høyspenningsteknologi for vindkraftanlegg er relevante fagbrev som danner grunnlag for opptak:

- *Fagbrev elektro gruppe L og H*

3.1. Opptak på grunnlag av realkompetanse

Søkere som ikke fyller de generelle opptakskrava, og som har fylt 23 år, kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse.

Realkompetanse er all den kompetansen en person har skaffet seg gjennom utdanning, praktisk yrkeserfaring og deltaking i organisasjoner m.m.

Se Forskrift om opptak ved Fagskulen Vestland, 2022, §2 på www.lovddata.no for utfyllende informasjon om opptak.

4. Organisering av studiet

Studiet er organisert som et deltidsstudium over ett år og inkluderer både teoretisk undervisning i klasserom, og laboratorieøvelser. Det gjennomføres som en kombinasjon av stedlig undervisning og nettbaserte samlinger.

4.1. Arbeidsmengde

Studiet har et omfang på 30 studiepoeng (stp), fordelt på tre emner à 10 stp. Den totale arbeidsmengden for studenten, som inkluderer lærerstyrt undervisning og veiledning, praksis, eksamensforberedelser og egeninnsats, er beregnet til cirka 25 timer per studiepoeng.

For et heltidsstudium tilsvarer timebelastningen 850–875 timer per studieår. Dette omfatter all lærerstyrt undervisning og veiledning, praksis, eksamensforberedelser og egeninnsats.

Studiet starter med en prosjektuke der studentene introduseres til studiets innhold og struktur.

Deretter gjennomføres undervisningen i teoriblokker over to dager, hver tredje uke. Mellom undervisningssamlingene arbeider studentene med oppgaver og innleveringer. Det forventes at studentene legger ned 5–10 timer egeninnsats per uke for å løse oppgaver og fullføre innleveringer gjennom hele studiet.

4.2. Læringsplattform

Skolens LMS blir brukt som læringsplattform for å administrere studiet, og til å formidle oppgaver og prosjekter til studentene.

5. Vurdering og sluttvurdering

Vurdering blir gjennomført med eksamenskarakter i samsvar med læringsutbyttebeskrivelsene.

Vurdering gjennomføres iht. «Forskrift om studium ved Fagskulen Vestland».

5.1. Vurdering

Vurdering ved Fagskulen Vestland har flere mål. Den skal både måle studentenes kompetanse og fremme læring.

Vurdering for læring (formativ vurdering) skjer underveis i utdanningen. Denne vurderingsformen støtter læreprosessen ved å gi studentene tilbakemeldinger som hjelper dem å identifisere og arbeide med områder hvor de har manglende kompetanse. Vurderingen setter søkelys på hva studenten kan forbedre, og fungerer som veiledning. Formativ vurdering brukes i ulike vurderingssituasjoner, som tradisjonelle prøver, oppgaver, prosjektarbeid, gruppeoppgaver, innleveringer, fagsamtaler, fremføringer, læringsnotater og refleksjonsnotater. Tilbakemeldinger kan være både skriftlige og muntlige, og kombinasjonen av disse gir ofte et godt læringsutbytte for studenten.

Når vurdering brukes som en læringsmetode, omtales dette som vurdering som læring. Her vurderer studentene sitt eget arbeid eller arbeidet til medstudenter. Denne metoden er særlig effektiv, ettersom det å vurdere andres arbeid og gi tilbakemeldinger skaper refleksjon og læring. Studentene lærer dermed av hverandre, og prosessen fremmer bevissthet om egen kompetanse, noe som bidrar til en effektiv læreprosess.

I emnene er det definert ulike obligatoriske læringsaktiviteter (OLA) som studentene må fullføre for å få sluttvurdering.

Vurderingsuttrykket A til F, eller Bestått/Ikke bestått vert nytta.

Tabell 1: Kvalitativ forklaring av karaktertrinna

Symbol	Nemning	Generell, ikkje fagspesifikk omtale av vurderingskriteriumet
A	Framifrå	Framifrå prestasjon som skil seg klart ut. Studenten syner sær s god vurderingsevne og stor grad av sjølvstende.
B	Mykje god	Mykje god prestasjon. Studenten syner mykje god vurderingsevne og sjølvstende.
C	God	Jamt god prestasjon som er tilfredsstillande på dei fleste områda. Studenten syner god vurderingsevne og sjølvstende på dei viktigaste områda.
D	Nokså god	Akseptabel prestasjon med nokre vesentlege manglar. Studenten syner ei viss grad av vurderingsevne og sjølvstende.
E	Tilstreккеleg	Prestasjonen tilfredsstillar minimumskrava, men heller ikkje meir. Studenten syner lita vurderingsevne og lite sjølvstende.
F	Ikkje bestått	Prestasjon som ikkje tilfredsstillar minimumskrava. Studenten syner både manglende vurderingsevne og sjølvstende.

5.2. Sluttvurdering

Studentene får karakter i hvert emne. Emnekarakter gir uttrykk for kompetanse som er oppnådd i ulike vurderingssituasjoner i emnet.

I hvert emne skal det gjennomføres en sluttvurdering av studenten etter læringsutbyttet i emnet. Vurderingsgrunnlag og -kriterium er beskrevet emneplanene. Det skal være en helhetlig vurdering av kunnskaper, ferdigheter og den generelle kompetansen til studenten i emnet.

Det er læreren i emnet som gir sluttvurderingen. Om vurderingsformen i emnet er eksamen, blir det oppnevnt en medsensor.

Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan få karakter i et emne.

Se Forskrift om studium ved Fagskolen Vestland, 2022, §5-3 på www.lovdato.no for utfyllende informasjon om klage på emnekarakter. Eksamen kan brukast som vurderingsform inn mot en emnekarakter. Studentene skal sikrest en upartisk vurdering av kunnskaper og ferdigheter.

En fagkyndig person blir oppnevnt som medsensor.

Sjå Forskrift om studium ved Fagskolen Vestland, 2022, §5-4 på www.lovdato.no for utfyllende informasjon om klage på eksamensvurdering.

Vurdering blir gjennomført slik at fagskolen kan vurdere på et sikkert grunnlag om studenten har nådd læringsutbyttet i studieplanen for utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.

Det skal benyttes bokstavkarakterer fra A til F. Karakteren A er beste karakter, og F innebærer at emnet eller eksamen ikke er bestått.

Sjå Forskrift om studium ved Fagskolen Vestland, 2022, §3 på www.lovdato.no for utfyllende informasjon om vurdering og eksamen.

6. Sluttdokumentasjon

Studenter som fullfører og består en fagskoleutdanning, mottar et vitnemål som dokumentasjon.

Vitnemålet angir hvilken utdanning som er gjennomført og inkluderer en oversikt over alle emnene i utdanningen. For hvert emne oppgis omfanget i studiepoeng og oppnådd karakter. Vitnemål kan kun utstedes når hele studiet er fullført, og alle eksamener er bestått.

Etter avbrutt utdanning eller ikke bestått utdanning blir det skrevet ut en karakterutskrift som dokumentasjon på hvilke enkeltemne som er bestått.

Fullført og bestått fagskoleutdanning på 30 studiepoeng gir vitnemål.

7. Emneoversikt

Tabell 2: Gjennomføringsmodell nettbasert studium med samling, studiepoeng pr. semester

Kode	Emnenavn	Studiepoeng
	Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX)	10
	Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)	10
	Maritime høyspennings installasjoner	10

7.1. Emneplan Elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX)

Innhold og oppbygning

Emnet skal gi kandidaten kunnskaper og forståelse om elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder (EX) ved design, bygging, drift og vedlikehold av maritime elektriske installasjoner. Emnet gir kandidaten innføring i gjeldene regelverk og prosedyrer for sikkert arbeid i EX områder.

Innhold

- Grunnleggende teori og regelverk
- Risikovurdering og områdeklassifisering
- Prosjektering og valg av utstyr
- Utførelse
- Verifikasjon, sluttkontroll og dokumentasjon
- Inspeksjon og vedlikehold
- Reparasjon
- Spesielle, bransjespesifikke regelverk og krav

Læringsutbytte

Kunnskaper

Studenten:

- har kunnskap om Ex-begreper, Ex-teorier, komponenter, prosesser og verktøy som benyttes ved arbeider på og i tilknytning til elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder
- har kunnskap om forskrifter, normer og standarder som gjelder for elektrisk utstyr og installasjoner i eksplosjonsfarlige områder
- har generell kunnskap om Ex-installasjoner, beskyttelsesmetoder, kabelføring, merking og identifikasjon av utstyr og beskyttelsesmetoder og krav til dokumentasjon ved arbeider i eksplosjonsfarlige områder
- har kunnskap om drift, vedlikehold sluttkontroll av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder.

Ferdigheter

Studenten:

- kan anvende sine faglige valg i planlegging, utførelse og verifisering av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder ved hjelp av standard-, normer- og forskriftskrav
- kan gjøre rede for valg av elektrisk utstyr som benyttes i de elektriske installasjonene
- kan utføre installasjon og grunnleggende vedlikehold av elektrisk utstyr som benyttes i eksplosjonsfarlige områder
- kan bruke nasjonalt og internasjonalt regelverk og standarder relevante for installasjon i eksplosjonsfarlige områder
- kan anvende og forklare de viktigste HMS-faremomentene ved arbeider i eksplosjonsfarlige områder
- kan finne informasjon og identifisere faglige problemstillinger og behov for å iverksette tiltak innenfor elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder og redegjøre for behov for iverksetting av tiltak.

Generell kompetanse

Studenten:

- kan utføre risikovurdering og kvalitetssikring av elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder
- har forståelse for krav til elektrisk utstyr som benyttes i elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder
- kan ivareta sikkerhet og kvalitet i de elektriske installasjonene i eksplosjonsfarlige områder
- kan gjennomføre nyinstallasjon, modifikasjon og vedlikehold av elektrisk utstyr på elektriske installasjoner i eksplosjonsfarlige områder

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen baserer seg i stor grad på lærebøker, forelesninger, arbeid med oppgaver og laboratorieøvelser. For nettbaserte/samlingsbaserte studier vil det være lærerstyrte aktiviteter, både synkrone og/eller asynkrone, mellom samlingene for å støtte kommunikasjon og sikre god progresjon i faget. Det forventes at studenten har et aktivt forhold til veiledning.

Obligatoriske læringsaktiviteter

80% obligatorisk oppmøte

Læringsaktiviteter er 8 læringsnotater og 2 case oppgaver.

Arbeidskrav må være godkjent for at kandidaten kan få gjennomført vurdering

Vurdering

Mappevurdering av arbeidsmappe med læringsnotater og case.

Tilbakemeldinger og veiledning fra lærer.

Karakterskala A-F, der F tilsvarer ikke bestått

Litteratur

Undervisningsmaterieell utleveres av lærer/instruktør

Aktuelt regelverk

NEK420A / NEK EN 60079-14

NEK 420B- NEK EN 60079-10-1 og 10-2

EN 60079-46

ATEX og IECEx

7.2. Emneplan Maritime høyspennings installasjoner

Innhold og oppbygning

Emnet skal gi kandidaten kunnskaper og systemforståelse om oppbygging, virkemåte og drift av høyspenningsanlegg offshore, maritime og på land. Videre skal kandidaten ha kjennskap til isolasjonstekniske og materialtekniske problemstillinger i høyspenningsanlegg. Emnet gir kandidaten innføring i gjeldene regelverk og prosedyrer for sikkert arbeid i høyspenningsanlegg.

Innhold

- Oppbygning, drift og virkemåte for høyspenningsanlegg på land, offshore og maritime systemer
- Komponenter i høyspenningsanlegg. Ulike typer vern og sikkerhet.
- Elektrostatikk. Isolasjonskoordinering. Overspenninger.
- Materialkunnskap utstyr og kabel, Faste, flytende og gassformige isolasjonsstoffer.
- Beregne/kalkulasjoner (stående spenninger i skjerm på enlederkabler/sirkulerende strømmer
- Regelverk Land, maritime og offshore.
- Lab øvelser Partial Discharge/ Resonans test/VLF test

Læringsutbytte

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om energiproduksjon og distribusjon i høyspenningssystemer.
- har innsikt i oppbygning, funksjon, testmetoder, drift, vedlikehold og sikkerhetskrav for høyspenningskomponenter og -anlegg.
- kjenner til gjeldende forskrifter og normer innen fagområdet.
- har forståelse for konstruksjon og belastninger som påvirker høyspenningskomponenter.

Ferdigheter

Studenten

- Behersker grunnleggende målemetoder, feilsøkingmetodikk og bruk av relevante instrumenter.
- Forstår og kan anvende beregningsmetoder innen faget.
- Kan planlegge og arbeide trygt i maritime høyspenningsanlegg.
- Har kunnskap om skjøting og endeavslutning av høyspenningskabler i tråd med gjeldende prosedyrer.

Generell kompetanse

Studenten

- kan formidle informasjon om høyspenningsanlegg knyttet til teorier, problemstillinger og løsninger
- har et bevisst forhold til egne kunnskaper og ferdigheter og respekt for andre fagområder og fagpersoner.
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag for å oppnå sikkerhet ved arbeid i høyspenningsanlegg.
- kan dele sine kunnskaper og erfaringer med andre.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen baserer seg i stor grad på lærebøker, forelesninger, arbeid med oppgaver og laboratorieøvelser. For nettbaserte/samlingsbaserte studier vil det være lærerstyrte aktiviteter, både synkrone og/eller asynkrone, mellom samlingene for å støtte kommunikasjon og sikre god progresjon i faget. Det forventes at studenten har et aktivt forhold til veiledning.

Obligatoriske læringsaktiviteter

Læringsaktiviteter er 8 læringsnotater og 2 case oppgaver.

Arbeidskrav må være godkjent for at kandidaten kan få gjennomført vurdering

Vurdering

Mappevurdering av arbeidsmappe med læringsnotater og case.

Tilbakemeldinger og veiledning fra lærer.

Karakterskala A-F, der F tilsvarer ikke bestått

Litteratur

Lærebok oppgis ved studiestart.

Kompendium/notat deles ut i timene

Aktuelt regelverk

NEK 410

NEK 440

Dnv

FSE

IEC 61892,

Test standarder

IEC 60502-2, 60840

7.3. Emneplan Elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)

Innhold og oppbygning

Emnet skal gi kandidaten kunnskaper og forståelse om elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) ved design, bygging, drift og vedlikehold av maritime elektriske installasjoner, samt på HVDC og HVAC plattformer. Videre har kandidaten kjennskap til hvordan støykilder kan påvirke installasjoner og utstyr, samt hvilke teknikker, metoder, forskrifter og krav som kan anvendes for å oppnå EMC.

Innhold

- Grunnleggende aom EMC støy, støykilder, skjerming, soneinndeling og filter
- EMC test- og målemetoder
- Kabler og kabelføringer
- Utforming av jording og jordingssystemer
- Vekselstrøm og likestrøms distribusjonsnett
- Kraftelektronikk og motordrifter
- Retningslinjer for å oppnå EMC på elektriske installasjoner
- Atmosfæriske utladninger
- EMC i forskrifter og direktiver
- EMC soner og krav til utstyr
- Leveringskvalitet og elektroteknikk
- Helse-, miljø-, og sikkerhetsaspekter knyttet til magnetfelt
- Praktiske laboratorieøvinger

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten:

- Har kunnskap om grunnleggende prinsipper om vekselstrøm (AC), likestrøm (DC), samt likerettere og vekselrettere.
- Ha kunnskap om leveringskvalitet og elektroteknikk knyttet til høyspent og likerettere.
- Forstå EMI støy, inkludert definisjoner, støykilder, skjermingsmetoder, soneinndeling og filtrering.
- Kjenne til EMC test- og målemetoder.
- Forstå viktigheten av korrekt kabling og kabelføringer.
- Vite hvordan man utformer jording og jordingssystemer.
- Forstå oppbygging og ha kunnskap om distribusjonsnett og HMS knyttet til arbeid på nette.
- Ha dypere innsikt i kraftelektronikk og motordrifter.
- Kjenne til retningslinjer for å oppnå EMC i elektriske installasjoner, inkludert atmosfæriske utladninger.
- Være kjent med relevante EMC-forskrifter, direktiver og sonekrav.
- Forstå helse-, miljø- og sikkerhetsaspekter knyttet til magnetfelt.
- Vite hvordan man kritisk vurderer og holder seg oppdatert med den nyeste forskningen og utviklingen innen EMC

Ferdigheter

Studenten:

- Kan identifisere og analysere potensielle støykilder som kan påvirke maritime elektriske installasjoner.
- Kan anvende teknikker, metoder, forskrifter og krav for å sikre EMC.
- Kan anvende og implementere effektive skjermings- og jodingsstrategier.
- Utføre EMC-tester og målinger for å vurdere og forbedre elektriske installasjoners kompatibilitet.
- Kan tilpasse kabelføringer for å minimere risiko for EMI støy.
- Kan anvende kunnskap om kraftelektronikk og motordrifter for å iverksette design og drift.

-
- Kan utvikle distribusjonsnett for vekselstrøm og likestrøm som oppfyller EMC-krav.
 - Kan samarbeide tverrfaglig for å løse komplekse EMC-problematikker, ved å integrere kunnskap fra ulike disipliner
 - Kan kartlegge situasjoner knyttet til Helse, Miljø og Sikkerhet (HMS)

Generell kompetanse

Kandidaten vil:

- Ha en helhetlig forståelse av viktigheten av EMC i design, bygging, drift og vedlikehold av maritime elektriske installasjoner.
- Kunne anvende sin kunnskap og ferdigheter praktisk i arbeid med HVDC og HVAC plattformer. (HVDC (High Voltage Direct Current) og HVAC (High Voltage Alternating Current))
- Være i stand til å kritisk vurdere og anvende relevante forskrifter og krav for å sikre EMC.
- Utvise selvlæring og kreativitet i utfordrende prosjekter knyttet til EMC.
- Forstå og adressere helse-, miljø- og sikkerhetsrisikoer knyttet til elektromagnetiske felt.
- Bidra til bærekraftig utvikling gjennom å utforme og vedlikeholde EMC-løsninger som minimerer miljøpåvirkning og fremmer samfunnsansvar.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen baserer seg i stor grad på lærebøker, forelesninger, arbeid med oppgaver og laboratorieøvelser. For nettbaserte/samlingsbaserte studier vil det være lærerstyrte aktiviteter, både synkrone og/eller asynkrone, mellom samlingene for å støtte kommunikasjon og sikre god progresjon i faget. Det forventes at studenten har et aktivt forhold til veiledning.

Obligatoriske læringsaktiviteter

Læringsaktiviteter er 8 læringsnotater og 2 case oppgaver.

Arbeidskrav må være godkjent for at kandidaten kan få gjennomført vurdering

Vurdering

Mappevurdering av arbeidsmappe med læringsnotater og case.

Tilbakemeldinger og veiledning fra lærer.

Karakterskala A-F, der F tilsvarer ikke bestått

Litteratur

Lærebok vil bli oppgitt ved studiestart

Kompendium/notat deles ut i timene

Aktuelt regelverk

NK 210 – Elektromagnetisk Kompatibilitet (EMC)

8. Litteraturliste

Litteraturliste

Litteraturlisten blir oppdatert hvert år, og gjelder for alle årsklassene dette skoleåret (2024-2025).

Pensum litteratur for Energioverføring og høyspenningsteknologi
Lærebøker EX, Undervisningsmateriell utleveres av lærer/instruktør
Kompendium høyspenningsinstallasjoner
EMC Lærebok evt kompendium

Kalkulator, pc og annet
Kalkulator oppgis ved studiestart. Bærbar Windows-pc med Win 10 eller 11. Web-kamera og headset for kommunikasjon. Office-pakken er gratis for studenter

Skjema for arbeid i sakkyndig komité ved utvikling av ny utdanning innenfor akkreditert fagområde

I forbindelse med utvikling av ny utdanning skal det nedsettes en prosjektgruppe, som har ansvaret for å utarbeide en studieplan for utdanningen. Deretter skal en sakkyndig komité vurdere om studieplanen er godkjent eller ikke, ved å gjennomføre en formell, pedagogisk og faglig vurdering av studieplanen. Komiteen kan òg sette eventuelle premisser for opprettingen av studiet.

Dersom komiteen ikke godkjenner studieplanen skal planen sendes tilbake til prosjektgruppen, sammen med en rapport om mangler og feil. Prosjektgruppen må deretter gjøre de nødvendige endringene for at den sakkyndige komité skal kunne behandle saken videre.

Den sakkyndige komité utfører sitt arbeid ved å fylle ut skjemaet under.

Sakkyndig komité:

- Steinar Mathisen, stipendiat ved OsloMet
Arbeider med ein doktorgrad innan utdanningsvitskap, og har kompetanse innan elektronikk og elektro gruppe L
- Bjarte Johnsen, adjunkt med tilleggsutdanning ved Fagskolen Vestland
Arbeider ved helseavdelinga og har pedagogisk kompetanse

1 Vurdering av studieplanen

Er læringsutbyttet for utdanningen relevant for yrkesfeltet?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første ledd at utdanningens læringsutbytte skal være «relevant for ett eller flere yrkesfelt». Dette kravet må ses i sammenheng med fagskoleloven § 4 første ledd andre punktum, som sier at en fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet. I forarbeidene til loven er det lagt tydelig vekt på at fagskoleutdanninger skal svare på behovet i arbeidsmarkedet.

Svar:

Komiteen meiner at læringsutbyttet er relevant og at temaa i utdanninga er relevant for yrkesfeltet.

Konklusjon:

- Krava til læringsutbyttet er tilstrekkeleg jf. fagskoletilsynsforskrifta § 2-1 fyrste ledd.

Er læringsutbyttet for utdanningen utformet i tråd med NKR nivå 5.1/5.2?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre ledd at utdanningens læringsutbytte skal være «utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR)». Bestemmelsen stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. Læringsutbyttet for fagskoleutdanninger skal være på nivå 5.1 eller 5.2 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første ledd første punktum. Fagskoleutdanninger på under 60 studiepoeng skal normalt ha et læringsutbytte på delnivå 5.1. Fagskoleutdanninger på 60 studiepoeng skal ha et læringsutbytte på delnivå 5.1 eller 5.2. Vurderingen av delnivået gjøres av fagskolen selv. Fagskoleutdanninger på over 60 studiepoeng skal ha et læringsutbytte på delnivå 5.2.

Læringsutbyttebeskrivelsene i NKR omfatter tre dimensjoner av læring: Kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som et resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen.

Læringsutbyttebeskrivelsene skal være utformet slik at det er forståelig for studenter og andre hvilken kompetanse en kan forvente etter endt utdanning.

Utdanningens læringsutbytte er ofte styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må derfor være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, undervisnings-, lærings- og vurderingsformer, opptakskrav, fagmiljø og infrastruktur.

Læringsutbyttebeskrivelsene må være så fagspesifikke at de gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og kan derfor ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR.

Det må også være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd, og om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav).

Svar:

Komiteen har i dialog med fagansvarleg gått igjennom læringsutbyttebeskrivingane for utdanninga og alle emna, og peikt på at fagmiljøet må gå igjennom formuleringane opp mot formuleringane i NKR, og at dei må gå igjennom heilskapen i høve til overordna læringsutbytte og læringsutbytte på emnenivå i tråd med NKR.

Konklusjon:

- Sakkyndig komité godkjenner krava til fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd på vilkår av at dei tilhøva som er gitt konkrete tilbakemeldingar på vert retta opp. Når tilhøva er retta opp vil læringsutbyttet vere i tråd med NKR nivå 5.1 og krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd.

Er kvalifikasjonene som læringsutbyttet gir tilstrekkelig for å utøve yrket?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre ledd at kvalifikasjonene som utdanningens læringsutbytte skal gi må være «tilstrekkelig for å utøve yrket». Kravet må ses i sammenheng med fagskoleloven § 4 første ledd andre punktum som sier at fagskoleutdanningar skal gi kompetanse «som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak». I forarbeidene til fagskoleloven er det presisert at en fagskoleutdanning skal være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter. Videre studier eller formell opplæring skal ikke være en nødvendig forutsetning for å kunne bruke kompetansen i arbeid.

Svar:

Komiteen meiner at utdanninga er utarbeidd i samråd med næringslivet, og viser til å vere tilstrekkeleg for å utøve yrket.

Konklusjon:

- Læringsutbyttet er i tråd med krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd og fagskulelova § 4.

Samarbeider fagskolen med aktører i yrkesfeltet/deltar i faglige nettverk som sikrer at utdanningen er relevant for yrkesfeltet over tid?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første ledd at fagskoler skal samarbeide med aktører i arbeidslivet «for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt». Ordlyden tilsier at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktørene i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første ledd andre punktum, som sier at en fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet. I forarbeidene til loven er det lagt tydelig vekt på at fagskoleutdanningar skal svare på behovet i arbeidsmarkedet.

Samarbeidspartnerne må være relevante for å sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet, og fagskolen må kunne vise til planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke

tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter fra yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Svar:

Komiteen meiner at det er eit tilstrekkeleg samarbeid med arbeidslivet for å sikre at utdanninga er relevant for yrkesfeltet over tid.

Konklusjon:

- Fagskulen samarbeider med aktørar i yrkesfeltet og fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 fyrste ledd og fagskulelova § 4 fyrste ledd andre punktum er oppfylt.

Har utdanningen et dekkende navn?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje ledd bokstav a at utdanningen skal ha «et dekkende navn». Ordlyden tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter endt utdanning, og at navnet ikke kan være så overordnet at det er utydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers.

Kravet til utdanningens navn må særlig ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbytte, faginnhold og omfanget på utdanningen. Navnet skal ikke si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal derfor ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng. Utdanningens navn må være så presist at det ikke kan forveksles med andre eksisterende utdanninger på et annet nivå i NKR, utdanninger med et annet læringsutbytte eller fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Svar:

Komiteen meiner at namnet «Elkraft i berekraftige energiløysingar» ikkje heilt speglar utdanninga sitt innhald, og tilrår at namnet vert justert. Alternativ til namn kan vere «Energioverføring frå berekraftige energiløysingar». Det er viktig å få fram at utdanninga handlar om overføring av energi. Utdanninga kan også vere relevant for energiløysingar som ikkje er definert som berekraftige.

Konklusjon:

- Namnet må verte endra, slik at det kjem tydeleg fram at utdanninga handlar om overføring av energi og ikkje så mykje produksjon. Utdanninga er ikkje einseitig fokusert på berekraft, men utdanninga kan gjelde andre område også. Komiteen kan godkjenne på vilkår av at det vert gjort endring i namnet som oppfyller krava komiteen har sett jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav a.

Er omfanget, faginnholdet og strukturen i utdanningen egnet til at studentene kan nå læringsutbyttet?

Omfang:

Det følger av fagskoleloven § 4a første ledd første punktum at en fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer «inntil to års utdanning på fulltid». Etter fagskoleloven § 17 andre ledd andre punktum er et fullt studieår normert til 60 studiepoeng. En fagskoleutdanning skal som hovedregel være på mellom 30 og 120 studiepoeng, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-2 første ledd. Fagskolen Vestland kan med hjemmel i fagskoleloven § 4a andre ledd få akkreditert og selv akkreditere utdanninger på mindre enn et halvt års omfang (30 studiepoeng). Fagskolen Vestland må søke NOKUT om unntak for å etablere fagskoleutdanninger på mellom 120 og 180 studiepoeng, jf. fagskoleloven § 4a første ledd andre punktum og fagskoleforskriften § 42.

Faginnhold og struktur:

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje ledd bokstav b at utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur «som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet». Ordlyden tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte. De fleste utdanninger er delt opp i emner, og emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Det må derfor ses på hvilke emner utdanningen er satt sammen av, omfanget av disse emnene og hvilke sentrale tema som inngår i hvert av emnene.

For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller for omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Svar:

Komiteen meiner at omfanget, faginnhold og struktur er tilstrekkeleg for at studentane skal kunne nå læringsutbyttet i utdanninga.

Konklusjon:

- Omfanget, faginnholdet og strukturen er eigna til at studentane kan nå læringsutbyttet i tråd med fagskulelova § 17, og fagskoletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav b.

Er undervisnings-, lærings- og vurderingsformene i utdanningen egnet til at studentene kan nå læringsutbyttet?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje ledd bokstav c at utdanningen skal ha undervisnings-, lærings- og vurderingsformer «som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet». Undervisnings-, lærings- og vurderingsformene må altså være tilpasset utdanningen, slik at studentene kan nå læringsutbyttet.

Utdanningens undervisnings-, lærings- og vurderingsformer må understøtte faginnholdet og strukturen i utdanningen. Undervisnings-, lærings- og vurderingsformene må også passe til utdanningsformen, det vil si om utdanningen skal gis stedbaset, nettbaset eller som en kombinasjon av disse. Det bør være både teoretiske og praktiske undervisnings- og læringsaktiviteter. Vurderingsformene må være tilpasset emnene og læringsaktivitetene, og må dessuten være tilpasset hensikten om å gi studentene tydelige mål og tilbakemeldinger. Gjennom vurderingen skal det kunne fastsettes i hvilken grad studentene har oppnådd læringsutbyttet for utdanningen.

Svar:

Komiteen meiner at undervisnings- og læringsformene er eigna til at studentane kan nå læringsutbyttet. Vurderingsformene må spissast meir på emnenivå, slik at studentane veit kva vurderingsformar som høyrer til emnet.

Konklusjon:

- Undervisnings- og læringsformene i utdanninga er eigna til at studentane kan nå læringsutbyttet i tråd med fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav c.
- Vurderingsformane må spissast meir på emnenivå, og er eit vilkår for å godkjenne utdanninga.

Er opptakskravene de rette for utdanningen?

Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16, mens fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det følger av fagskoleforskriften § 7 første ledd at opptak til fagskoleutdanningar krever «relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, [...] eller tilsvarende realkompetanse». Innenfor disse rammene er det fagskolene selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som skal gjelde for utdanningene de tilbyr. Etter fagskoleforskriften § 7 fjerde ledd første punktum kan styret stille «spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen». Etter femte ledd første punktum kan styret også stille opptakskrav om «fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanningar».

Det må komme frem hva som er det generelle opptakskravet til studiet, for eksempel ved å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelse, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet for utdanningen, innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng), med opptakskravet som er gitt. Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som «dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikkeformell og uformell læring». Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 første ledd andre punktum.

Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er «relevante» for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde ledd første punktum. Med spesielle opptakskrav menes «krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger», jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde ledd andre punktum. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn dem som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. Etter fagskoleforskriften § 7 tredje ledd kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanningar der fagskolen har stilt som opptakskrav at studentene har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde ledd.

Svar:

Komiteen meiner at opptakskravet er det rette for utdanninga. Fagbrevane er definert, og realkompetansevurdering er omtala.

Konklusjon:

- Opptakskrava er dei rette for utdanninga jf. fagskuleforskrifta § 7.

Er det krav til eventuelle internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler i utdanningen? Er disse i så fall ivaretatt?

Det følger av fagskoleforskriften § 47 fjerde ledd at fagskoleutdanningen skal være «i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge». Det er stort sett bare utdanninger innen samferdselsfag som er regulert av internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler, som for eksempel luftfart, maritime fag og jernbane.

Svar:

Spørsmålet er ikke relevant for denne utdanninga.

Dersom utdanningen har praksis, er kravet til praksisavtaler ivaretatt?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-1 fjerde ledd at det for utdanninger med praksis skal foreligge «en skriftlig praksisavtale mellom fagskolen og praksisstedet om hvordan praksisen skal gjennomføres». Praksis er en læringsaktivitet som skjer i en virksomhet utenom fagskolen, der en student deltar i ordinære arbeidsoppgaver i arbeidslivet for å oppnå et bestemt læringsutbytte. Det vil være personalet på praksisstedet som står for opplæring og veiledning av studentene i det daglige under praksistiden. Det er fagskolens ansvar å sørge for at studentene har en tilfredsstillende praksisplass der de kan oppnå læringsutbyttet for praksisen.

Hensikten med en praksisavtale er å sikre at læringsaktivitetene som skjer i praksisen har høy kvalitet, slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Praksisavtalen skal derfor handle om hvordan praksisen skal gjennomføres. Hva det innebærer vil avhenge av den enkelte utdanningen og praksisen. Aktuelle elementer er

- *praksisens læringsutbytte, varighet, omfang og arbeidskrav*
- *fagskolens ansvar for praksisen, blant annet for*
 - *oppfølging og veiledning av studentene mens de er i praksis*
 - *vurderingsoppgaver som fagskolen skal utføre*
- *praksisstedets ansvar for praksisen, herunder*
 - *krav til deres praksisveilederes kompetanse og kapasitet*
 - *oppfølging og veiledning av studentene mens de er i praksis*
 - *vurderingsoppgaver som praksisstedet skal utføre*
- *økonomiske forhold*
- *mekanismer for å avklare uenigheter eller avtalebrudd*

Praksisavtalen skal være skriftlig, og den skal være inngått mellom fagskolen og praksisstedet. Studentene er ikke del av praksisavtalen.

Svar:

Spørsmålet er ikke relevant for denne utdanninga.

Dersom utdanningen har praksis, har praksisveilederne nødvendig kompetanse?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-4 at eksterne praksisveiledere skal ha «kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis». Dette kravet er bare relevant for utdanninger med praksis, og stiller krav til de eksterne praksisveilederne. Praksisveiledere som er ansatt ved fagskolen

(interne praksisveiledere) er en del av fagskolens fagmiljø, og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 (om fagskolens fagmiljø, se s. 15-16).

Med «ekstern praksisveileder» menes den veilederen studenten har på arbeidsplassen hvor han eller hun har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne få til dette, må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen godt. Praksisveilederen skal vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Det er fagskolens ansvar å sørge for at de eksterne praksisveilederne har rett kompetanse. Kompetansen kan for eksempel sikres gjennom kurs eller veiledningsmateriale til veilederne. Kvalitetssikring av praksis er alltid fagskolens ansvar.

Svar:

Spørsmålet er ikkje relevant for denne utdanninga.

Er studentene sine arbeidsforhold, informasjon og velferd ivaretatt?**Studentenes læringsmiljø:**

I fagskoleloven § 15 står det følgende om studentenes læringsmiljø: «Styret har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø. Styret skal, i samarbeid med studentorganene, legge forholdene til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø. Styret skal innenfor sitt ansvarsområde arbeide for å forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 13.

Hvis fagskolen er tilknyttet en studentsamskipnad, skal styret i samarbeid med studentsamskipnaden legge til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø og arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

Styret har ansvaret for at læringsmiljøet og det fysiske og psykiske arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig med hensyn til studentenes helse, sikkerhet og velferd. I utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet skal styret, så langt det er mulig og rimelig, sørge for

- a. at lokaler, adkomstveier, trapper, mv. er dimensjonert og innredet for den virksomheten som drives
- b. at lokalene har gode lys- og lydforhold og forsvarlig inneklime og luftkvalitet
- c. at lokalene blir vedlikeholdt og er rene og ryddige
- d. at lokalene er innredet slik at studentene unngår uheldige fysiske belastninger
- e. at virksomheten er planlagt slik at skader og ulykker forebygges
- f. at tekniske innretninger og utstyr er sikret og blir vedlikeholdt, slik at studentene unngår skader og ulykker
- g. at lokaler, adkomstveier, sanitæranlegg og tekniske innretninger er utformet på en slik måte at personer med nedsatt funksjonsevne kan studere ved fagskolen
- h. at læringsmiljøet er innrettet for studenter av ulike kjønn
- i. at læringsmiljøet er utformet etter prinsippet om universell utforming.

[...]

Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen. I denne vurderingen skal det legges særlig vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for disse studentene, kostnadene ved tilretteleggingen

og institusjonens ressurser. [...]. Tilretteleggingen skal ikke føre til en reduksjon av de faglige kravene som stilles i den enkelte utdanningen.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at kravene i tredje ledd er oppfylt. [...]».

Om fagskoleloven § 15:

Det er fagskolens styre som har det overordnede ansvaret for studentenes lærings- og arbeidsmiljø, jf. fagskoleloven § 15 første ledd. Å ha ansvar for studentenes lærings- og arbeidsmiljø betyr å

- sikre at regelverket om studentenes lærings- og arbeidsmiljø er oppfylt
- legge til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø
- arbeide for å forebygge og forhindre alle former for trakassering.

Styret skal samarbeide med studentorganene om studentenes læringsmiljø. Hvis fagskolen er tilknyttet en studentsamskipnad, skal styret også samarbeide med studentsamskipnaden, jf. fagskoleloven § 15 første og andre ledd. Samarbeidet skal dreie seg om å legge til rette for et godt og inkluderende læringsmiljø og å arbeide for å bedre studentvelferden på lærestedet.

Fagskoleloven § 15 tredje ledd sier at studentenes lærings- og arbeidsmiljø skal være fullt forsvarlig med hensyn til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Hva som er "fullt forsvarlig" må ses i lys av teknisk og sosial utvikling i samfunnet og fagskolens og utdanningenes type og organisering.

Etter fagskoleloven § 15 første og andre ledd skal læringsmiljøet være «godt og inkluderende». Kravet gjelder for både det fysiske og det psykososiale miljøet. Lærings- og arbeidsmiljøet omfatter alle forhold i miljøet som kan påvirke studentene i deres studiesituasjon, for eksempel lokaler, utstyr, inneklima, omgangsform og -tone blant de ansatte og studentene imellom og andre velferdsmessige forhold. Miljøet skal være slik at det legger til rette for at studentene kan tilegne seg den kunnskapen, den kompetansen og de ferdighetene utdanningen skal gi. I kravet om et godt og inkluderende læringsmiljø ligger det også at fagskolen må arbeide for at miljøet skal være fritt for diskriminering, trakassering, mobbing, trusler og vold. Et godt og inkluderende læringsmiljø skal oppleves som en trygg arena hvor studentene kan lære, og fagskolen må arbeide for at miljøet skal inkludere alle studentene.

Fagskoleloven § 15 tredje ledd stiller tydelige krav til det fysiske miljøet ved fagskolen. Noen av kravene må oppfylles når det planlegges hvilke lokaler som skal brukes og hvordan de skal innredes. Dette gjelder for eksempel kravene til lys- og lydforhold, trapper, innredning m.m. Andre krav er knyttet til den daglige driften av fagskolen, for eksempel standarder for renhold og vedlikehold. Kravene til det fysiske miljøet ved fagskolen gjelder «så langt det er mulig og rimelig», jf. fagskoleloven § 15 tredje ledd. Dette innebærer at fagskolene må finne en balanse mellom å sikre studentenes behov og det som er hensiktsmessige og kostnadseffektive tiltak. Fagskolene må gjøre en konkret vurdering av hva som vil være tilfredsstillende standarder ved de enkelte studiestedene og utdanningene. For eksempel vil fagskoler som bare eller i all hovedsak har nettbaserte utdanninger, ikke trenge samme type lokaler som fagskoler som tilbyr stedbaserede utdanninger.

Etter fagskoleloven § 15 tredje ledd bokstav i skal læringsmiljøet ved fagskolen være utformet etter «prinsippet om universell utforming». Universell utforming betyr at produkter, omgivelser, programmer og tjenester er utformet på en måte som gjør at de i så stor utstrekning som mulig kan brukes av alle uten tilpassing eller alternativer. Alle fagskoler skal sørge for universell utforming av lokalene sine, utstyret sitt og omgivelsene sine.

Etter fagskoleloven § 15 femte ledd har studenter med funksjonsnedsettelse eller særskilte behov rett på individuell tilrettelegging av lærestedet, undervisningsopplegget, læremidler (inkludert lærebøker og IKT) og eksamen. Bakgrunnen for rettigheten er at disse studentene skal kunne ta

fagskoleutdanning på lik linje med andre studenter, og være i stand til å oppnå det samme læringsutbyttet som andre. Manglende individuell tilrettelegging kan være ensbetydende med diskriminering. Studentenes rett til en egnet individuell tilrettelegging gjelder bare så langt det ikke innebærer "en uforholdsmessig byrde" for fagskolen.

NOKUT har det overordnede tilsynsansvaret for reglene i fagskoleloven, og dermed også for regelen om læringsmiljø i fagskoleloven § 15. Arbeidstilsynet fører tilsyn med at fagskolen følger kravene til utformingen av det fysiske arbeidsmiljøet, jf. fagskoleloven § 15 sjette ledd, jf. tredje ledd.

Svar:

Komiteen meiner at studentane sitt arbeidsforhold, informasjon og velferd er ivaretatt.

Konklusjon:

- Studentane sitt arbeidsforhold, informasjon og velferd er ivaretatt jf. fagskulelova § 15.

Har fagskolen den lærerkompetansen og tilgangen til fagressurser som er nødvendig for å drifte utdanningen?

Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen:

I fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd står det følgende om fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen: «Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring».

I andre ledd står det videre: «Utdanningen skal ha en

- a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.
- b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring».

Etter tredje ledd skal fagskolen «fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning». Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger.

Om fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd:

Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd første punktum beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være en del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet består av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende.

Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse det samlede fagmiljøet skal ha. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne

påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet.

I tillegg til det overordnede kravet om at fagmiljøets kompetanse skal stå i forhold til utdanningens studenter og utdanningens egenart, er det også et krav i bestemmelsens første ledd andre punktum om at det må finnes noen i fagmiljøet med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse (kompetanse i å fremme studenters læring, kan bestå av pedagogisk, didaktisk, digital eller annen relevant kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav b) og oppdatert yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe. Ettersom det ikke er stilt krav om et bestemt antall personer i fagmiljøet, kan alle de tre kompetansekravene i teorien dekkes av én person. For at fagmiljøet skal oppfylle formålet med forskriftskravet, må fagmiljøet likevel ha en viss størrelse og stabilitet. Det er derfor vanskelig å se for seg at et fagmiljø på én person vil kunne være tilstrekkelig.

Om fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre ledd:

Etter fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre ledd bokstav a skal utdanningen ha en faglig ansvarlig, som skal ha et særlig ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er «relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen» og være ansatt ved fagskolen «i minst 50 prosent stilling». Det er ikke et krav om fast eller full stilling. Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Etter fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre ledd bokstav b skal utdanningen ha en utdanningsfaglig ansvarlig, som skal ha et særlig ansvar for å legge til rette for studentenes læring. Den utdanningsfaglig ansvarlige skal ha «utdanningsfaglig utdanning». Hensikten med kravet er å sikre at det for hver utdanning finnes minst én person som har et særskilt ansvar for å ivareta studentenes læring, og et spesielt blikk på det pedagogiske opplegget i utdanningen. I det ligger det å følge opp at utdanningen pedagogisk og didaktisk legges opp slik at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Med «utdanningsfaglig utdanning» menes pedagogisk utdanning, for eksempel lektorutdanning eller yrkesfaglærerutdanning. Ettersom fagskoleutdanning er utdanning for voksne, forutsettes det at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid eller lignende (kompetanse i å fremme studenters læring, kan bestå av pedagogisk, didaktisk, digital eller annen relevant kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav b). For å oppfylle kravet er det nok at den utdanningsfaglig ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning. Det er altså ikke et absolutt krav at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen. Hvis den utdanningsfaglig ansvarlige ikke har utdanning knyttet til undervisningsformen, må denne kompetansen være dekket i fagmiljøet ellers, enten som formell eller uformell kompetanse.

Om fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje ledd:

Etter fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje ledd skal fagskolen fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning (kravspesifikasjon). Tredje ledd gir uttrykk for at kravene i § 2-3 første og andre ledd er både minimumskrav og generiske (ikke fagspesifikke) krav, og at fagskolen derfor skal fastsette egne lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Disse lokale kravene skal dekke fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning.

Svar:

Komiteen meiner at fagskolen har den kompetansen som er naudsynt for å kunne drifte utdanninga.

Konklusjon:

- Fagskolen har den lærarkompetansen og tilgangen til fagressursar som er naudsynt for å drifte utdanninga etter føresegna i fagskoletilsynsforskrifta § 2-3.

Har fagskolen sensorer med kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er nådd?

Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-5 at sensor «skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen». Studentenes kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse skal prøves på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første ledd.

Det er ikke et krav at sensor må være ekstern, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første ledd siste punktum. Sensors kompetanse må vurderes opp mot hvilken oppgave sensor skal ha. Det betyr at det kan være forskjell i kravet til sensors kompetanse avhengig av om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensor ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene, og gjerne også pedagogisk kompetanse. Sensor må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Det er fagskolens ansvar å sørge for at sensor har rett kompetanse. Det kan sikres gjennom for eksempel kurs eller veiledningsmateriale til sensorene. Kvalitetssikring av sensuren er alltid fagskolens ansvar.

Svar:

Komiteen meiner at fagskolen sine krav til sensorar med kompetanse til å vurdere om læringsutbyttet er nådd er tilfredsstillande.

Konklusjon:

- Krava til sensorkompetanse er ivareteke jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-5 og fagskulelova § 21.

2 Eventuelle premisser for opprettingen av studiet

Er det nødvendig å sette premisser for opprettingen av studiet?**Svar:**

Komiteen vil godkjenne utdanninga på visse vilkår:

- Sakkyndig komité godkjenner krava til fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd på vilkår av at dei tilhøva som er gitt konkrete tilbakemeldingar på vert retta opp. Når tilhøva er retta opp vil læringsutbyttet vere i tråd med NKR nivå 5.1 og krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd.
- Namnet må verte endra, slik at det kjem tydeleg fram at utdanninga handlar om overføring av energi og ikkje så mykje produksjon. Utdanninga er ikkje einseitig fokusert på berekraft, men utdanninga kan gjelde andre område også. Komiteen kan godkjenne på vilkår av at det vert gjort endring i namnet som oppfyller krava komiteen har sett jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav a.
- Vurderingsformane må spissast meir på emnenivå, og er eit vilkår for å godkjenne utdanninga.

Komiteen meiner også at fagskulen bør:

- Gå igjennom den innleiande teksten og ver noko meir presis på å gjere greie for fagområdet, og gjere ein språkvask.
- Fagskulen bør korte ned den overordna delen om vurdering i studieplanen og heller vise til skulen sin forskrift med bestemningar, og gjere denne meir generell.

3 Konklusjon

Hva er den sakkyndige komité sin konklusjon?

Den sakkyndige komité skal vurdere om studieplanen er godkjent eller ikke. Dersom komiteen ikke godkjenner studieplanen skal planen sendes tilbake til prosjektgruppen, sammen med en rapport om mangler og feil. Prosjektgruppen må deretter gjøre de nødvendige endringene for at den sakkyndige komité skal kunne behandle saken videre.

Svar:

Komiteen godkjenner følgjande krav til akkreditering:

- Krava til læringsutbyttet er tilstrekkeleg jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 fyrste ledd.
- Læringsutbyttet er i tråd med krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd og fagskulelova § 4 fyrste ledd andre punktum.
- Fagskulen samarbeider med aktørar i yrkesfeltet og fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 fyrste ledd og fagskulelova § 4 fyrste ledd andre punktum er oppfylt.
- Omfanget, faginnhaldet og strukturen er eigna til at studentane kan nå læringsutbyttet i tråd med fagskulelova § 17, og fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav b.
- Undervisnings- og læringsformene i utdanninga er eigna til at studentane kan nå læringsutbyttet i tråd med fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav c.
- Opptakskrava er dei rette for utdanninga jf. fagskuleforskrifta § 7.
- Studentane sitt arbeidsforhold, informasjon og velferd er ivaretatt jf. fagskulelova § 15.
- Fagskulen har den lærarkompetansen og tilgangen til fagressursar som er naudsynt for å drifte utdanninga etter føresegna i fagskuletilsynsforskrifta § 2-3.

Komiteen vil godkjenne følgjande krav til akkreditering av utdanninga på visse vilkår:

- Sakkyndig komité godkjenner krava til fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd på vilkår av at dei tilhøva som er gitt konkrete tilbakemeldingar på vert retta opp. Når tilhøva er retta opp vil læringsutbyttet vere i tråd med NKR nivå 5.1 og krava i fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 andre ledd.
- Namnet må verte endra, slik at det kjem tydeleg fram at utdanninga handlar om overføring av energi og ikkje så mykje produksjon. Utdanninga er ikkje einseitig fokusert på berekraft, men utdanninga kan gjelde andre område også. Komiteen kan godkjenne på vilkår av at det vert gjort endring i namnet som oppfyller krava komiteen har sett jf. fagskuletilsynsforskrifta § 2-1 tredje ledd bokstav a.
- Vurderingsformane må spissast meir på emnenivå, og er eit vilkår for å godkjenne utdanninga.

Komiteen meiner også at fagskulen bør:

- Gå igjennom den innleiande teksten og ver noko meir presis på å gjere greie for fagområdet, og gjere ein språkvask.

- Fagskolen bør korte ned den overordna delen om vurdering i studieplanen og heller vise til skulen sin forskrift med bestemningar, og gjere denne meir generell.